

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ & ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ**

Τμήμα Ευρωπαϊκής Ένωσης
Μεσογείων 14-18, 115 10 Αθήνα
Πληροφορίες: Μ. Κόνιαρης
Τηλ.: 210 7458094
E-mail: m.koniaris@gprt.gr
Fax: 2107714153

Αθήνα, 15 Ιουνίου 2018
Αρ. Πρωτ.: 99113/14

ΘΕΜΑ: Πρόσκληση υποβολής προτάσεων και Οδηγός Εφαρμογής της Δράσης «Χρηματοδότηση φορέων που συμμετέχουν επιτυχώς στις διακρατικές ανταγωνιστικές προσκλήσεις υποβολής προτάσεων της Ενότητας 2 του Προγράμματος PRIMA “Εταιρική Σχέση για την Έρευνα και την Καινοτομία στην περιοχή της Μεσογείου» (Partnership for Research and Innovation in the Mediterranean Area)

Η ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Το άρθρο 90 «Έλεγχος των δαπανών που προκαλούν οι κανονιστικές διοικητικές πράξεις», του «Κώδικα Νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα Κυβερνητικά Όργανα που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του π.δ. 63/2005 «Κωδικοποίηση της νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα Κυβερνητικά όργανα» (ΦΕΚ 98/Α' / 22.04.2005).
2. Τον ν. 4310/2014 «Έρευνα, Τεχνολογική Ανάπτυξη και Καινοτομία και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 258/Α' / 8.12.2014), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.
3. Τον ν. 4386/2016 «Ρυθμίσεις για την έρευνα και άλλες διατάξεις» (Β 83), όπως ισχύει.
4. Τον ν. 4485/2017 (ΦΕΚ 114/Α/04.08.2017) «Οργάνωση και λειτουργία της ανώτατης εκπαίδευσης, ρυθμίσεις για την έρευνα και άλλες διατάξεις».
5. Τον ν. 4270/2014 «Αρχές δημοσιονομικής διαχείρισης και εποπτείας (ενσωμάτωση της Οδηγίας 2011/85/ΕΕ) – δημόσιο λογιστικό και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 143/Α' / 28.06.2014).
6. Το άρθρο 28 παρ.4 του ν.4314/2014 (ΦΕΚ Α' 265) «Α. Για τη διαχείριση, τον έλεγχο και την εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων ... και άλλες διατάξεις»
7. Τον ν. 2690/1999 (Α' 45) «Κύρωση του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας και άλλες διατάξεις», όπως ισχύει και ειδικότερα το άρθρο 25.
8. Τον ν. 4336/2015 (ΦΕΚ 94 Α') και ειδικότερα την υποπαράγραφο Δ9 «Δαπάνες μετακινούμενων εντός και εκτός επικράτειας».
9. Το π.δ. 70/2015 (Α' 114) «Ανασύσταση των Υπουργείων Πολιτισμού και Αθλητισμού, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων. Ανασύσταση του Υπουργείου Ναυτιλίας και Αιγαίου και μετονομασία του σε Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής. Μετονομασία του Υπουργείου Πολιτισμού, Παιδείας και Θρησκευμάτων σε Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, του Υπουργείου Οικονομίας, Υποδομών, Ναυτιλίας και Τουρισμού σε Υπουργείο Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού και του Υπουργείου Παραγωγικής Ανασυγκρότησης, Περιβάλλοντος και Ενέργειας σε Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Μεταφορά Γενικής Γραμματείας Βιομηχανίας στο Υπουργείο Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού».
10. Το π.δ. 18/2018 «Οργανισμός του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων» (Α' 31)

11. Την με αριθ. 40023/Υ1/2018 (Β'867) Απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων του Αναπληρωτή Υπουργού και του Υφυπουργού, με τίτλο: Μεταβίβαση δικαιώματος υπογραφής «Με εντολή Υπουργού», «Με εντολή Αναπληρωτή Υπουργού» και «Με εντολή Υφυπουργού» στους Γενικούς/Διοικητικό και Τομεακούς Γραμματείς του ΥΠ.Π.Ε.Θ., στους Προϊσταμένους Γενικών Διευθύνσεων, Αυτοτελών Διευθύνσεων, Τμημάτων, Αυτοτελών Τμημάτων ..., της Γενικής Γραμματείας Έρευνας και Τεχνολογίας, ... , καθώς και ο ορισμός κύριων διατακτών του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων».
12. Την με αρ. πρωτ. 221711/Γ2 (ΦΕΚ 731/Υ.Ο.Δ.Δ/30.12.2016) Κοινή Απόφαση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων με τίτλο: «Αποδοχή παραίτησης Γενικού Γραμματέα της Γενικής Γραμματείας Έρευνας και Τεχνολογίας του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων και διορισμός Γενικού Γραμματέα Έρευνας και Τεχνολογίας του Υπουργού Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων».
13. Την υπ. αριθ. 5439/85 ΚΥΑ «Σύσταση ειδικών λογαριασμών στο ΥΠΕΤ και στους εποπτευόμενους από αυτό φορείς, για την αξιοποίηση των κονδυλίων έρευνας, όπως αυτή τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε με τις κάτωθι κατά σειρά ΚΥΑ: α) 5056/20.5.87, β) 7401/11.5.88, γ) 570/19.1.94 και δ) 12739/9.10.2000», με την Απόφαση του Γ.Λ.Κ. 2091375/31.12.97, καθώς επίσης και με τους Νόμους: α) 2579/98 (ΦΕΚ31Α/17.2.98) άρθρο 31, β) 2628/98 (ΦΕΚ151Α/6.7.98) άρθρο 12, γ) 2685/99 (ΦΕΚ 35Α/18.2.99) άρθρο 27 δ) 2771/99 (ΦΕΚ 280/Α/16.12.99) και ε) 12739 (ΦΕΚ1302/Β/30.10.2000)
14. Την υπ.αριθ. 12739/9.10.2000 (ΦΕΚ 1302/Β'/30.10.2000) ΚΥΑ των Υπουργών Οικονομικών και Ανάπτυξης σχετικά με την «Τροποποίηση και συμπλήρωση διατάξεων του Ειδικού Λογαριασμού Κονδυλίων Έρευνας της ΓΓΕΤ»
15. Τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής της 17^{ης} Ιουνίου 2014 για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης.
16. Την Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής «Πλαίσιο σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για την έρευνα και ανάπτυξη και την καινοτομία» (2014/C198/01)
17. Την ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης όπως αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2016/C262/01)
18. Την απόφαση (ΕΕ) 2017/1324 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 4^{ης} Ιουλίου 2017 σχετικά με τη συμμετοχή της Ένωσης στην εταιρική σχέση στους τομείς της έρευνας και της καινοτομίας στην περιοχή της Μεσογείου (PRIMA), την υλοποίηση της οποίας αναλαμβάνουν από κοινού πλείονα κράτη μέλη και ειδικότερα το άρθρο 4 (προϋποθέσεις συμμετοχής της Ένωσης στην PRIMA, άρθρο 5(3) (συνεισφορές των συμμετεχόντων κρατών στην PRIMA) και άρθρο 6(1)περ.β και 6(5).
19. Την υπ. αριθ. 95637/2017 (ΦΕΚ 2234/Β'/29-06-2017) ΚΥΑ των Υπουργών Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων και Οικονομικών για συμμετοχή της Ελλάδας στο κοινό πρόγραμμα «Εταιρική Σχέση για την Έρευνα και την Καινοτομία στην περιοχή της Μεσογείου (Partnership for Research and Innovation in the Mediterranean Area) PRIMA, με το ποσό των 10 εκ.€.
20. Την υπ. αριθ. 39987/2018 (ΦΕΚ 943/Β'/16-03-2018) ΚΥΑ των Αν. Υπουργών Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων και Οικονομικών και Ανάπτυξης Καθορισμός των εθνικών κανόνων συμμετοχής των ελληνικών φορέων στην «Εταιρική Σχέση για την Έρευνα και την Καινοτομία στην περιοχή της Μεσογείου» (Partnership for Research and Innovation in the Mediterranean Area) –PRIMA σχετικά με δραστηριότητες που επιλέγονται κατόπιν διακρατικών (πολυμερών) ανοικτών και ανταγωνιστικών προσκλήσεων υποβολής προτάσεων που οργανώνονται από το Ίδρυμα PRIMA ή τα συμμετέχοντα κράτη και χρηματοδοτούνται από τους εθνικούς φορείς χρηματοδότησης των συμμετεχόντων κρατών.
21. Τη σύσταση του Ιδρύματος PRIMA (PRIMA FOUNDATION) στις 19-06-2017 σύμφωνα με τον ισπανικό νόμο) με ιδρυτικά μέλη την Γαλλία, Πορτογαλία, Ισπανία και Ιταλία και έδρα την Βαρκελώνη της Ισπανίας, (αριθ. εγγράφου 4621/19-06-2017 σε συνδυασμό με το 6753/2-10-2017) και με φορολογικό αριθ.: G67027904.
22. Την με αρ. πρωτ. 128128/27.07.2017 αίτηση της Γενικής Γραμματέως Έρευνας και Τεχνολογίας του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων προς τον Πρόεδρο του Ιδρύματος PRIMA (PRIMA

Foundation) για συμμετοχή της Ελλάδας στο Ίδρυμα και ορισμό εκπροσώπου της ΓΓΕΤ στο Διοικητικό Συμβούλιο και την από 17/1 απόφαση του Δ.Σ., το οποίο ενέκρινε τη συμμετοχή της Ελλάδας και της Κύπρου στο Ίδρυμα PRIMA.

23. Την υπ' αριθ.144071/29-12-2017 απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης με την οποία εντάχθηκε το έργο στο Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ) 2017, στη ΣΑΕ 013/2, με κωδικό MIS 2017ΣΕ01320010 και προϋπολογισμό 10 εκ.€ για την περίοδο 2018-2028.
24. Την από 06-2-2018 πρόσκληση του PRIMA για υποβολή προτάσεων στο πλαίσιο της Ενότητας 2 του Ετήσιου Προγράμματος Εργασίας 2018 και τις από 22/01/2018 και 08/02/2018 σχετικές Ανακοινώσεις στην ιστοσελίδα της ΓΓΕΤ.
25. Το ετήσιο πρόγραμμα εργασίας του Ιδρύματος PRIMA για το έτος 2018, όπως εγκρίθηκε από την Ε. Επιτροπή στις 24/1/2018, με ημερομηνία έναρξης 7.8.2017 και λήξης 31.12.2018 και ειδικότερα την Ενότητα 2 (δραστηριότητες που επιλέγονται μετά από ανοικτές, διακρατικές, ανταγωνιστικές προκηρύξεις του ιδρύματος PRIMA και χρηματοδοτούνται από τις αρμόδιες εθνικές αρχές των συμμετεχόντων κρατών).
26. Την με αρ. πρωτ. ΚΜΚΕ 00146 ΕΞ 2018 ΕΜΠ/17.05.2018 σύμφωνη γνώμη της Κεντρικής Μονάδας Κρατικών Ενισχύσεων.
27. Το γεγονός ότι από την παρούσα προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού η οποία θα καλυφθεί από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ), ΣΑΕ 013/2, με κωδικό 2017ΣΕ01320010.

ΑΠΟΦΑΣΙΖΟΥΜΕ

1. Την Προκήρυξη Δράσης «Χρηματοδότηση ελληνικών φορέων που συμμετέχουν επιτυχώς στις διακρατικές ανταγωνιστικές προσκλήσεις υποβολής προτάσεων της Ενότητας 2: «Δραστηριότητες που επιλέγονται κατόπιν ανοικτών, διακρατικών, ανταγωνιστικών προσκλήσεων υποβολής προτάσεων που οργανώνονται από το Ίδρυμα PRIMA και χρηματοδοτούνται από τους εθνικούς φορείς χρηματοδότησης των συμμετεχόντων κρατών» του Κοινού Προγράμματος **PRIMA (Partnership for Research and Innovation in the Mediterranean Area) για τη δεκαετία 2018-2028».**

2. Η Δράση αποσκοπεί στην ενίσχυση της διεθνούς συνεργασίας και στην επικέντρωση προσπαθειών και πόρων σε θεματικά πεδία, μείζονος ενδιαφέροντος για τη χώρα και σημαντικά για την κοινωνία και την οικονομία όπως είναι η βιώσιμη διαχείριση των υδάτων, η προσαρμογή των γεωργικών συστημάτων στις περιβαλλοντικές και οικονομικές πιέσεις και η συμβολή του τομέα των τροφίμων (μεσογειακή διατροφή) στην περιφερειακή και τοπική ανάπτυξη και στη δημιουργία θέσεων απασχόλησης. Αναμένεται επίσης να συμβάλει στη ανάπτυξη νέων γνώσεων - συμπεριλαμβανομένων των νέων τεχνολογιών – στους τομείς αυτούς, με στόχο τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής οικονομίας και την αντιμετώπιση σημαντικών κοινωνικών και περιβαλλοντικών αναγκών

3. Η δράση απευθύνεται σε δικαιούχους που δραστηριοποιούνται στην ελληνική επικράτεια και συμμετέχουν ως εταίροι σε διακρατικά συνεργατικά έργα που επιλέγονται προς υλοποίηση στο πλαίσιο των ανωτέρω προσκλήσεων. Αφορά κατά κύριο λόγο στην παροχή επιχορήγησης για την υλοποίηση έργων έρευνας και ανάπτυξης. Εφόσον αυτό προβλέπεται στους ειδικούς όρους που θα εκδίδονται κατ'έτος (Εθνικοί Κανόνες Συμμετοχής) μπορούν επίσης να χρηματοδοτηθούν, ανάλογα με τον τύπο του δικαιούχου, δραστηριότητες καινοτομίας ή κινητικότητας ή/και άλλες ενέργειες.

3. Η Δράση χρηματοδοτείται από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (ΣΑΕ 013/2, με κωδικό 2017ΣΕ01320010) και η συνολική δημόσια δαπάνη για τη συμμετοχή της χώρας στο Κοινό Πρόγραμμα PRIMA κατά τη δεκαετία 2018-2028, ανέρχεται στο ποσό των 10 εκ.€.

Η διαθέσιμη δημόσια δαπάνη ανά πρόσκληση (Ενότητα 2 του ετήσιου προγράμματος εργασίας του PRIMA), οι επιλέξιμες θεματικές προτεραιότητες και λοιποί όροι συμμετοχής θα περιλαμβάνονται σε σχετική απόφαση (Εθνικοί Κανόνες Συμμετοχής) που θα εκδίδεται κατ'έτος από τη ΓΓΕΤ.

4. Η Δράση θα υλοποιηθεί με βάση :

α) τον ενιαίο Οδηγό Εφαρμογής, ο οποίος αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της παρούσας απόφασης

β) τους ειδικούς όρους και προϋποθέσεις («Εθνικοί Κανόνες Συμμετοχής») που θα διέπουν την ελληνική συμμετοχή στις επιμέρους προσκλήσεις του PRIMA για την Ενότητα 2 και θα καθορίζονται σε σχετική απόφαση της ΓΓΕΤ που θα εκδίδεται κατ' έτος.

5. Οι κατηγορίες δικαιούχων που είναι επιλέξιμες για κάθε επιμέρους πρόσκληση της Ενότητας 2 του PRIMA θα προσδιορίζονται στην απόφαση έγκρισης των Εθνικών Κανόνων Συμμετοχής που θα εκδίδεται ετησίως από τη ΓΓΕΤ και θα πληρούν θα πληρούν σε κάθε περίπτωση τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) Ο δυνητικός δικαιούχος θα πρέπει να έχει τη μορφή νομικού προσώπου ιδιωτικού ή δημόσιου δικαίου το οποίο είναι εγκατεστημένο στη χώρα και λειτουργεί νόμιμα σε αυτή.

β) Ο δυνητικός δικαιούχος, θα πρέπει να έχει επιτυχώς συμμετάσχει στη διαδικασία αξιολόγησης που διεξάγεται υπό την ευθύνη του Ιδρύματος PRIMA για την Ενότητα 2 του προγράμματος στο πλαίσιο της αντίστοιχης πρόσκλησης υποβολής προτάσεων.

γ) Ο δυνητικός δικαιούχος και οι εργασίες που αναλαμβάνει να εκτελέσει στο πλαίσιο του διακρατικού συνεργατικού έργου θα πρέπει να πληρούν αφενός τους όρους επιλεξιμότητας της παρούσας και αφετέρου τις ειδικές προϋποθέσεις των εκάστοτε Εθνικών Κανόνων Συμμετοχής.

Για τον καθορισμό των επιλέξιμων δραστηριοτήτων και του χρηματοδοτικού σχήματος οι δυνητικοί δικαιούχοι θα εντάσσονται περαιτέρω στις ακόλουθες κατηγορίες: α) Οργανισμοί έρευνας και διάδοσης γνώσεων β) επιχειρήσεις γ) λοιποί φορείς που αντιμετωπίζονται ως φορείς έρευνας και διάδοσης γνώσεων.

Η υποβολή των προτάσεων διακρατικών έργων (συμπράξεις φορέων των συμμετεχόντων κρατών) θα γίνεται αποκλειστικά στο Ίδρυμα PRIMA. Το Ίδρυμα PRIMA φέρει επίσης την ευθύνη για τη διενέργεια της αξιολόγησης σύμφωνα όσα προβλέπονται στην υπ' αριθ. 2017/1324 απόφαση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και εξειδικεύονται στο αντίστοιχο ετήσιο πρόγραμμα εργασιών.

Μετά το πέρας της αξιολόγησης σε επίπεδο PRIMA οι δυνητικοί δικαιούχοι θα περιλαμβάνονται σε προσωρινό κατάλογο δικαιούχων που θα αναρτάται στην ιστοσελίδα της ΓΓΕΤ και θα καλούνται να υποβάλουν αίτηση χρηματοδότησης στο πλαίσιο της παρούσας δράσης.

5. Η παρούσα να αναρτηθεί στη ΔΙΑΥΓΕΙΑ και να δημοσιευτεί στην ιστοσελίδα της ΓΓΕΤ <http://www.gsrt.gr>.

Αναλυτικές πληροφορίες και ενημέρωση παρέχονται από τα παρακάτω στελέχη του Τμήματος Ε. Ένωσης της Διεύθυνσης Διεθνούς Ε&Τ Συνεργασίας της ΓΓΕΤ:

-Δρ. Κόνιαρης Μάριος, τηλ: 210 7458094, e-mail: m.koniaris[at]gsrt.gr

-κα Δημητροπούλου Σοφία, τηλ: 210 7458187, e-mail: s.dimitropoulou[at]gsrt.gr

**Η Γενική Γραμματέας Έρευνας και
Τεχνολογίας**

Δρ. Μ. Κυπριανίδου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ
ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ &
ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ
Δ/ΝΣΗ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΚΑΙ
ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ
Ταχ.Δ/ση: Μεσογείων 14-18, 11510 Αθήνα

ΔΡΑΣΗ ΕΘΝΙΚΗΣ ΕΜΒΕΛΕΙΑΣ:

«Χρηματοδότηση ελληνικών φορέων που συμμετέχουν επιτυχώς στις προσκλήσεις υποβολής προτάσεων της Ενότητας 2 του PRIMA:

«Δραστηριότητες που επιλέγονται κατόπιν διακρατικών, ανοικτών και ανταγωνιστικών προσκλήσεων υποβολής προτάσεων που διοργανώνονται από το Ίδρυμα PRIMA και χρηματοδοτούνται από τους εθνικούς φορείς χρηματοδότησης των συμμετεχόντων στο PRIMA κρατών»

Πρόγραμμα PRIMA (Partnership for Research and Innovation in the Mediterranean Area)

ΓΕΝΙΚΗ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ – ΟΔΗΓΟΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Ιούνιος 2018

Το PRIMA είναι μια πρωτοβουλία του άρθρου 185 της Συνθήκης Λειτουργίας της Ε.Ε. και συγχρηματοδοτείται από τον «Ορίζοντα 2020», το Πρόγραμμα Πλαίσιο της Ε.Ε. για την Έρευνα και την Καινοτομία

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1.	ΕΙΣΑΓΩΓΗ	4
1.1	ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ PRIMA	4
1.2	ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΔΡΑΣΗΣ.....	5
1.3	ΑΡΜΟΔΙΟΣ ΦΟΡΕΑΣ ΣΕ ΕΘΝΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ	6
2.	ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΚΑΙ ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ	7
3.	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ	8
4.	ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ.....	11
5.	ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ	13
6.	ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟ ΣΧΗΜΑ.....	18
6.1	ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΠΡΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ (ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ)	18
6.2	ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΜΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΔΟΣΗΣ ΓΝΩΣΕΩΝ	20
7.	ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΥ ΣΕ ΕΘΝΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ	22
7.1	ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ.....	23
7.2	ΥΠΟΒΟΛΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΑΙΤΗΣΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ	23
8.	ΕΓΚΡΙΣΗ - ΕΚΔΟΣΗ ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ	26
8.1	ΑΠΟΦΑΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ	26
8.2	ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΝΣΤΑΣΕΩΝ	27
9.	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΕΡΓΩΝ	28
9.1	ΧΡΟΝΟΣ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ	28
9.2	ΕΞΟΦΛΗΣΗ ΔΑΠΑΝΩΝ	28
9.3	ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ	29
10.	ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΤΗΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ	29
10.1	ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΠΡΟΟΔΟΥ ΚΑΙ ΤΕΛΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ	30
10.2	ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΕΙΣ -ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ - ΟΡΓΑΝΑ ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΗΣ	32
10.2.1	Όργανα Επαλήθευσης.....	32
10.2.2	Διαδικασία επαλήθευσης	32
10.3	ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ.....	34
10.3.1	Αιτήματα Τροποποιήσεων	34
10.3.2	Κατηγορίες Τροποποιήσεων	35
10.3.3	Περιορισμοί Τροποποιήσεων	36
11.	ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΚΑΤΑΒΟΛΗΣ ΤΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ	36
12.	ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ - ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΕΡΓΩΝ	38
12.1	ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ	38
12.2	ΕΞΕΤΑΣΗ ΤΗΡΗΣΗΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ.....	40
12.3	ΕΠΙΒΟΛΗ ΚΥΡΩΣΕΩΝ	40
13.	ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ.....	41
14.	ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ	41

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1 ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ PRIMA

Η πρωτοβουλία «Εταιρική Σχέση για την Έρευνα και την Καινοτομία στην περιοχή της Μεσογείου» (Partnership for Research and Innovation in the Mediterranean Area) – PRIMA έχει ως γενικό στόχο την οικοδόμηση ικανοτήτων Ε&Κ και την ανάπτυξη γνώσεων και κοινών καινοτόμων λύσεων για τα συστήματα παροχής και διαχείρισης νερού και για τα αγρο-διατροφικά συστήματα, ώστε να καταστούν πιο ανθεκτικά στην κλιματική αλλαγή, πιο αποτελεσματικά και αποδοτικά ως προς το κόστος και πιο βιώσιμα από περιβαλλοντική και κοινωνική άποψη. Στο πλαίσιο αυτό κεντρική προτεραιότητα του PRIMA αποτελεί η αντιμετώπιση προβλημάτων που σχετίζονται με τη λειψυδρία, την ασφάλεια των τροφίμων, τη μεσογειακή διατροφή και τη σχέση της με την υγεία, η συμβολή στην ανασύνταξη του παραγωγικού δυναμικού των χωρών της Μεσογείου στους εν λόγω τομείς και η δημιουργία θέσεων απασχόλησης.

Το PRIMA υλοποιείται μέσω ειδικού προγράμματος δεκαετούς διάρκειας (2018-2028) το οποίο εγκρίθηκε με την Απόφαση (ΕΕ) 2017/1324 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 4ης Ιουλίου 2017 στη βάση του άρθρου 185 της Συνθήκης Λειτουργίας της Ε. Ένωσης (ΣΛΕΕ).

Το πρόγραμμα συγχρηματοδοτείται από το Πρόγραμμα Πλαίσιο της Ε. Ένωσης για την Έρευνα και την Καινοτομία, «Ορίζοντα 2020», και από εθνικούς πόρους των χωρών που συμμετέχουν στο PRIMA¹.

Τη διαχείριση του προγράμματος έχει αναλάβει ο φορέας που ιδρύθηκε από τα συμμετέχοντα κράτη, υπό τη μορφή μη κερδοσκοπικού οργανισμού ιδιωτικού δικαίου (ιδρύματος), με την επωνυμία «PRIMA Foundation», που διέπεται από το ισπανικό δίκαιο και έχει έδρα τη Βαρκελώνη.

Οι θεματικές προτεραιότητες του προγράμματος είναι:

- α) Βιώσιμη διαχείριση υδάτων στις ξηρικές και ημι-ξηρικές περιοχές της Μεσογείου,
- β) Βιώσιμα συστήματα γεωργικών εκμεταλλεύσεων υπό τους περιβαλλοντικούς περιορισμούς της Μεσογείου
- γ) Μεσογειακές Αλυσίδες Αξίας στον τομέα των τροφίμων για την περιφερειακή και τοπική ανάπτυξη.

Περισσότερες πληροφορίες για το περιεχόμενο των ανωτέρω προτεραιοτήτων και τη στοχοθεσία του προγράμματος εν γένει περιλαμβάνονται στο **Στρατηγικό Θεματολόγιο Έρευνας και Καινοτομίας (Strategic Research and Innovation Agenda-SRIA) του PRIMA** το οποίο είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα <http://prima-med.org/calls-for-proposals/reference-documents/>.

Δομή προγράμματος PRIMA

- **Ενότητα 1: Δράσεις/έργα που χρηματοδοτούνται από πόρους του «Ορίζοντα 2020»**

Η έκδοση των προσκλήσεων, η αξιολόγηση των προτάσεων και η διαχείριση των έργων γίνεται απευθείας από τον φορέα «PRIMA Foundation». Οι δράσεις διέπονται από το κανονιστικό πλαίσιο του «Ορίζοντα 2020» με ελάχιστες παρεκκλίσεις για λόγους προσαρμογής στις ανάγκες του PRIMA.

- **Ενότητα 2: Δράσεις/έργα που χρηματοδοτούνται από τα συμμετέχοντα κράτη**

Η Ενότητα 2 περιλαμβάνει τη χρηματοδότηση διακρατικών συνεργατικών έργων. Η έκδοση των προσκλήσεων και η αξιολόγηση των προτάσεων γίνεται από το ίδρυμα PRIMA και στη συνέχεια κάθε χώρα αναλαμβάνει χρηματοδότηση των φορέων που εδρεύουν στην επικράτειά της και τη διαχείριση των αντίστοιχων έργων σύμφωνα με το εθνικό κανονιστικό πλαίσιο.

- **Ενότητα 3: Δραστηριότητες που διοργανώνονται και χρηματοδοτούνται από τα συμμετέχοντα κράτη**

---

¹Κροατία, Κύπρος, Γαλλία, Γερμανία, Ελλάδα, Ισραήλ, Ιταλία, Λουξεμβούργο, Μάλτα, Πορτογαλία, Σλοβενία, Ισπανία, Τυνησία, Τουρκία, Αλγερία, Λίβανος, Αίγυπτος και Μαρόκο.

Η Ενότητα 3 περιλαμβάνει 2 τύπους δραστηριοτήτων:

- α) Δράσεις/έργα στο πλαίσιο εθνικών προγραμμάτων των συμμετεχόντων κρατών, συμπεριλαμβανομένων των διακρατικών έργων²
- β) Υποστηρικτικές δραστηριότητες που προωθούν τη δικτύωση, τον συντονισμό, τη συνεργασία και τις συνέργειες με άλλες ευρωπαϊκές και διεθνείς δραστηριότητες. Θα υλοποιηθούν με τη μορφή workshop, δράσεων κατάρτισης, brokerage events, διαδικτυακών πλατφορμών και φόρουμ, παρατηρητηρίων κλπ.

Ετήσια προγράμματα εργασίας

Το PRIMA υλοποιείται βάσει ετήσιων προγραμμάτων εργασίας, που διαμορφώνονται από τα συμμετέχοντα κράτη, εγκρίνονται από την Ε. Επιτροπή και καλύπτουν το σύνολο των δραστηριοτήτων (Ενότητες 1-3) που πρόκειται να αναληφθούν κατά το έτος αναφοράς.

Οι προσκλήσεις υποβολής προτάσεων για τις Ενότητες 1 και 2 γίνονται αποκλειστικά από το Ίδρυμα PRIMA, αναρτώνται στην ιστοσελίδα <http://www.prima-med.org> και περιλαμβάνουν αναλυτικές πληροφορίες σχετικά με τις επιλέξιμες θεματικές προτεραιότητες, τα συμμετέχοντα κράτη, τους δικαιούχους, τους κανόνες συμμετοχής, το χρονοδιάγραμμα, τη διαδικασία υποβολής, τη διαδικασία και τα κριτήρια αξιολόγησης των προτάσεων και τους εθνικούς κανόνες συμμετοχής των συμμετεχόντων κρατών.

Η ΓΓΕΤ θα φροντίζει για την ανάρτηση σχετικής ανακοίνωσης στην ιστοσελίδα της (<http://www.gsrt.gr>) και για την ευρύτερη διάχυση της ενημέρωσης με κάθε πρόσφορο τρόπο, συμπεριλαμβανομένης της διοργάνωσης ενημερωτικών εκδηλώσεων.

Σημειώνεται ότι οι Ελληνικοί φορείς μπορούν να συμμετάσχουν στις προκηρύξεις τόσο για την Ενότητα 1, όσο και για την Ενότητα 2 υπό την προϋπόθεση ότι πληρούν τους όρους των αντίστοιχων προσκλήσεων.

Ειδικά για την Ενότητα 2 η ΓΓΕΤ θα εκδίδει κατ' έτος απόφαση στην οποία θα προσδιορίζονται οι Εθνικοί Κανόνες που διέπουν τη συμμετοχή των ελληνικών φορέων στη συγκεκριμένη πρόσκληση όπως εξηγείται αναλυτικά στις επόμενες ενότητες του παρόντος.

Οι όροι και προϋποθέσεις συμμετοχής στην Ενότητα 1 καθορίζονται αποκλειστικά από το PRIMA, καθώς η συγκεκριμένη Ενότητα χρηματοδοτείται από κοινοτικούς πόρους («Ορίζοντας 2020»).

1.2 ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΔΡΑΣΗΣ

Η παρούσα Γενική Πρόσκληση – Οδηγός Εφαρμογής αφορά αποκλειστικά στη χρηματοδότηση ελληνικών φορέων³ που συμμετέχουν σε έργα της Ενότητας 2 - Δραστηριότητες (έργα) που επιλέγονται κατόπιν διακρατικών, ανοικτών και ανταγωνιστικών προσκλήσεων υποβολής προτάσεων που διοργανώνονται από το Ίδρυμα PRIMA και χρηματοδοτούνται από τους εθνικούς φορείς χρηματοδότησης των συμμετεχόντων στο PRIMA κρατών.

Πρόκειται για δράση εθνικής εμβέλειας που απευθύνεται σε δικαιούχους, οι οποίοι δραστηριοποιούνται στην ελληνική επικράτεια. Αφορά κατά κύριο λόγο στην παροχή επιχορήγησης για την υλοποίηση έργων έρευνας και ανάπτυξης. Εφόσον αυτό προβλέπεται στους ειδικούς όρους που θα εκδίδονται κατ'έτος (Εθνικοί Κανόνες Συμμετοχής) μπορούν επίσης να χρηματοδοτηθούν, ανάλογα με τον τύπο του δικαιούχου, δραστηριότητες καινοτομίας ή κινητικότητας ή/και άλλες ενέργειες όπως αναλυτικά περιγράφεται στην Ενότητα 4 του παρόντος .

---

² Participating States Initiated Activities (PSIAs). Το σύνολο των σχετικών διαδικασιών (πρόσκληση, αξιολόγηση, διαχείριση, χρηματοδότηση) πραγματοποιείται σε εθνικό επίπεδο. Προϋπόθεση για την επιλεξιμότητά τους αποτελεί η ένταξη τους στο ετήσιο πρόγραμμα εργασίας του PRIMA μετά από διεθνή αξιολόγηση.

³ Νομικά πρόσωπα ιδιωτικού ή δημόσιου δικαίου τα οποία είναι εγκατεστημένα στη χώρα και λειτουργούν νόμιμα σε αυτή.

Η συνολική δημόσια δαπάνη για τη συμμετοχή της χώρας στο Κοινό Πρόγραμμα PRIMA κατά τη δεκαετία 2018-2028, ανέρχεται στο ποσό των 10 εκ.€ και χρηματοδοτείται από το Ελληνικό Δημόσιο (εθνικοί πόροι του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων –ΠΔΕ).

Η διαθέσιμη δημόσια δαπάνη ανά πρόσκληση (Ενότητα 2 του ετήσιου προγράμματος εργασίας του PRIMA), οι επιλέξιμες θεματικές προτεραιότητες και λοιποί όροι συμμετοχής θα περιλαμβάνονται σε σχετικοί απόφαση που θα εκδίδεται κατ' έτος από τη ΓΓΕΤ.

Στόχοι –αναμενόμενα οφέλη

Η υλοποίηση της Δράσης και γενικότερα η συμμετοχή της χώρας στο PRIMA αναμένεται να αποφέρει πολλαπλά θετικά οφέλη για την ελληνική επιστημονική και επιχειρηματική κοινότητα και την κοινωνία, δεδομένου ότι η πρωτοβουλία εστιάζεται σε τομείς σημαντικής προτεραιότητας για τη χώρα όπως είναι η βιώσιμη διαχείριση των υδάτων, η προσαρμογή των γεωργικών συστημάτων στις περιβαλλοντικές και οικονομικές πιέσεις και η συμβολή του τομέα των τροφίμων (μεσογειακή διατροφή) στην περιφερειακή και τοπική ανάπτυξη και στη δημιουργία θέσεων απασχόλησης.

Η μακροπρόθεσμη συνεργασία και δέσμευση όλων των μεσογειακών χωρών σε συνδυασμό με τη χρηματοδοτική στήριξη της Ε.Ε. αναμένεται να οδηγήσει στην ανάπτυξη κοινών καινοτόμων λύσεων, ικανοτήτων (capacities) και γνώσεων στους ανωτέρω τομείς και κατ' επέκταση να συμβάλει στην αντιμετώπιση προκλήσεων που σχετίζονται με την κοινωνικο-οικονομική ευημερία της περιοχής και την αύξηση των μεταναστευτικών ροών από τις χώρες της Β. Αφρικής και της Μ. Ανατολής προς την Ευρώπη.

Πέραν των άμεσων ωφελειών που προαναφέρθηκαν, η συμμετοχή της χώρας στο πρόγραμμα κρίθηκε απαραίτητη και για γενικότερους λόγους που σχετίζονται με τη γεωπολιτική σημασία της περιοχής. Παράλληλα, μέσω της συμμετοχής της χώρας στο PRIMA, οι ελληνικοί φορείς αποκτούν τη δυνατότητα να διεκδικήσουν τμήμα των διατιθέμενων κοινοτικών πόρων στο πλαίσιο των έργων της Ενότητας 1.

Ειδικότερα μέσω της συμμετοχής της χώρας στο PRIMA παρέχεται η δυνατότητα:

- Ενίσχυσης της διεθνούς συνεργασίας και επικέντρωσης προσπαθειών και πόρων σε θεματικά πεδία, μείζονος ενδιαφέροντος για τη χώρα και σημαντικά για την κοινωνία και την οικονομία,
- Ανάπτυξης νέων γνώσεων – συμπεριλαμβανομένων των νέων τεχνολογιών – με στόχο τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής οικονομίας και την αντιμετώπιση σημαντικών κοινωνικών και περιβαλλοντικών αναγκών.

Για την αποτίμηση της Δράσης σε εθνικό επίπεδο αλλά και σε επίπεδο προγράμματος θα χρησιμοποιηθούν **οι δείκτες του Παραρτήματος II**. Σε επίπεδο προγράμματος θα χρησιμοποιηθούν επιπρόσθετα οι δείκτες επιπτώσεων (Key Performance Indicators) που περιλαμβάνονται στο Στρατηγικό Θεματολόγιο Έρευνας και Καινοτομίας (Strategic Research and Innovation Agenda-SRIA) του PRIMA.

1.3 ΑΡΜΟΔΙΟΣ ΦΟΡΕΑΣ ΣΕ ΕΘΝΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

Η Δράση θα υλοποιηθεί από τη Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας (ΓΓΕΤ) του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, σύμφωνα με την παρούσα απόφαση, τους ειδικούς όρους και προϋποθέσεις («Εθνικοί Κανόνες Συμμετοχής») που αναφέρονται στη συνέχεια και το νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο που παρατίθεται στην Ενότητα 2 παρακάτω.

Οι Εθνικοί Κανόνες Συμμετοχής για την εκάστοτε πρόσκληση του PRIMA για την Ενότητα 2 θα εγκρίνονται με απόφαση της ΓΓΕΤ, στην οποία θα προσδιορίζονται ιδίως :

α) οι θεματικές περιοχές της πρόσκλησης του PRIMA στις οποίες μπορούν να συμμετέχουν ελληνικοί φορείς,

β) το ύψος της χρηματοδότησης που διατίθεται από ελληνικής πλευράς για τη χρηματοδότηση προτάσεων στο πλαίσιο της συγκεκριμένης πρόσκλησης (συνολικά και ενδεχομένως και ανά θεματική περιοχή),

γ) οι ειδικοί όροι επιλεξιμότητας (π.χ. κατηγορίες δικαιούχων, επιλέξιμες δραστηριότητες και δαπάνες, προϋπολογισμός ανά έργο ή/και φορέα, μέγιστη διάρκεια έργων και όσα άλλα στοιχεία κριθούν απαραίτητα κατά περίπτωση).

Πριν από την έκδοση των προσκλήσεων του PRIMA για την Ενότητα 2 οι ανωτέρω Εθνικοί Κανόνες Συμμετοχής για το συγκεκριμένο έτος αναφοράς (ή πρόσκληση), θα διαβιβάζονται από τη ΓΓΕΤ στο Ίδρυμα PRIMA, προκειμένου να συμπεριληφθούν στα έγγραφα της πρόσκλησης που αναρτώνται στην ιστοσελίδα του προγράμματος.

Τέλος, η ΓΓΕΤ είναι αρμόδια για την έκδοση των αποφάσεων χρηματοδότησης, την καταβολή της δημόσιας δαπάνης στους δικαιούχους, την παρακολούθηση και τον έλεγχο της υλοποίησης των έργων των Ελλήνων εταιρών που συμμετέχουν στις διακρατικές συμπράξεις που έχουν επιλεγεί για χρηματοδότηση, καθώς και για κάθε άλλη διαδικασία που αναφέρεται στον παρόντα Οδηγό Εφαρμογής και στο νομοθετικό-κανονιστικό πλαίσιο της Δράσης.

2. ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΚΑΙ ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Το βασικό θεσμικό πλαίσιο που διέπει την υλοποίηση της Δράσης είναι:

α) Ο ν. 4310/2014 (ΦΕΚ 258/Α/08.12.2014) «Έρευνα, Τεχνολογική Ανάπτυξη και Καινοτομία και άλλες διατάξεις», όπως ισχύει.

β) Ο ν. 4386/2016 (ΦΕΚ 83/Α/11.05.2016) «Ρυθμίσεις για την έρευνα και άλλες διατάξεις», όπως ισχύει.

γ) Ο ν. 4485/2017 (ΦΕΚ 114/Α/04.08.2017) «Οργάνωση και λειτουργία της ανώτατης εκπαίδευσης, ρυθμίσεις για την έρευνα και άλλες διατάξεις».

δ) Ο ν.4270/2014 (ΦΕΚ 143/Α'/28.06.2014) «Αρχές δημοσιονομικής διαχείρισης και εποπτείας (ενσωμάτωση της Οδηγίας 2011/85/ΕΕ) – δημόσιο λογιστικό και άλλες διατάξεις», όπως ισχύει.

ε) Ο ν.4336/2015 (ΦΕΚ94/Α/14.08.2015), όπως ισχύει και ειδικότερα η υποπαράγραφος Δ9: Δαπάνες μετακινούμενων εντός και εκτός επικράτειας.

στ) Ο ν. 4412/2016 «Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ ΕΕ και 2014/25/ΕΕ) (Α' 147).

ζ) Ο ν. 2690/1999 (ΦΕΚ 45/Α/09.03.1999) «Κύρωση του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας και άλλες διατάξεις», όπως ισχύει.

η) Η υπ.αριθ.95637/2017 (ΦΕΚ2234/Β'/29.06.2017) ΚΥΑ των Υπουργών Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων και Οικονομικών για τη συμμετοχή της Ελλάδας στο κοινό πρόγραμμα «Εταιρική Σχέση για την Έρευνα και την Καινοτομία στην περιοχή της Μεσογείου (Partnership for Research and Innovation in the Mediterranean Area) PRIMA.

θ) Η υπ.αριθ.39987/2018 (ΦΕΚ943/Β'/16.03.2018) ΚΥΑ των Αναπληρωτών Υπουργών Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων και Οικονομικών και Ανάπτυξης «Καθορισμός των εθνικών κανόνων συμμετοχής των ελληνικών φορέων στην “Εταιρική Σχέση για την Έρευνα και την Καινοτομία στην περιοχή της Μεσογείου” (Partnership for Research and Innovation in the Mediterranean Area)–PRIMA, σχετικά με δραστηριότητες που επιλέγονται κατόπιν διακρατικών, ανοικτών και ανταγωνιστικών προσκλήσεων υποβολής προτάσεων που οργανώνονται από το Ίδρυμα PRIMA ή τα συμμετέχοντα κράτη και χρηματοδοτούνται από τους εθνικούς φορείς χρηματοδότησης των συμμετεχόντων κρατών.

Το κανονιστικό πλαίσιο για τις κρατικές ενισχύσεις

- Ο Κανονισμός (ΕΕ) 651/2014 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής της 17ης Ιουνίου 2014 για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης («Γενικός Απαλλακτικός Κανονισμός» - ΓΑΚ) και η τροποποίηση αυτού 2017/1084/14-6-2017
- Η ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής «Πλαίσιο σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για την έρευνα και ανάπτυξη και την καινοτομία» (2014/C198/01)
- Η ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης όπως αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2016/C262/01)
- Η Σύσταση 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής της 6ης Μαΐου 2003, σχετικά με τον ορισμό των πολύ μικρών, των μικρών και των μεσαίων επιχειρήσεων (Επίσημη Εφημερίδα L 124 της 20.05.2003).

Οι ενισχύσεις που χορηγούνται δυνάμει της παρούσας πρόσκλησης συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης του άρθρου 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον οι ενισχύσεις αυτές πληρούν όλες τις προϋποθέσεις του κεφαλαίου Ι του ΓΑΚ, καθώς και τις ειδικές προϋποθέσεις που προβλέπονται στα άρθρα 19, 25 και 28 του προαναφερθέντος κανονισμού.

Επιμέρους θέματα ρυθμίζονται επίσης από:

1. Την απόφαση (ΕΕ) 2017/1324 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 4^{ης} Ιουλίου 2017 σχετικά με τη συμμετοχή της Ένωσης στην εταιρική σχέση στους τομείς της έρευνας και της καινοτομίας στην περιοχή της Μεσογείου (PRIMA), την υλοποίηση της οποίας αναλαμβάνουν από κοινού πλείονα κράτη μέλη και ειδικότερα το άρθρο 4 (προϋποθέσεις συμμετοχής της Ένωσης στην PRIMA, άρθρο 5(3) (συνεισφορές των συμμετεχόντων κρατών στην PRIMA) και άρθρο 6(1) περ. β και 6(5).
2. Τα εκάστοτε Ετήσια Προγράμματα Εργασίας του PRIMA και τα έγγραφα των προσκλήσεων υποβολής προτάσεων για την Ενότητα 2, όπως αναρτώνται στην ιστοσελίδα του προγράμματος: <http://prima-med.org/>.

Επιπρόσθετα, στην εκτέλεση των έργων θα πρέπει να ληφθεί υπόψη η ισχύουσα εθνική και κοινοτική νομοθεσία σχετικά με την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και ειδικότερα:

- Ο Κανονισμός (ΕΕ) 2016/679 του ευρωπαϊκού κοινοβουλίου και του συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων).
- Ο ν.2472/97 (ΦΕΚ Α' 50) για «την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα», όπως ισχύει σήμερα.

Τέλος, οι δικαιούχοι οφείλουν να τηρούν τις **απαιτήσεις δημοσιότητας** του PRIMA ιδίως όσον αφορά στη συγχρηματοδότηση του προγράμματος PRIMA από πόρους της Ε. Ένωσης, χρησιμοποιώντας το κατάλληλο λεκτικό, και τα σχετικά λογότυπα που θα τους υποδειχθούν από την ΓΓΕΤ σε οποιαδήποτε ενέργεια δημοσιότητας που αφορά στο έργο (π.χ. ανακοινώσεις στον έντυπο και ηλεκτρονικό τύπο, παρουσιάσεις σε ημερίδες και συνέδρια, επιστημονικές εργασίες σε εθνικά και διεθνή περιοδικά, εκδηλώσεις).

Η υποβολή αιτήσεων των δυνητικών δικαιούχων στο πλαίσιο της πρόσκλησης σημαίνει και αποδοχή από μέρους τους των όρων δημοσιότητας.

3. ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ

Οι κατηγορίες δικαιούχων που είναι επιλέξιμες για κάθε επιμέρους πρόσκληση της Ενότητας 2 του PRIMA θα προσδιορίζονται στην **Απόφαση έγκρισης των Εθνικών Κανόνων Συμμετοχής** που θα εκδίδεται ετησίως από τη ΓΓΕΤ σύμφωνα με τα οριζόμενα στην Ενότητα 1.3 ανωτέρω.

Οι δυνητικοί δικαιούχοι θα περιλαμβάνονται σε **προσωρινό κατάλογο δικαιούχων** που θα αναρτάται στην ιστοσελίδα της ΓΓΕΤ μετά το πέρας της αξιολόγησης σε επίπεδο PRIMA (βλ. Ενότητα 7 παρακάτω) και θα πληρούν σε κάθε περίπτωση τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

Ο δυνητικός δικαιούχος θα πρέπει να έχει τη μορφή νομικού προσώπου ιδιωτικού ή δημόσιου δικαίου. Επιπρόσθετα, θα πρέπει να έχει επιτυχώς συμμετάσχει στη διαδικασία αξιολόγησης που

διεξάγεται υπό την ευθύνη του Ιδρύματος PRIMA για την Ενότητα 2 του προγράμματος στο πλαίσιο της αντίστοιχης πρόσκλησης υποβολής προτάσεων.

Τέλος, τόσο ο φορέας όσο και οι εργασίες που αναλαμβάνει να εκτελέσει στο πλαίσιο του διακρατικού συνεργατικού έργου θα πρέπει να πληρούν αφενός τις γενικές προϋποθέσεις επιλεξιμότητας του παρόντος Οδηγού Εφαρμογής και αφετέρου τις ειδικές προϋποθέσεις των ως άνω προσδιοριζόμενων Εθνικών Κανόνων Συμμετοχής.

Για τον καθορισμό των επιλέξιμων δραστηριοτήτων και του χρηματοδοτικού σχήματος οι δυνητικοί δικαιούχοι θα εντάσσονται περαιτέρω στις ακόλουθες κατηγορίες:

α) Οργανισμοί έρευνας και διάδοσης γνώσεων

Στην κατηγορία αυτή εντάσσεται κάθε οντότητα, όπως Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα, Ερευνητικοί και Τεχνολογικοί Φορείς και Ερευνητικά Πανεπιστημιακά Ινστιτούτα, ανεξάρτητα από το νομικό καθεστώς τους (δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου) ή τον τρόπο χρηματοδότησής τους, **πρωταρχικός σκοπός** των οποίων είναι η εκπαίδευση, η ανεξάρτητη διεξαγωγή βασικής έρευνας, βιομηχανικής έρευνας ή πειραματικής ανάπτυξης ή η ευρεία διάδοση των αποτελεσμάτων των εν λόγω δραστηριοτήτων με τη διδασκαλία, τη δημοσίευση ή τη μεταφορά γνώσεων.

Στην περίπτωση που η οντότητα αυτή ασκεί και οικονομικές δραστηριότητες, η χρηματοδότηση, οι δαπάνες και τα έσοδα από τις οικονομικές αυτές δραστηριότητες πρέπει να δηλώνονται χωριστά. Όλα τα κέρδη πρέπει να επανεπενδύονται στις πρωταρχικές δραστηριότητες και στη διάδοση των αποτελεσμάτων. Οι επιχειρήσεις που μπορούν να επηρεάσουν μια τέτοια οντότητα όπως με την ιδιότητα του μετόχου ή του μέλους, δεν έχουν προνομιακή πρόσβαση στο ερευνητικό δυναμικό του ή στα ερευνητικά του αποτελέσματα.

Οι Οργανισμοί έρευνας και διάδοσης γνώσεων θα πρέπει να λειτουργούν νομίμως στην Ελλάδα κατά την ημερομηνία υποβολής της πρότασης στο PRIMA.

β) Επιχειρήσεις (κάθε μονάδα που ασκεί οικονομική δραστηριότητα)

Στην κατηγορία αυτή υπάγονται επιχειρήσεις που έχουν συσταθεί νομίμως και λειτουργούν ως νομικά πρόσωπα, ανεξαρτήτως του τύπου τους (π.χ. ΑΕ, ΕΠΕ, ΟΕ, ΙΚΕ, ΚοινΣΕπ του Ν. 4019/2011).

Η επιχείρηση – δυνητικός δικαιούχος θα πρέπει να λειτουργεί νόμιμα στην Ελλάδα ή σε άλλο κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης και να διαθέτει ΑΦΜ ή VAT. Οι επιχειρήσεις οι οποίες κατά την υποβολή δεν διαθέτουν έδρα ή υποκατάστημα στην Ελλάδα δεσμεύονται ότι η εν λόγω προϋπόθεση θα πληρούται κατά την χρονική στιγμή καταβολής της ενίσχυσης.

Οντότητες που ασκούν οικονομική δραστηριότητα, δηλαδή προσφέρουν προϊόντα και υπηρεσίες σε δεδομένη αγορά και δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του εμπορικού δικαίου, εφόσον εμπίπτουν στους δυνητικούς δικαιούχους, κατά την υποβολή της πρότασης/αίτησης χρηματοδότησης (βλ. Ενότητα 5 παρακάτω), θα δηλώνονται ως «Λοιποί φορείς που αντιμετωπίζονται ως επιχειρήσεις».

Δεν είναι επιλέξιμες οι επιχειρήσεις:

- Σε βάρος των οποίων εκκρεμεί εκτέλεση προηγούμενης απόφασης ανάκτησης της Ευρωπαϊκής επιτροπής για αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθείσες κρατικές ενισχύσεις.
- που βρίσκονται υπό πτώχευση, εκκαθάριση ή αναγκαστική διαχείριση
- που χαρακτηρίζονται ως προβληματικές κατά τον ορισμό του άρθρου 2 του Κανονισμού ΕΕ 651/2014.
- που έχουν λάβει ενίσχυση διάσωσης ή αναδιάρθρωσης.

Σημειώνεται ότι με βάση τα ανωτέρω δεν αποκλείονται επιχειρήσεις που έχουν λάβει μεν ενίσχυση διάσωσης αλλά έχουν αποπληρώσει το δάνειο και έχει λυθεί η σύμβαση εγγύησης καθώς και οι επιχειρήσεις που έχουν λάβει ενίσχυση αναδιάρθρωσης η οποία έχει ολοκληρωθεί.

Ο ορισμός της προβληματικής επιχείρησης σύμφωνα με τον Κανονισμό ΕΕ 651/2014, καθώς και πρόσθετες πληροφορίες⁴ περιλαμβάνονται στο Παραρτήματα IV και XII του παρόντος.

Επισημαίνεται ότι τα σχετικά κριτήρια αφορούν ανεξάρτητες επιχειρήσεις. Στην περίπτωση συνεργαζόμενης ή συνδεδεμένης επιχειρήσεις η πλήρωση της σχετικής προϋπόθεσης θα πρέπει να ισχύει συνολικά για τον όμιλο στον οποίο ανήκει ο εν λόγω φορέας.

Οι ορισμοί της ΜμΕ καθώς και των ανεξαρτήτων μεταξύ τους ΜμΕ προσδιορίζονται στο Παράρτημα I του Κανονισμού ΕΕ 651/2014 και παρατίθενται στο Παράρτημα III του παρόντος. Μεγάλες επιχειρήσεις νοούνται οι επιχειρήσεις που δεν πληρούν τα κριτήρια του ως άνω Παραρτήματος.

γ) Λοιποί φορείς

Οι ακόλουθες οντότητες:

α) Δημόσιες Υπηρεσίες, που ανήκουν στην Κεντρική Διοίκηση κατά την έννοια της παρ. 1στ του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 (ΦΕΚ Α 143/28.06.2014),

β) Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου (όπως Μουσεία με ανεξάρτητη νομική οντότητα, Δημόσια Νοσοκομεία, Ακαδημία Αθηνών, Εθνική Βιβλιοθήκη, Εθνική Πινακοθήκη, κ.α.),

γ) Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου, που έχουν ιδρυθεί με Νόμο ή ΠΔ και επιχορηγούνται από το Κράτος,

δ) Κοινοφελή Ιδρύματα που διέπονται από το ν. 4182/2013,

παρότι δεν εμπίπτουν στον ορισμό του Οργανισμού έρευνας και διάδοσης γνώσεων δύναται να χρηματοδοτηθούν υπό τους ίδιους όρους με αυτούς⁵ εφόσον **πληρούνται αθροιστικά οι ακόλουθες προϋποθέσεις:**

i) Ο φορέας εμπίπτει σε κάποια από τις παραπάνω κατηγορίες και οι κύριες δραστηριότητές του δεν είναι οικονομικές, σύμφωνα με τον ορισμό του κοινοτικού δικαίου

ii) Υπάρχει στο καταστατικό του φορέα πρόβλεψη για δραστηριότητα έρευνας

iii) Η συμμετοχή του φορέα στο έργο αφορά σε μη οικονομική δραστηριότητα του φορέα και:

α) τα αποτελέσματα της έρευνας θα διαχέονται ευρέως σε μη αποκλειστική και χωρίς διακρίσεις βάση, για παράδειγμα μέσω διδασκαλίας, βάσεων δεδομένων, δημοσιεύσεων ή λογισμικού ανοικτής πρόσβασης και

β) τυχόν κέρδη που προκύπτουν από το έργο θα επανεπενδύονται στις μη οικονομικές δραστηριότητες του φορέα.

iv) Θα εφαρμοστεί διακριτή λογιστική παρακολούθηση για το έργο και διακριτή λογιστική παρακολούθηση των μη οικονομικών και (εάν υπάρχουν) οικονομικών δραστηριοτήτων του φορέα

v) Δεν θα χορηγείται **έμμεση κρατική ενίσχυση** στις συμμετέχουσες στο έργο επιχειρήσεις λόγω ευνοϊκών όρων της συνεργασίας (βλ. Ενότητα 4.2)

Εφόσον πληρούνται οι ανωτέρω προϋποθέσεις οι φορείς αυτοί θα χαρακτηρίζονται ως «Λοιποί φορείς που αντιμετωπίζονται ως ερευνητικοί οργανισμοί».

Σε αντίθετη περίπτωση, ο εν λόγω φορέας θα αντιμετωπίζεται στο πλαίσιο της παρούσας Δράσης ως «επιχείρηση» και ακολουθεί τις προβλεπόμενες για τις επιχειρήσεις εντάσεις ενίσχυσης της Ενότητας 4 του παρόντος.

Η συμμετοχή των επιχειρήσεων διέπεται επιπρόσθετα από τους ακόλουθους όρους:

- Στην περίπτωση που το ερευνητικό έργο αφορά σε ΚΑΔ, στον οποίο δεν έχει δραστηριοποιηθεί η επιχείρηση, υποχρεούται να προσκομίσει βεβαίωση μεταβολής εργασιών από την αρμόδια ΔΟΥ,

---

⁴ Εγκύκλιοι και έγγραφα της ΕΥΚΕ τα οποία εφαρμόζονται στο πλαίσιο της παρούσας Δράσης.

⁵ Η χρηματοδότηση για το συγκεκριμένο έργο (α) να θεωρηθεί ως μη κρατική ενίσχυση βάσει του σημείου 19 της Ανακοίνωσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής «Πλαίσιο σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για την έρευνα και ανάπτυξη και την καινοτομία» (2014/C 198/01), και (β) να ανέλθει στο 100% των επιλέξιμων δαπανών.

από την οποία να προκύπτει η δήλωση έναρξης του απαιτούμενου ΚΑΔ, πριν την καταβολή της τελευταίας πληρωμής.

- Το σχεδιαζόμενο έργο πρέπει να πληροί τον χαρακτήρα κινήτρου και για τον σκοπό αυτό δεν πρέπει να έχει γίνει έναρξη εργασιών του πριν από την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης από τους δικαιούχους στο πλαίσιο της παρούσας πρόσκλησης. Σε αντίθετη περίπτωση το σύνολο του ερευνητικού έργου καθίσταται μη επιλέξιμο προς χρηματοδότηση.

4. ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Στην παρούσα Ενότητα περιγράφονται οι δυνητικά επιλέξιμες δραστηριότητες ανά κατηγορία δικαιούχου στο πλαίσιο της Δράσης.

Εξαιρούνται από την παρούσα πρόσκληση οι τομείς δραστηριοτήτων των δικαιούχων στους οποίους δεν δύναται να εφαρμοστεί ο Κανονισμός ΕΕ 651/2014, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην παράγραφο 3 του άρθρου 1 αυτού, κατά περίπτωση:

α) στις ενισχύσεις που χορηγούνται στον τομέα της αλιείας και υδατοκαλλιέργειας, οι οποίες εμπίπτουν στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1379/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2013, για την κοινή οργάνωση των αγορών των προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας, την τροποποίηση των κανονισμών του Συμβουλίου (ΕΚ) αριθ. 1184/2006 και (ΕΚ) αριθ. 1224/2009 και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 104/2000 του Συμβουλίου, με εξαίρεση τις ενισχύσεις για επαγγελματική κατάρτιση, τις ενισχύσεις για πρόσβαση των ΜΜΕ σε χρηματοδότηση, τις ενισχύσεις στον τομέα της έρευνας και ανάπτυξης, τις ενισχύσεις καινοτομίας προς ΜΜΕ και τις ενισχύσεις για εργαζομένους σε μειονεκτική θέση και εργαζομένους με αναπηρία·

β) στις ενισχύσεις που χορηγούνται στον τομέα της πρωτογενούς γεωργικής παραγωγής, με εξαίρεση την αντιστάθμιση άλλων επιπρόσθετων δαπανών, πλην των δαπανών μεταφοράς στις εξόχως απόκεντρες περιοχές, που προβλέπονται στο άρθρο 15 παράγραφος 2 στοιχείο β), τις ενισχύσεις για την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών σε ΜΜΕ, τις ενισχύσεις χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου, τις ενισχύσεις για έρευνα και ανάπτυξη, τις ενισχύσεις καινοτομίας προς τις ΜΜΕ, τις ενισχύσεις για την προστασία του περιβάλλοντος, τις ενισχύσεις για επαγγελματική κατάρτιση και τις ενισχύσεις για εργαζομένους σε μειονεκτική θέση και εργαζομένους με αναπηρία·

γ) στις ενισχύσεις που χορηγούνται στον τομέα της μεταποίησης και της εμπορίας γεωργικών προϊόντων, στις ακόλουθες περιπτώσεις:

i) όταν το ποσό της ενίσχυσης καθορίζεται με βάση την τιμή ή την ποσότητα των εν λόγω προϊόντων που αγοράζονται από πρωτογενείς παραγωγούς ή διατίθενται στην αγορά από τις οικείες επιχειρήσεις· ή

ii) όταν η ενίσχυση συνοδεύεται από την υποχρέωση της απόδοσής της εν μέρει ή εξ ολοκλήρου σε πρωτογενείς παραγωγούς·

δ) στις ενισχύσεις που διευκολύνουν την παύση λειτουργίας μη ανταγωνιστικών ανθρακωρυχείων, που εμπίπτουν στην απόφαση 2010/787/ΕΕ του Συμβουλίου

ε) στις κατηγορίες περιφερειακών ενισχύσεων που εξαιρούνται στο άρθρο 13.

Όταν μια επιχείρηση δραστηριοποιείται τόσο στους τομείς που εξαιρούνται σύμφωνα με τα στοιχεία α), β) ή γ) του πρώτου εδαφίου όσο και στους τομείς που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού, ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται στις ενισχύσεις που χορηγούνται στους τομείς ή δραστηριότητες της δεύτερης αυτής περίπτωσης, υπό την προϋπόθεση ότι τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν, με τα κατάλληλα μέσα, όπως τον διαχωρισμό των δραστηριοτήτων ή τη διάκριση των δαπανών, ότι οι δραστηριότητες που ασκούνται στους εξαιρούμενους τομείς δεν επωφελούνται από τις ενισχύσεις που χορηγούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος κανονισμού.

Οι επιλέξιμες προς χρηματοδότηση δραστηριότητες για κάθε επιμέρους πρόσκληση του PRIMA θα καθορίζονται ετησίως από τη ΓΓΕΤ στην Απόφαση έγκρισης των Εθνικών Κανόνων Συμμετοχής (βλ. Ενότητα 1.3 ανωτέρω) αφού ληφθεί υπόψη, μεταξύ άλλων, το περιεχόμενο της αντίστοιχης πρόσκλησης

υποβολής προτάσεων του PRIMA και μπορεί να περιλαμβάνουν το σύνολο ή τμήμα των ακόλουθων δραστηριοτήτων ανά κατηγορία δυναμικού δικαιούχου:

α) Επιχειρήσεις ή λοιποί φορείς που αντιμετωπίζονται ως επιχειρήσεις (οικονομικές δραστηριότητες)

- i) Δραστηριότητες έρευνας και ανάπτυξης (άρθρο 25 του Κανονισμού ΕΕ 651/2014) οι οποίες θα πρέπει να εμπίπτουν πλήρως σε μία ή περισσότερες από τις ακόλουθες κατηγορίες: βασική έρευνα, βιομηχανική έρευνα, πειραματική ανάπτυξη, μελέτες σκοπιμότητας
- ii) Δραστηριότητες καινοτομίας για ΜμΕ [(π.χ. απόκτηση/επικύρωση/προστασία διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, απόσπαση προσωπικού από οργανισμούς έρευνας και διάδοσης γνώσεων) - (άρθρο 28 του Κανονισμού ΕΕ 651/2014)],
- iii) Συμμετοχή ΜμΕ σε εμπορικές εκθέσεις (άρθρο 19 του Κανονισμού ΕΕ 651/2014).

Οι εντάσεις ενίσχυσης ανά δραστηριότητα και ανά τύπο επιχείρησης παρουσιάζονται στον πίνακα της Ενότητας 6 του παρόντος.

β) Οργανισμοί έρευνας και διάδοσης γνώσεων και λοιποί φορείς που αντιμετωπίζονται ως Οργανισμοί έρευνας και διάδοσης γνώσεων στην περίπτωση μη οικονομικών δραστηριοτήτων

- i) Δραστηριότητες έρευνας και ανάπτυξης και καινοτομίας (απόκτηση/επικύρωση/προστασία διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας)
- ii) Δραστηριότητες κινητικότητας Ελλήνων και αλλοδαπών, μεταπτυχιακών φοιτητών, υποψήφιων διδασκόντων, μεταδιδασκόντων, μελών ΔΕΠ/ΕΠ και ερευνητών μεταξύ ελληνικών οργανισμών έρευνας και διάδοσης γνώσεων και αντίστοιχων φορέων-εταίρων του διακρατικού συνεργατικού έργου, **για σύντομο χρονικό διάστημα που δεν μπορεί να υπερβαίνει τις 60 ημέρες κατ' έτος και τους 5 μήνες συνολικά για τη διάρκεια του έργου.**

Η κινητικότητα θα πρέπει να συνδέεται με στόχους δημιουργίας ικανοτήτων (capacity building), κατάρτισης και έρευνας και οι μετακινούμενοι θα πρέπει να είναι μέλη των ομάδων έργου των φορέων - εταίρων.

Το αντικείμενο, οι στόχοι, η μεθοδολογία υλοποίησης και τα αναμενόμενα αποτελέσματα/παραδοτέα των εν λόγω δραστηριοτήτων, θα πρέπει να συνδέονται άμεσα με το διακρατικό συνεργατικό έργο του οποίου αποτελούν τμήμα και η σχετική περιγραφή θα περιλαμβάνεται στην ανάλυση του φυσικού αντικείμενου της υποβληθείσας πρότασης, συμπεριλαμβανομένου του σχεδίου κατάρτισης ή δημιουργίας ικανοτήτων κατά περίπτωση και του σχεδιασμού των επισκέψεων (κατά προσέγγιση) για το χρονικό διάστημα της κινητικότητας.

Ο Επιστημονικός Υπεύθυνος υποχρεούται να υποβάλει στη ΓΓΕΤ, στο πλαίσιο των ενδιάμεσων εκθέσεων προόδου και της τελικής έκθεσης, έκθεση πεπραγμένων στην οποία θα περιγράφονται η πορεία υλοποίησης και τα αποτελέσματα/οφέλη που έχουν προκύψει από τη συγκεκριμένη δραστηριότητα.

γ) Υποστηρικτικές δραστηριότητες επιλέξιμες και για τις δύο κατηγορίες δυναμικών δικαιούχων

- i) Ενέργειες δημοσιότητας, προβολής του έργου και διάχυσης των αποτελεσμάτων του (στο εσωτερικό και στο εξωτερικό)
- ii) Ενέργειες συντονισμού, μόνο στην περίπτωση που ο Έλληνας εταίρος είναι Συντονιστής του διακρατικού συνεργατικού έργου.

Για τους φορείς της περίπτωσης (α) οι δαπάνες συντονισμού θα εντάσσονται στις αντίστοιχες κατηγορίες δαπανών που αναφέρονται στην συνέχεια. Για τους φορείς της περίπτωσης (β) θα δηλώνονται ως διακριτή κατηγορία δαπανών.

Επισημαίνεται ότι οι δραστηριότητες έρευνας και ανάπτυξης αποτελούν υποχρεωτικές δραστηριότητες για κάθε Έλληνα εταίρο του διακρατικού συνεργατικού έργου.

5. ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ

Οι ενισχύσεις που παρέχονται στο πλαίσιο της Δράσης αποτελούν **επιχορηγήσεις** και θα διατεθούν στο πλαίσιο του Κανονισμού ΕΕ 651/2014 για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης (Γενικός Απαλλακτικός Κανονισμός) και το σημείο 19 της Ανακοίνωσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής «Πλαίσιο σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για την έρευνα και ανάπτυξη και την καινοτομία» (2014/C 198/01).

Στο πλαίσιο αυτό, οι δικαιούχοι μπορούν να χρηματοδοτηθούν για την υλοποίηση των ανωτέρω δραστηριοτήτων, για δαπάνες που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο του έργου και οι οποίες αφορούν σε μία από τις ακόλουθες επιλέξιμες κατηγορίες δαπανών ανά δραστηριότητα.

Στην περίπτωση των επιχειρήσεων οι επιλέξιμες δαπάνες καθορίζονται με βάση το άρθρο του Καν. ΕΕ 651/2014 στο οποίο εντάσσεται το προς χρηματοδότηση έργο. Ο δικαιούχος της ενίσχυσης δύναται να υλοποιήσει το έργο με χρήση περισσότερων του ενός άρθρων αντιστοιχίζοντας όμως την κάθε επιλέξιμη δαπάνη στο άρθρο του Καν. ΕΕ 651/2014 που χρησιμοποιεί.

Για τους Οργανισμούς έρευνας και διάδοσης γνώσεων εφαρμόζεται το άρθρο 2.1.1 των Κατευθυντήριων Γραμμών για την Έρευνα, [Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής «Πλαίσιο σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για την έρευνα και ανάπτυξη και την καινοτομία» (2014/C 198/01)] με 100% χρηματοδότηση σε περίπτωση πλήρωσης των προϋποθέσεων που τίθενται από αυτές.

Για τα έργα που θα χρηματοδοτηθούν στο πλαίσιο της παρούσας Δράσης με δικαιούχο επιχείρηση, η ενίσχυση έχει **χαρακτήρα κινήτρου** και επομένως **ο δικαιούχος θα πρέπει να έχει υποβάλει αίτηση ενίσχυσης/χρηματοδότησης πριν από την έναρξη των εργασιών για το έργο**. Σε αντίθετη περίπτωση το σύνολο του έργου καθίσταται **μη επιλέξιμο** προς χρηματοδότηση.

Ως ημερομηνία έναρξης επιλεξιμότητας δαπανών ορίζεται η επομένη της ημερομηνίας ηλεκτρονικής υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης.

Περισσότερες διευκρινίσεις για την επιλεξιμότητα των δαπανών και τα απαραίτητα δικαιολογητικά για την τεκμηρίωσή τους περιλαμβάνονται στο Παράρτημα V.

Αναλυτικά, οι επιλέξιμες δαπάνες ανά τύπο δραστηριότητας είναι οι εξής:

A) Επιχορήγηση δαπανών για έργα έρευνας και ανάπτυξης

(Άρθρο 25 του Καν.651/2014 στην περίπτωση επιχειρήσεων – δυνητικών δικαιούχων)

Οι επιλέξιμες δαπάνες των έργων έρευνας και ανάπτυξης, και πιο συγκεκριμένα βασικής έρευνας, βιομηχανικής έρευνας και πειραματικής ανάπτυξης, αφορούν συγκεκριμένη κατηγορία έρευνας και ανάπτυξης και είναι οι εξής:

1) Δαπάνες προσωπικού: ερευνητές και τεχνικοί στο βαθμό που απασχολούνται άμεσα στο έργο

Στην κατηγορία περιλαμβάνονται αμοιβές για το προσωπικό (ερευνητές και τεχνικοί) που απασχολείται στο πλαίσιο της υλοποίησης του έργου. Πρόκειται για δαπάνες που αφορούν:

α) στο τακτικό προσωπικό του δικαιούχου που απασχολείται στο έργο και συνδέεται με τον δικαιούχο με σχέση εξαρτημένης εργασίας (μόνιμο, σύμβαση εργασίας πλήρους ή μερικής απασχόλησης αορίστου χρόνου) και

β) σε τυχόν έκτακτο προσωπικό που απαιτείται για την υλοποίηση του έργου και απασχολείται είτε με σύμβαση εργασίας ορισμένου χρόνου (πλήρους ή μερικής απασχόλησης) είτε με σύμβαση μίσθωσης έργου.

Σημειώνεται ότι το μέγιστο επιχορηγούμενο μικτό κόστος ανά άτομο το μήνα ανέρχεται στο ποσό των 3.000 ευρώ. Στην περίπτωση συμβάσεων μίσθωσης έργου συνυπολογίζεται και ο ΦΠΑ της σύμβασης έργου, εφόσον προβλέπεται και βαρύνει πραγματικά και οριστικά το δικαιούχο.

Τα διευθυντικά στελέχη των επιχειρήσεων (Πρόεδροι και μέλη των Διοικητικών Συμβουλίων, Διευθύνοντες Σύμβουλοι, Διαχειριστές και αντίστοιχες θέσεις) δεν δικαιούνται αμοιβής.

2) Δαπάνες οργάνων και εξοπλισμού

Όταν τα όργανα και ο εξοπλισμός δεν χρησιμοποιούνται καθ' όλη τη διάρκεια ζωής τους για το έργο, επιλέξιμες θεωρούνται μόνον οι δαπάνες απόσβεσης που αντιστοιχούν στη διάρκεια του έργου και υπολογίζονται με βάση τις γενικά αποδεκτές λογιστικές αρχές.

Στην περίπτωση των Οργανισμών έρευνας και διάδοσης γνώσεων που θα χρηματοδοτηθούν με βάση το άρθρο 2.1.1, σημείο 19 της Ανακοίνωσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής «Πλαίσιο σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για την έρευνα και ανάπτυξη και την καινοτομία» (2014/C 198/01), δηλαδή γι' αυτούς που η χρηματοδότησή τους δεν συνιστά κρατική ενίσχυση (και θα λάβουν 100% χρηματοδότηση) στο πλαίσιο της συγκεκριμένης κατηγορίας δαπανών είναι επιλέξιμη και η αγορά οργάνων και εξοπλισμού.

Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται:

- Επιστημονικά όργανα και εργαλεία, εξοπλισμός απαραίτητος για την εκτέλεση του έργου, καθώς και μέσα και εξοπλισμός πληροφορικής και επικοινωνιών, που χρησιμοποιούνται για την εξυπηρέτηση των δραστηριοτήτων του έργου. Αφορά, κυρίως, σε ειδικό εξοπλισμό και όχι σε εξοπλισμό γενικής χρήσης ή στον βασικό εξοπλισμό που χρησιμεύει στην παραγωγική διαδικασία της επιχείρησης. **Δεν είναι επιλέξιμες οι δαπάνες για βασικό εξοπλισμό γραφείου (πχ laptop, tablet, υπολογιστές, εκτυπωτές, οθόνες και συναφή παρελκόμενα).**
- Λογισμικό και δικαιώματα χρήσης (licenses) προγραμμάτων λογισμικού, εφόσον απαιτούνται για την εκτέλεση του έργου,

Δεν είναι επιλέξιμη δαπάνη η ενοικίαση εξοπλισμού ή η αγορά μεταχειρισμένου εξοπλισμού, καθώς και η απόσβεση εξοπλισμού που έχει ήδη αποκτηθεί με εθνική ή κοινοτική επιχορήγηση.

3) Δαπάνες για κτίρια και γήπεδα.

Όσον αφορά στα κτίρια, επιλέξιμες θεωρούνται μόνον οι δαπάνες απόσβεσης που αντιστοιχούν στη διάρκεια του έργου, οι οποίες υπολογίζονται με βάση τις γενικά αποδεκτές λογιστικές αρχές. Για τα γήπεδα είναι επιλέξιμες οι δαπάνες εμπορικής μεταβίβασης ή οι όντως καταβληθείσες κεφαλαιουχικές δαπάνες,

4) Δαπάνες για ανάθεση έρευνας επί συμβάσει και διπλώματα ευρεσιτεχνίας που αγοράστηκαν ή ελήφθησαν με άδεια εκμετάλλευσης από εξωτερικές πηγές με τήρηση της αρχής των ίσων αποστάσεων, καθώς και δαπάνες για συμβουλευτικές και ισοδύναμες υπηρεσίες χρησιμοποιούμενες αποκλειστικά για το έργο.

Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται οι ακόλουθες δαπάνες :

i) Έρευνα επί συμβάσει.

Πρόκειται για ερευνητικές δραστηριότητες που ανατίθενται από τον δικαιούχο μέσω σύμβασης παροχής υπηρεσιών (υπεργολαβίες) σε φυσικά πρόσωπα ή νομικά πρόσωπα με αποδεδειγμένη δραστηριοποίηση στον συγκεκριμένο τομέα ΕΤΑΚ και εφόσον τεκμηριώνεται πλήρως η αναγκαιότητα για την επιτυχή υλοποίηση του έργου. **Οι δαπάνες αυτής της υποκατηγορίας δεν θα πρέπει να υπερβαίνουν το 30% του προϋπολογισμού του δικαιούχου.**

ii) Γνώσεις και διπλώματα ευρεσιτεχνίας.

Προκειμένου να είναι επιλέξιμες οι σχετικές δαπάνες, οι γνώσεις και τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας θα πρέπει να αγοράστηκαν ή να ελήφθησαν – bought or licensed - με άδεια εκμετάλλευσης από εξωτερικές πηγές με τήρηση της αρχής των ίσων αποστάσεων⁶.

---

⁶ Οι όροι της συναλλαγής μεταξύ των συμβαλλομένων μερών δεν θα πρέπει να διαφέρουν από εκείνους που θα είχαν οριστεί μεταξύ ανεξάρτητων επιχειρήσεων και να μην περιέχουν κανένα στοιχείο αθέμιτης σύμπραξης. Κάθε συναλλαγή που προκύπτει από ανοιχτή, διαφανή και χωρίς διακρίσεις διαδικασία θεωρείται ότι πληροί την αρχή της τήρησης ίσων αποστάσεων.

iii) Συμβουλευτικές υπηρεσίες.

Στην υποκατηγορία αυτή περιλαμβάνονται δαπάνες που αφορούν στην παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών από εξωτερικό πάροχο/εμπειρογνώμονα, οι οποίες χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για το έργο και μπορούν να περιλαμβάνουν την εκπόνηση μελετών, την παροχή νομικής υποστήριξης σε θέματα που άπτονται των δαπανών της υποκατηγορίας “Γνώσεις και διπλώματα ευρεσιτεχνίας” ή εμπειρογνωμοσύνη σε τεχνικά-τεχνολογικά θέματα ή/και οικονομοτεχνικά ζητήματα.

Δεν περιλαμβάνονται οι δαπάνες για μελέτη σκοπιμότητας (κατηγορία 6 παρακάτω) και οι συμβουλευτικές υπηρεσίες καινοτομίας (Δραστηριότητα Β).

Οι ανωτέρω δαπάνες θα αφορούν αποκλειστικά στην ερευνητική δραστηριότητα και σε κάθε περίπτωση θα παρέχεται αναλυτική τεκμηρίωση της ανάγκης για την πραγματοποίηση των συγκεκριμένων τμημάτων της έρευνας από τρίτους ή για την προμήθεια της σχετικής τεχνογνωσίας από εξωτερικές πηγές, καθώς και του κόστους της τεχνολογίας-τεχνογνωσίας το οποίο θα πρέπει να αντιστοιχεί στην τιμή της αγοράς και να μην υπάρχει αθέμιτη σύμπραξη. Δεν επιτρέπεται η εκχώρηση της εκτέλεσης του ενισχυόμενου έργου ή τμήματός του σε τρίτους από οποιονδήποτε δικαιούχο.

Η υπεργολαβική ανάθεση σε φορείς εκτός Ελλάδας είναι επιλέξιμη εφόσον οι παρεχόμενες υπηρεσίες χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για τους σκοπούς του ερευνητικού έργου και δεν παρέχονται ή δεν μπορούν να παρασχεθούν με την απαιτούμενη ποιότητα ή με εύλογο κόστος από αντίστοιχους φορείς στην ελληνική επικράτεια.

Δεν επιτρέπεται να δηλωθεί ως υπεργολάβος ή πάροχος τεχνολογίας-τεχνογνωσίας φορέας-εταίρος του διακρατικού συνεργατικού έργου από την Ελλάδα ή το εξωτερικό ή φυσικό πρόσωπο που δηλώνεται ως μέλος της ομάδας έργου.

5) Πρόσθετα γενικά έξοδα και λοιπές λειτουργικές δαπάνες

Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται **δαπάνες που είναι άμεσο αποτέλεσμα του έργου** και ειδικότερα οι ακόλουθες υποκατηγορίες:

i. Δαπάνες ταξιδίων

Αφορά στις δαπάνες μετακίνησης – διαμονής – αποζημίωσης των μελών της ομάδας έργου του δικαιούχου στο πλαίσιο δραστηριοτήτων που σχετίζονται άμεσα με το έργο.

Οι δαπάνες μπορεί να αφορούν σε συναντήσεις συνεργασίας με τους υπόλοιπους εταίρους του έργου, με υπεργολάβο έρευνας επί συμβάσει ή τη ΓΓΕΤ, μετακινήσεις για έρευνα πεδίου, μετρήσεις, επιτόπια συλλογή δεδομένων κλπ, καθώς και για συμμετοχή σε συνέδρια, workshops και λοιπές εκδηλώσεις που διοργανώνονται στο πλαίσιο του έργου ή σχετίζονται άμεσα με αυτό.

Δεν είναι επιλέξιμες οι δαπάνες για μεταφορά με ταξί, οι δαπάνες ενοικίασης αυτοκινήτων και οι δαπάνες πάρκινγκ, εφόσον υπάρχει δημόσιο μέσο μεταφοράς που καλύπτει την εν λόγω διαδρομή.

ii. Δαπάνες δημοσιότητας, προβολής του έργου και διάχυσης των αποτελεσμάτων του (στο εσωτερικό και στο εξωτερικό)

Πρόκειται για τις δαπάνες που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο της διάχυσης των αποτελεσμάτων του έργου και της τήρησης των κανόνων δημοσιότητας (π.χ. παραγωγή έντυπου ή ηλεκτρονικού ενημερωτικού υλικού για το έργο, διοργάνωση εκδηλώσεων, δημιουργία ιστοσελίδας κλπ).

iii. Αναλώσιμα. Η υποκατηγορία περιλαμβάνει τις δαπάνες για υλικά, αναλώσιμα, εφόδια και συναφή προϊόντα που αποκτώνται για να καλύψουν ανάγκες που σχετίζονται άμεσα με την υλοποίηση του έργου.

iv. Δαπάνες που αφορούν στην αμοιβή ορκωτού λογιστή/ελεγκτή, εγγεγραμμένου στο Μητρώο Ελεγκτών της ΕΛΤΕ για την πιστοποίηση του οικονομικού αντικειμένου (δαπανών) του έργου.

v. Λοιπές λειτουργικές δαπάνες (μόνο για επιχειρήσεις)

Η συγκεκριμένη υποκατηγορία είναι επιλέξιμη μόνο για επιχειρήσεις και περιλαμβάνει άλλα γενικά έξοδα και λειτουργικές δαπάνες που δεν εμπίπτουν στις ανωτέρω κατηγορίες/υποκατηγορίες και είναι άμεσο αποτέλεσμα του έργου. Η συγκεκριμένη υποκατηγορία δεν μπορεί να υπερβαίνει το 5% του προϋπολογισμού του δικαιούχου.

6) Δαπάνες για μελέτες σκοπιμότητας, είναι οι δαπάνες διεξαγωγής της μελέτης.

B) Επιχορήγηση δαπανών καινοτομίας

(Άρθρο 28 του Καν.651/2014 στην περίπτωση επιχειρήσεων ΜΜΕ – δυνητικών δικαιούχων)

7) Δαπάνες καινοτομίας (δεν είναι επιλέξιμες για δικαιούχο μεγάλη επιχείρηση)

Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται οι ακόλουθες υποκατηγορίες δαπανών :

i. Δαπάνες για άυλα στοιχεία ενεργητικού

Αφορά σε δαπάνες για την απόκτηση (obtaining), την επικύρωση και την προστασία διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και λοιπών άυλων στοιχείων ενεργητικού. Σχετίζονται με την απονομή δικαιώματος που προκύπτει ως αποτέλεσμα ερευνητικών δραστηριοτήτων που εκτελεί, χρηματοδοτεί ή στις οποίες συμμετέχει ο δικαιούχος.

ii. Δαπάνες απόσπασης προσωπικού υψηλής ειδίκευσης

Αφορά σε δαπάνες για την απόσπαση από οργανισμό έρευνας και διάδοσης γνώσεων ή από μεγάλη επιχείρηση, προσωπικού υψηλής ειδίκευσης, το οποίο απασχολείται σε δραστηριότητες έρευνας, ανάπτυξης και καινοτομίας σε νέες θέσεις, που έχουν δημιουργηθεί προς τον σκοπό αυτό στη δικαιούχο επιχείρηση και δεν αντικαθιστά άλλο προσωπικό. Για τις δαπάνες της υποκατηγορίας ισχύουν τα προβλεπόμενα στο άρθρο 37 του Ν. 4310/2014 (Α 258) όπως ισχύει.

iii. Δαπάνες για υπηρεσίες καινοτομίας

Στην υποκατηγορία περιλαμβάνονται δαπάνες για συμβουλευτικές και υποστηρικτικές υπηρεσίες στον τομέα της καινοτομίας. Στις συμβουλευτικές υπηρεσίες συγκαταλέγονται η συνδρομή και η επαγγελματική κατάρτιση στους τομείς της μεταφοράς γνώσεων, της απόκτησης, της προστασίας και της εκμετάλλευσης άυλων στοιχείων ενεργητικού, της χρήσης προτύπων και κανονισμών, που τα εμπεριέχουν, καθώς και οι δαπάνες μετάφρασης για υποβολή διπλώματος ευρεσιτεχνίας. Ως υποστηρικτικές υπηρεσίες στον τομέα της καινοτομίας ορίζονται η παροχή χώρων γραφείων, βάσεων δεδομένων, βιβλιοθηκών, έρευνας αγοράς, χρήσης εργαστηρίου, σήμανσης ποιότητας, δοκιμών και πιστοποίησης.

Γ) Ενισχύσεις για συμμετοχή ΜμΕ σε εμπορικές εκθέσεις

(Άρθρο 19 του Καν.651/2014 στην περίπτωση επιχειρήσεων ΜΜΕ – δυνητικών δικαιούχων)

8) Δαπάνες συμμετοχής ΜμΕ σε εμπορικές εκθέσεις

Επιλέξιμες είναι οι δαπάνες μίσθωσης, εγκατάστασης και διαχείρισης περιπτέρου για τη συμμετοχή σε εμπορική έκθεση. Επισημαίνεται ότι οι δαπάνες είναι επιλέξιμες μόνο στην περίπτωση δικαιούχων που χαρακτηρίζονται ως ΜμΕ και υπό την προϋπόθεση ότι η συμμετοχή στην έκθεση σχετίζεται άμεσα με το φυσικό αντικείμενο του επιχορηγούμενου έργου. Δεν είναι επιλέξιμη η συμμετοχή σε εμπορική έκθεση για προϊόντα/υπηρεσίες στα οποία ήδη δραστηριοποιείται η επιχείρηση.

Δ) Δαπάνες για δράσεις κινητικότητας (μόνο για οργανισμούς έρευνας και διάδοσης γνώσεων)

9) Δαπάνες κινητικότητας

Το κόστος της συγκεκριμένης κατηγορίας δεν θα πρέπει να υπερβαίνει το ποσό των **3.000,00 ευρώ** ανά μήνα για τον οικείο οργανισμό έρευνας και διάδοσης γνώσεων (φορέα υποδοχής ή προέλευσης).

Στο ποσό αυτό περιλαμβάνονται έξοδα ταξιδιού, διαμονής και ημερήσιας αποζημίωσης σύμφωνα με τις διατάξεις της υποπαραγράφου Δ9 της παραγράφου Δ του άρθρου 2 του Ν. 4336/2015 (ΦΕΚ 94/Α') «Δαπάνες μετακινούμενων εντός και εκτός επικράτειας», όπως αυτές ισχύουν κάθε φορά, εκτός εάν ορίζονται χαμηλότερα όρια από το θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας των δικαιούχων **(ιδίως τα οριζόμενα στις διατάξεις των άρθρων 2,5,17 και 23)**. Εφαρμόζονται επίσης όσα ειδικότερα αναφέρονται για την κατηγορία «Δαπάνες ταξιδίων».

Δεν αναγνωρίζονται έξοδα διανυκτέρευσης στην περίπτωση που παρέχεται δωρεάν διαμονή. Αντίστοιχα η ημερήσια αποζημίωση καταβάλλεται μειωμένη ή δεν καταβάλλεται καθόλου στην περίπτωση παροχής ημιδιατροφής ή πλήρους διατροφής αντίστοιχα.

Επίσης δεν καταβάλλεται ημερήσια αποζημίωση στην περίπτωση που ο μετακινούμενος λαμβάνει αμοιβή στο πλαίσιο της συμμετοχής του στην ομάδα έργου για το χρονικό διάστημα που συμπίπτει με την περίοδο της κινητικότητας.

Στην περίπτωση ιδιωτών που καλούνται από το εξωτερικό για να παράσχουν σχετικές υπηρεσίες στον δικαιούχο στο πλαίσιο της δράσης κινητικότητας αναγνωρίζονται έξοδα κίνησης, ημερήσια αποζημίωση και έξοδα διανυκτέρευσης **μόνο εφόσον δεν έχει καθορισθεί άλλου είδους αποζημίωση/αμοιβή** (άρθρο 23 της υποπαραγράφου Δ9 του ν. 4336/2015).

Επισημαίνεται ότι η κινητικότητα θα πραγματοποιείται μεταξύ οργανισμών έρευνας και διάδοσης γνώσεων των εταίρων του διακρατικού συνεργατικού έργου και οι μετακινούμενοι θα αποτελούν μέλη της αντίστοιχης ομάδας έργου. Οι μετακινήσεις σε άλλη χώρα/φορέα εκτός των εταίρων του διακρατικού συνεργατικού έργου δεν χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο της συγκεκριμένης δραστηριότητας, έστω και αν συνδέονται με το έργο.

Οι μετακινούμενοι στο πλαίσιο δράσεων κινητικότητας δεν θα πρέπει να χρηματοδοτούνται προς τούτο, συμπεριλαμβανομένης της σχετικής έρευνας, από οποιαδήποτε άλλη πηγή (δημόσια, ιδιωτική, ευρωπαϊκή, διεθνή) καθ' όλη τη διάρκεια τους.

Συγκεκριμένα, οι σχετικές δαπάνες δεν είναι επιλέξιμες εάν κατά τη διάρκεια της κινητικότητας ο μετακινηθείς τύχει υποτροφίας κινητικότητας, μέσω ευρωπαϊκών ή άλλων προγραμμάτων προκειμένου να πραγματοποιήσει έρευνα στο εξωτερικό. Αντίστοιχα ισχύουν και στην περίπτωση κινητικότητας στην οποία φορέας υποδοχής είναι ερευνητικός φορέας της ημεδαπής. Εφόσον ανακύψει τέτοια περίπτωση, ο Επιστημονικός Υπεύθυνος υποχρεούται να ενημερώσει τη ΓΓΕΤ, προσκομίζοντας βεβαίωση στην οποία θα αναγράφονται το πρόγραμμα και το χρονικό διάστημα που θα διανυθεί στο εξωτερικό.

Επίσης δεν χρηματοδοτούνται:

- Υφιστάμενες δράσεις/προγράμματα που χρηματοδοτούνται από άλλη πηγή και ενισχύουν οικονομικά την κινητικότητα.
- Διμερείς συνεργασίες που αποτελούν μέρος πολυμερών συνεργασιών και χρηματοδοτούνται από άλλους πόρους.
- Αμιγώς εκπαιδευτικά προγράμματα (προγράμματα εκμάθησης γλώσσας, σεμινάρια κλπ)

10) Έμμεσες Λειτουργικές δαπάνες

Η συγκεκριμένη κατηγορία είναι επιλέξιμη μόνο **για δικαιούχους Οργανισμούς έρευνας και διάδοσης γνώσεων που** θα χρηματοδοτούνται με βάση το άρθρο 2.1.1, σημείο 19 της Ανακοίνωσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής «Πλαίσιο σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για την έρευνα και ανάπτυξη και την καινοτομία» (2014/C 198/01), δηλαδή γι' αυτούς που η χρηματοδότησή τους δεν συνιστά κρατική ενίσχυση (και θα λάβουν 100% χρηματοδότηση). **Για τις επιχειρήσεις οι έμμεσες δαπάνες δεν είναι επιλέξιμες.**

Περιλαμβάνει λειτουργικές δαπάνες που **ΔΕΝ συνδέονται άμεσα με την υλοποίηση του έργου (δεν εμπίπτουν σε καμία από τις επιλέξιμες κατηγορίες δαπανών ανωτέρω)** πραγματοποιούνται όμως σε ευθεία συσχέτιση με τις άμεσες δαπάνες του έργου (αποτελούν άμεσο αποτέλεσμα του έργου). Ενδεικτικά αναφέρονται δαπάνες διοικητικού και υποστηρικτικού προσωπικού, διαχειριστικές δαπάνες, δαπάνες για τηλεπικοινωνίες, ύδρευση ή ενέργεια κλπ.

Οι συγκεκριμένες δαπάνες είναι επιλέξιμες **χωρίς προσκόμιση των αντίστοιχων παραστατικών και το ύψος τους δεν μπορεί να υπερβαίνει το 5% του συνόλου των (υπόλοιπων) επιλέξιμων δαπανών του οργανισμού έρευνας και διάδοσης γνώσεων όπως αυτό υπολογίζεται αφού αφαιρεθούν:**

- α) Το ποσό του ΦΠΑ έστω κι αν αυτός αποτελεί επιλέξιμη δαπάνη
- β) Οι δαπάνες για υπερβολαβίες (παροχή υπηρεσιών)

11) Δαπάνες συντονισμού

Οι επιλέξιμες δαπάνες περιλαμβάνουν αμοιβές προσωπικού, δαπάνες μετακίνησης και άλλες δαπάνες απαραίτητες για την προετοιμασία των εκθέσεων, την παρακολούθηση της υλοποίησης του διακρατικού έργου, τη διοργάνωση εναρκτήριων συναντήσεων και εκδηλώσεων παρουσίασης των αποτελεσμάτων κλπ.

Οι σχετικές δαπάνες δηλώνονται ως διακριτή κατηγορία **μόνο για δικαιούχους Οργανισμούς έρευνας και διάδοσης γνώσεων** που χρηματοδοτούνται με βάση το άρθρο 2.1.1, σημείο 19 της Ανακοίνωσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής «Πλαίσιο σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για την έρευνα και ανάπτυξη και την καινοτομία» (2014/C 198/01).

Στην περίπτωση που ο δικαιούχος (Έλληνας Συντονιστής του διακρατικού συνεργατικού έργου) είναι επιχείρηση οι δαπάνες ενσωματώνονται στις αντίστοιχες κατηγορίες δαπανών που προαναφέρθηκαν (αμοιβές προσωπικού, δαπάνες ταξιδιών κλπ)

6. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟ ΣΧΗΜΑ

Η χρηματοδότηση προς τους φορείς που ασκούν οικονομική δραστηριότητα (επιχειρήσεις) θα διατεθεί υπό τη μορφή επιχορηγήσεων στο πλαίσιο του Κανονισμού (ΕΕ) 651/2014 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής της 17^{ης} Ιουνίου 2014 για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης.

Η χρηματοδότηση των Οργανισμών έρευνας και διάδοσης γνώσεων θα γίνει με βάση το άρθρο 2.1.1 των Κατευθυντήριων Γραμμών για την Έρευνα, [Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής «Πλαίσιο σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για την έρευνα και ανάπτυξη και την καινοτομία» (2014/C 198/01)] με 100% χρηματοδότηση σε περίπτωση πλήρωσης των προϋποθέσεων που τίθενται από αυτές (βλ. Ενότητα 6.2 παρακάτω). Σε αντίθετη περίπτωση, θεωρείται ότι ασκούν οικονομική δραστηριότητα και χρηματοδοτούνται με τους όρους και τις προϋποθέσεις των επιχειρήσεων.

6.1 ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΠΡΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ (ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ)

Η ένταση ενίσχυσης καθορίζεται χωριστά για κάθε δικαιούχο και για κάθε είδος επιλέξιμης δραστηριότητας είναι η ίδια για όλες τις κατηγορίες δαπάνης που περιλαμβάνει η δραστηριότητα.

Όταν ένα έργο περιλαμβάνει διάφορες δραστηριότητες κάθε Ενότητα Εργασίας στο έντυπο που θα υποβληθεί σε εθνικό επίπεδο (βλ. Ενότητα 7) θα πρέπει να αντιστοιχίζεται είτε σε μια συγκεκριμένη κατηγορία έρευνας (βασική έρευνα, βιομηχανική έρευνα, πειραματική ανάπτυξη) της δραστηριότητας έρευνα & ανάπτυξη (άρθρο 25, 651/2014), είτε σε κάποια από τις υπόλοιπες επιλέξιμες δραστηριότητες [π.χ. Ενισχύσεις καινοτομίας για ΜΜΕ (άρ. 28, 651/2014), Συμμετοχή ΜΜΕ σε εμπορικές εκθέσεις (άρθρο 19, 651/2014)].

Σε αυτή την περίπτωση, η ένταση της ενίσχυσης εξαρτάται και από τον χαρακτηρισμό κάθε ενότητας εργασίας σύμφωνα με την ανωτέρω κατηγοριοποίηση. Στον πίνακα που ακολουθεί αποτυπώνεται ένταση ενίσχυσης ανά επιλέξιμη δραστηριότητα, κατηγορία έρευνας και μέγεθος επιχείρησης.

Πίνακας 1: Ανώτατες εντάσεις ενίσχυσης ανά επιλέξιμη δραστηριότητα, κατηγορία έρευνας και μέγεθος επιχείρησης

Επιλέξιμη δραστηριότητα	Κατηγορία Έρευνας	Ένταση ενίσχυσης		
		Μεγάλη επιχείρηση	Μεσαία επιχείρηση	Πολύ μικρή και μικρή επιχείρηση
Έργα έρευνας & ανάπτυξης (αρ.25, Καν. 651/2014)	Βασική έρευνα	100%	100%	100%
	Βιομηχανική έρευνα	50%	60%	70%
	Βιομηχανική έρευνα Εφόσον πληρούται μία από τις ακόλουθες προϋποθέσεις: i) το έργο προβλέπει πραγματική ⁷ συνεργασία: μεταξύ επιχειρήσεων από τις οποίες τουλάχιστον μία είναι ΜμΕ ή πραγματοποιείται σε τουλάχιστον δύο κράτη-μέλη ή σε ένα κράτος μέλος και σε ένα συμβαλλόμενο μέρος της συμφωνίας ΕΟΧ ή μεταξύ μιας επιχείρησης και ενός ή περισσότερων Οργανισμών έρευνας και διάδοσης γνώσεων, οι οποίοι φέρουν τουλάχιστον το 10% των επιλέξιμων δαπανών και έχουν δικαίωμα να δημοσιεύουν τα αποτελέσματα των ερευνών τους ⁷ και καμία μεμονωμένη επιχείρηση δεν φέρει άνω του 70% των επιλέξιμων δαπανών ii) τα αποτελέσματα του έργου διαδίδονται ευρέως μέσω συνεδρίων, δημοσιεύσεων, αποθετηρίων ελεύθερης πρόσβασης ή μέσω δωρεάν λογισμικού ή λογισμικού ανοικτής πηγής	65%	75%	80%
	Πειραματική Ανάπτυξη	25%	35%	45%
	Πειραματική Ανάπτυξη Εφόσον καλύπτονται οι προϋποθέσεις i) και ii) του αυξημένου ύψους ενίσχυσης βιομηχανικής έρευνας (βλ. ανωτέρω)	40%	50%	60%
	Μελέτες σκοπιμότητας	50%	60%	70%
	Καινοτομία για ΜμΕ (αρ28, Καν. 651/2014)	0%	50%	50%
Συμμετοχή ΜμΕ σε εμπορικές εκθέσεις (αρ. 19, Καν. 651/2014)	0%	50%	50%	

7 «πραγματική συνεργασία»: η συνεργασία μεταξύ δύο τουλάχιστον ανεξάρτητων μερών για την ανταλλαγή γνώσεων ή τεχνολογίας ή για την επίτευξη κοινού στόχου βάσει του καταμερισμού της εργασίας, στην περίπτωση που τα μέρη καθορίζουν από κοινού το αντικείμενο του συνεργατικού έργου, συμβάλλουν στην υλοποίησή του και αναλαμβάνουν από κοινού τους κινδύνους, καθώς και τα αποτελέσματά του. Ένα ή περισσότερα μέρη μπορεί να επιβαρύνονται με το πλήρες κόστος του έργου και άρα να απαλλάσσουν τα λοιπά μέλη από τους χρηματοοικονομικούς κινδύνους του. Η έρευνα επί συμβάσει και η παροχή ερευνητικών υπηρεσιών δεν θεωρούνται μορφές συνεργασίας.

Σημειώνεται ότι το ύψος της αιτούμενης ενίσχυσης από τους υποβάλλοντες Αιτήσεις Χρηματοδότησης θα πρέπει να ανταποκρίνεται στα οριζόμενα στην παρούσα. **Η ορθότητα των αιτημάτων θα αποτελέσει αντικείμενο της αξιολόγησης των αιτήσεων χρηματοδότησης.**

Σώρευση Ενισχύσεων

Για την πιθανή σωρευση ενισχύσεων σε ένα συγκεκριμένο έργο ισχύουν τα όσα προβλέπονται στο άρθρο 8 του Κανονισμού (ΕΕ) 651/2014.

Οι ενισχύσεις των έργων της Δράσης μπορούν να σωρευθούν με οποιεσδήποτε άλλες κρατικές ενισχύσεις, **εφόσον τα εν λόγω μέτρα αφορούν διαφορετικές προσδιορισμένες επιλέξιμες δαπάνες.** Επιλέξιμες δαπάνες οι οποίες ενισχύονται στο πλαίσιο της παρούσας πρόσκλησης, είναι δυνατόν να ενισχυθούν στο πλαίσιο άλλων κρατικών ενισχύσεων ή ενισχύσεων ήσσονος σημασίας, υπό την προϋπόθεση ότι η σωρευση αυτή δεν οδηγεί σε υπέρβαση της υψηλότερης έντασης ή του υψηλότερου ποσού ενίσχυσης που εφαρμόζεται στις ενισχύσεις του αντίστοιχου άρθρου του ΕΕ 651/2014.

Ιδιωτική συμμετοχή

Για την κάλυψη της ιδιωτικής συμμετοχής, η δικαιούχος της ενίσχυσης επιχείρηση μπορεί να χρησιμοποιήσει ιδίους πόρους (ίδια συμμετοχή) ή/και δάνειο. Το δάνειο που θα χρησιμοποιηθεί είναι δυνατόν να υποστηρίζεται από χρηματοδοτικά εργαλεία υπό την προϋπόθεση ότι η σωρευση αυτή δεν οδηγεί σε υπέρβαση της υψηλότερης έντασης ή του υψηλότερου ποσού ενίσχυσης που εφαρμόζεται στις ενισχύσεις του αντίστοιχου άρθρου του Καν. ΕΕ 651/2014.

Επισημαίνεται ότι το άθροισμα όλων των μορφών υποστήριξης από δημόσια χρηματοδότηση (εθνική και κοινοτική) δεν θα πρέπει να υπερβαίνει το συνολικό κόστος του ερευνητικού έργου (δηλαδή, το ποσό του δανείου που ενισχύεται στην περίπτωση δανείου επιμερισμού ρίσκου ή το συνολικό ποσό του δανείου στην περίπτωση εγγυημένου από δημόσια χρηματοδότηση δανείου, αθροιζόμενα θα πρέπει να μην υπερβαίνουν το συνολικό κόστος του ερευνητικού έργου)⁸.

Η ιδιωτική συμμετοχή του δικαιούχου της ενίσχυσης (επιχείρηση) αποδεικνύεται με την εξόφληση των παραστατικών σύμφωνα με τα οριζόμενα στον παρόντα Οδηγό (Παράρτημα ΙΧ).

Ο τραπεζικός δανεισμός δεν είναι υποχρεωτικός. Εφόσον η επιχείρηση προσφύγει σε δανεισμό για την κάλυψη μέρους της ιδιωτικής συμμετοχής **και σε περίπτωση εκχώρησης της δημόσιας χρηματοδότησης σε Τράπεζα για την παροχή δανεισμού**, η καταβολή της δημόσιας χρηματοδότησης γίνεται απευθείας στην Τράπεζα, με την οποία έχει υπογραφεί η σύμβαση εκχώρησης για το ισόποσο τμήμα του δανείου. Στις περιπτώσεις εκχώρησης, ο επενδυτής είναι υποχρεωμένος να προσκομίσει τη σύμβαση δανείου, τυχόν πρόσθετες πράξεις, καθώς και τη σύμβαση εκχώρησης με το Πιστωτικό Ίδρυμα.

6.2 ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΜΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΔΟΣΗΣ ΓΝΩΣΕΩΝ

Σύμφωνα με το άρθρο 2.1.1, σημείο 19 της Ανακοίνωσης της Ε. Επιτροπής «Πλαίσιο σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για την έρευνα και ανάπτυξη και την καινοτομία» (2014/C 198/01), προκειμένου να θεωρηθεί ότι η χρηματοδότηση ενός Οργανισμού έρευνας και διάδοσης γνώσεων δεν υπόκειται στους κανόνες κρατικών ενισχύσεων (χρηματοδότηση 100%) θα πρέπει να πληρούνται οι σωρευτικά οι ακόλουθες προϋποθέσεις :

α) Οι κύριες δραστηριότητες του είναι μια ή περισσότερες από τις ακόλουθες:

- i) Δραστηριότητες εκπαίδευσης για την εξασφάλιση περισσότερων και πιο ειδικευμένων ανθρώπινων πόρων
- ii) Ανεξάρτητη Ε&Α για περισσότερη γνώση και καλύτερη κατανόηση

---

⁸Επισημαίνεται ότι όταν το χρηματοδοτικό εργαλείο εμπεριέχει ενίσχυση, το Ακαθάριστο Ισοδύναμο Επιχορήγησης (ΑΙΕ) αυτής σωρεύει με την επιχορήγηση κατά τον υπολογισμό του ορίου που θέτουν οι Κανονισμοί χορήγησης των ενισχύσεων.

iii) Ευρεία διάχυση των ερευνητικών αποτελεσμάτων σε μη αποκλειστική και χωρίς διακρίσεις βάση, για παράδειγμα μέσω διδασκαλίας, βάσεων δεδομένων, δημοσιεύσεων ή λογισμικού ανοιχτής πρόσβασης και

β) η χρηματοδότηση του εν λόγω Οργανισμού από τη Δράση αφορά στην κύρια δραστηριότητά του και το σύνολο των τυχόν κερδών από τις δραστηριότητες μεταφοράς γνώσης (π.χ. ερευνητική συνεργασία) επανεπενδύεται στις κύριες δραστηριότητες του εν λόγω Οργανισμού ή της ερευνητικής υποδομής.

Αποφυγή σταυροειδούς επιδότησης

Στην περίπτωση που ο ίδιος οργανισμός έρευνας και διάδοσης γνώσεων ασκεί δραστηριότητες οικονομικής και μη οικονομικής φύσης προκειμένου η δημόσια χρηματοδότηση των μη οικονομικών δραστηριοτήτων να μην θεωρηθεί ως κρατική ενίσχυση πρέπει τα δύο είδη δραστηριοτήτων, καθώς και οι δαπάνες, η χρηματοδότηση και τα έσοδά τους από παροχή υπηρεσιών ή πώληση αγαθών, να διαχωρίζονται σαφώς και με λογιστική παρακολούθηση, ώστε να αποφεύγεται η επιδότηση της οικονομικής δραστηριότητας να καλύπτεται από την επιδότηση της μη οικονομικής.

Εάν το έργο που υλοποιείται από τον Οργανισμό έρευνας και διάδοσης γνώσεων θεωρείται ως οικονομική δραστηριότητα και δεν εμπίπτει στις ανωτέρω περιπτώσεις, τότε η ενίσχυση εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις και οι εν λόγω οργανισμοί θα χρηματοδοτηθούν με ανώτατη ένταση ενίσχυσης ίση με αυτή των επιχειρήσεων ανάλογα με το είδος της ενισχυόμενης δραστηριότητας.

Μη ύπαρξη έμμεσης ενίσχυσης

Κατά την υλοποίηση έργου που περιλαμβάνει συνεργασία επιχειρήσεων και Οργανισμών έρευνας και διάδοσης γνώσεων, δεν θα πρέπει να παρέχεται **στις συμμετέχουσες επιχειρήσεις (επιπρόσθετη) έμμεση κρατική ενίσχυση** μέσω των Οργανισμών έρευνας και διάδοσης γνώσεων λόγω ευνοϊκών όρων της συνεργασίας.

Ειδικότερα θα πρέπει να τηρούνται οι εξής προϋποθέσεις:

α) τα αποτελέσματα της συνεργασίας που δεν δημιουργούν δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας θα διαδίδονται ευρέως και οποιοδήποτε δικαίωμα διανοητικής ιδιοκτησίας προκύπτει από τις δραστηριότητες των Οργανισμών έρευνας και διάδοσης γνώσεων θα χορηγείται πλήρως στους φορείς αυτούς ή

β) οποιοδήποτε δικαίωμα διανοητικής ιδιοκτησίας προκύπτει από το έργο, καθώς και τα σχετικά δικαιώματα πρόσβασης, χορηγούνται στους συνεργαζόμενους εταίρους με τρόπο που διασφαλίζει ότι αντανακλώνται επαρκώς οι αντίστοιχες ενότητες εργασιών, η συμμετοχή και τα αντίστοιχα συμφέροντά τους ή

γ) οι Οργανισμοί έρευνας και διάδοσης γνώσεων τυγχάνουν αποζημίωσης ισοδύναμης της τιμής της αγοράς για τα δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας που προκύπτουν από τις δραστηριότητές τους και ανατίθενται στις συμμετέχουσες επιχειρήσεις ή για τα οποία χορηγούνται δικαιώματα πρόσβασης στις συμμετέχουσες επιχειρήσεις. Το απόλυτο ποσό της αξίας οποιασδήποτε συμμετοχής, τόσο οικονομικής όσο και μη οικονομικής, των συμμετεχουσών επιχειρήσεων στις δαπάνες των δραστηριοτήτων των Οργανισμών έρευνας και διάδοσης γνώσεων ή των ερευνητικών υποδομών που προκύπτει από τα σχετικά δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας μπορεί να αφαιρεθεί από την αποζημίωση αυτή.

Συμφωνητικό Κοινοπραξίας (Consortium Agreement)

Σημειώνεται ότι για τη διαπίστωση της συνδρομής των ανωτέρω προϋποθέσεων σημαντικό ρόλο θα διαδραματίσει το Συμφωνητικό κοινοπραξίας που θα συνυπογράψουν από κοινού όλοι οι εταίροι του διακρατικού έργου (σε επίπεδο PRIMA) για την από κοινού υλοποίηση του έργου.

Στο Συμφωνητικό⁹ θα καθορίζονται, μεταξύ άλλων, οι όροι συνεργασίας και θα διευκρινίζεται κατά πόσο οι Οργανισμοί έρευνας και διάδοσης γνώσεων διατηρούν την κυριότητα των αποτελεσμάτων της έρευνας που διεξάγουν και το δικαίωμα να τα δημοσιεύουν ελεύθερα και χωρίς περιορισμούς. Σε περίπτωση που αυτό δεν ισχύει για κάποιους (ή όλους τους) οργανισμούς έρευνας και διάδοσης γνώσεων, θα πρέπει εντός του Συμφωνητικού να αποσαφηνίζεται σε ποιον(ους) φορέα (εις) της σύμπραξης παρέχεται η κυριότητα των αποτελεσμάτων και με ποιους όρους και προϋποθέσεις.

Το Συμφωνητικό Συνεργασίας υποβάλλεται στην ΓΓΕΤ κατά την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης ή το αργότερο πριν από την καταβολή της α' δόσης της προχρηματοδότησης.

7. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΥ ΣΕ ΕΘΝΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

Η υποβολή των προτάσεων διακρατικών έργων (συμπράξεις φορέων των συμμετεχόντων κρατών) θα γίνεται αποκλειστικά στο Ίδρυμα PRIMA. Το Ίδρυμα PRIMA φέρει επίσης την ευθύνη για τη διενέργεια της αξιολόγησης σύμφωνα όσα προβλέπονται στην υπ' αριθ. 2017/1324 απόφαση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και εξειδικεύονται στο αντίστοιχο ετήσιο πρόγραμμα εργασιών.

Ανεξάρτητα από τον αριθμό των Ελλήνων εταίρων στο διακρατικό έργο, η ΓΓΕΤ θα εκδώσει μία απόφαση χρηματοδότησης ανά δικαιούχο φορέα-εταίρο του διακρατικού έργου. Ο δικαιούχος φορέας φέρει την ευθύνη έναντι της ΓΓΕΤ της επιστημονικής, οικονομικής και διοικητικής υποστήριξης του επιμέρους τμήματος του έργου που δεσμεύτηκε να υλοποιήσει.

Στην περίπτωση των Οργανισμών έρευνας και διάδοσης γνώσεων μπορεί να θεωρούνται ως διαφορετικοί δικαιούχοι :

- διαφορετικά Τμήματα Σχολής του ίδιου Ιδρύματος Ανώτατης Εκπαίδευσης
- διαφορετικά Ινστιτούτα του ίδιου Ερευνητικού Κέντρου
- διαφορετικά Εργαστήρια του ίδιου Τμήματος ΑΕΙ ή Ινστιτούτου, μόνο **εφόσον έχουν θεσμοθετηθεί** με σχετική απόφαση του αρμοδίου οργάνου του Τμήματος ή του Ινστιτούτου.

Σημειώνεται ότι οι ανωτέρω φορείς δεν είναι υποχρεωτικό να συμμετέχουν στη σύμπραξη που δημιουργείται σε επίπεδο PRIMA ως «διαφορετικοί φορείς», καθώς είναι δυνατόν περισσότερα Τμήματα, Ινστιτούτα κλπ., του ίδιου Ιδρύματος Ανώτατης Εκπαίδευσης ή ερευνητικού κέντρου αντίστοιχα να αποτελέσουν έναν φορέα-εταίρο. Σε αυτή την περίπτωση όμως θα συμμετέχουν ως Τμήματα/Ινστιτούτα ή Ερευνητικό Κέντρο, του οποίου αποτελούν μέρος.

Επιστημονικός Υπεύθυνος Έργου

Για κάθε Έλληνα Εταίρο που συμμετέχει σε πρόταση διεθνούς κοινοπραξίας ορίζεται ένα φυσικό πρόσωπο ως Επιστημονικός Υπεύθυνος Έργου.

Ο Επιστημονικός Υπεύθυνος έχει την ευθύνη για το συντονισμό και την επίβλεψη του έργου από επιστημονικής και τεχνικής πλευράς, την αρτιότητα της υλοποίησης του και την τήρηση των σχετικών χρονοδιαγραμμάτων. Κατά συνέπεια, ο Επιστημονικός Υπεύθυνος απαιτείται να διαθέτει εμπειρία στην επίβλεψη και το συντονισμό ερευνητικών έργων καθώς και εις βάθος γνώση της θεματικής περιοχής του έργου. Στις αρμοδιότητές του περιλαμβάνονται επίσης η εποπτεία της οικονομικής και διοικητικής υποστήριξης του έργου, ο συντονισμός των δραστηριοτήτων του φορέα με τους υπόλοιπους εταίρους του έργου, και η εκπροσώπηση του δικαιούχου στην επικοινωνία με τη ΓΓΕΤ.

---

⁹Το Συμφωνητικό συνεργασίας καταρτίζεται μεταξύ των συμμετεχόντων φορέων ενός διακρατικού έργου με σκοπό να διευθετήσει ζητήματα, τα οποία ενδεχομένως θα προκύψουν κατά τη διάρκεια της εκτέλεσης του έργου. Ο φορέας χρηματοδότησης δεν συμμετέχει στη σύναψη του Συμφωνητικού. Το Συμφωνητικό συνεργασίας συμφωνείται και συνυπογράφεται πριν από την έναρξη του έργου και δρα συμπληρωματικά προς την απόφαση χρηματοδότησης χωρίς να την αναιρεί ή να την αμφισβητεί. Ζητήματα που συνιστάται να διευθετηθούν είναι: κυρίως η οργάνωση της εργασίας μεταξύ των φορέων της σύμπραξης, η οργάνωση της διαχείρισης του έργου, ο καθορισμός των δικαιωμάτων και των τεχνικών και οικονομικών υποχρεώσεων των συμμετεχόντων φορέων, καθώς και η διαχείριση των θεμάτων που σχετίζονται με τα Δικαιώματα Πρόσβασης και Διανοητικής Ιδιοκτησίας.

Ο Επιστημονικός Υπεύθυνος είναι δυνατόν να μην ανήκει στο τακτικό προσωπικό του δυνητικού δικαιούχου και να αποτελεί εξωτερικό συνεργάτη.

7.1 ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ

Παράλληλα με την υποβολή των προτάσεων στο ίδρυμα PRIMA, στοιχεία για την πρόταση υποβάλλονται **υποχρεωτικά** σε κάθε στάδιο και στη ΓΓΕΤ.

Η υποβολή πραγματοποιείται εντός 10 εργάσιμων ημερών από την καταληκτική ημερομηνία της υποβολής των προτάσεων στο Ίδρυμα PRIMA και περιλαμβάνει πληροφορίες για το τμήμα του φυσικού αντικείμενου που θα εκτελέσει ο Έλληνας εταίρος, τα αναμενόμενα αποτελέσματα του έργου και τα οφέλη για τον ίδιο, τη χώρα και την περιοχή της Μεσογείου γενικότερα στο πλαίσιο της αντιμετώπισης των κοινών προκλήσεων στη διαχείριση των υδάτων, στα συστήματα γεωργικών εκμεταλλεύσεων και στην αγρο-διατροφική αλυσίδα αξίας και έμμεσα στην κλιματική αλλαγή, στη μετανάστευση κλπ.

Σε περίπτωση που η ανωτέρω ημερομηνία είναι αργία, η καταληκτική ημερομηνία μεταφέρεται στην πρώτη επόμενη εργάσιμη ημέρα.

Η υποβολή γίνεται ηλεκτρονικά, μέσω διαδικτύου [στην ελληνική γλώσσα](#) συμπληρώνοντας τη σχετική ηλεκτρονική φόρμα.

Η υποβολή γίνεται με ευθύνη του **Επιστημονικού Υπεύθυνου του Έλληνα εταίρου**, ο οποίος πρέπει να μεριμνήσει για την έγκαιρη και έγκυρη υποβολή της, καθώς και για την πληρότητά της.

Η πλατφόρμα ηλεκτρονικής υποβολής των ανωτέρω στοιχείων έχει εγκατασταθεί στην ιστοσελίδα <http://prima.gsrt.gr>. Στην ίδια διεύθυνση μπορεί να πραγματοποιηθεί και εγγραφή στην πλατφόρμα.

Για τεχνική υποστήριξη σε θέματα που αφορούν στην πλατφόρμα υποβολής καθώς και για την υποβολή ερωτημάτων οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να απευθύνονται στην ηλεκτρονική διεύθυνση: **«primaApp[at]gsrt.gr»**.

Οι κατά τα ανωτέρω υποβληθείσες στη ΓΓΕΤ προτάσεις αποτελούν τη βάση για τον προκαταρκτικό έλεγχο των ελληνικών φορέων που συμμετέχουν στις διακρατικές συμπράξεις. Προτάσεις που δεν θα υποβληθούν στο πληροφοριακό σύστημα της ΓΓΕΤ, παρότι υπεβλήθησαν στο PRIMA, δεν λαμβάνονται υπόψη στον προκαταρκτικό έλεγχο και θεωρούνται μη επιλέξιμες.

Ο έλεγχος θα διενεργηθεί από επιτροπή προκαταρκτικού ελέγχου που θα συσταθεί στη ΓΓΕΤ προκειμένου να εξετάσει εάν πληρούνται οι όροι και προϋποθέσεις των Εθνικών Κανόνων Συμμετοχής (βλ. Ενότητα 1.3) και του παρόντος Οδηγού Εφαρμογής. Η Επιτροπή συντάσσει σχετικό πρακτικό το οποίο υποβάλλεται προς έγκριση στον Γενικό Γραμματέα Έρευνας και Τεχνολογίας.

Μετά την έγκριση του πρακτικού τα αποτελέσματα του ελέγχου διαβιβάζονται στο Ίδρυμα PRIMA.

7.2 ΥΠΟΒΟΛΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΑΙΤΗΣΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ

Μετά το πέρας της αξιολόγησης σε επίπεδο PRIMA, η ΓΓΕΤ εκδίδει **Προσωρινό Κατάλογο Δυνητικών Δικαιούχων** και καλεί τους φορείς να υποβάλουν Αίτηση Χρηματοδότησης εντός της προθεσμίας που καθορίζεται στη σχετική εγκριτική επιστολή.

Η Αίτηση Χρηματοδότησης υποβάλλεται:

α) ηλεκτρονικά μέσω της ανωτέρω πλατφόρμας με συμπληρωμένα όλα τα πεδία και χωρίς καμία παράλειψη **και**

β) έντυπα στη ΓΓΕΤ στη διεύθυνση: Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας, Διεύθυνση Διεθνούς Ε&Τ Συνεργασίας, Τμήμα Α΄ Ευρωπαϊκής Ένωσης, Λεωφ. Μεσογείων 14-18, 11510 Αθήνα.

Τα απαιτούμενα δικαιολογητικά παρουσιάζονται στο Παράρτημα VII του παρόντος.

Οι Αιτήσεις Χρηματοδότησης λαμβάνουν αριθμό πρωτοκόλλου, ο οποίος είναι μοναδικός και θα χρησιμοποιηθεί στη συνέχεια από τη ΓΓΕΤ για την χρηματοδότηση των έργων.

Εφόσον η υποβολή των ανωτέρω πραγματοποιηθεί ιδιοχείρως η ημερομηνία πρωτοκόλλησης θεωρείται αποδεικτικό στοιχείο εμπρόθεσμης υποβολής.

Στην περίπτωση αποστολής, ως ημερομηνία υποβολής θεωρείται η ημερομηνία που αναγράφεται στη σφραγίδα αποστολής ταχυδρομείου ή στο παραστατικό αποστολής της εταιρείας ταχυμεταφοράς, η

οποία θα πρέπει να είναι ευδιάκριτη. Η απόδειξη αποστολής των ΕΛΤΑ ή της εταιρείας ταχυμεταφοράς θεωρείται αποδεικτικό στοιχείο εμπρόθεσμης υποβολής.

Οι δυνητικοί δικαιούχοι φέρουν την ευθύνη της πλήρους και ορθής συμπλήρωσης της αίτησης χρηματοδότησης.

Παραδεκτό της αίτησης:

1. Αίτηση που υποβάλλεται εκπρόθεσμα ή/και δεν συνοδεύεται από τα ανωτέρω δικαιολογητικά, δεν θα αξιολογηθεί.

2. Δεν λαμβάνεται υπόψη αίτηση που θα σταλεί, με οποιονδήποτε άλλο από τον προαναφερόμενο τρόπο (π.χ. ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, φαξ κλπ).

Στην περίπτωση μη παραδεκτών αιτήσεων, η αρμόδια Δ/νση της ΓΓΕΤ εισηγείται προς τον Γενικό Γραμματέα Έρευνας και Τεχνολογίας την απόρριψη τους.

Δικαιολογητικά που εκ παραδρομής δεν συμπεριλήφθηκαν στον υποβληθέντα φάκελο των δικαιολογητικών και δεν επηρεάζουν τη διαδικασία ελέγχου των στοιχείων της Αίτησης Χρηματοδότησης ή και επιπλέον διευκρινίσεις που ζητούνται από τη ΓΓΕΤ σε ήδη προσκομισθέντα δικαιολογητικά θα κατατίθενται από τον δυνητικό δικαιούχο εντός δέκα (10) εργάσιμων ημερών από την ημερομηνία ηλεκτρονικής ενημέρωσής τους από τη ΓΓΕΤ.

Στην περίπτωση που κατά τον έλεγχο των δικαιολογητικών έγκρισης της Αίτησης Χρηματοδότησης διαπιστωθεί ανακριβής δήλωση στοιχείων που αφορούν στις τυπικές προϋποθέσεις συμμετοχής, όπως αναγράφονται παρακάτω, η αρμόδια Δ/νση της ΓΓΕΤ εισηγείται προς τον Γενικό Γραμματέα Έρευνας και Τεχνολογίας την απόρριψη των συγκεκριμένων Αιτήσεων Χρηματοδότησης.

Η αίτηση χρηματοδότησης επέχει θέση υπεύθυνης δήλωσης του άρθρου 8 του ν. 1599/1986 (ΦΕΚ Α'75) για τα στοιχεία που αναφέρονται σε αυτή. Συνεπώς, θα πρέπει να υπάρχει ταυτότητα περιεχομένου με τα ζητούμενα δικαιολογητικά και όλα τα αναφερόμενα στην αίτηση στοιχεία να είναι αληθή, συμπεριλαμβανομένης της δήλωσης ότι το έργο δεν χρηματοδοτείται και δεν θα χρηματοδοτηθεί από οποιαδήποτε άλλη πηγή (δημόσια, ιδιωτική, ευρωπαϊκή, διεθνή) καθ' όλη τη διάρκεια του.

Η ανακρίβεια των στοιχείων που δηλώνονται στην αίτηση επισύρει τις προβλεπόμενες ποινικές και διοικητικές κυρώσεις.

Η υποβολή της Αίτησης Χρηματοδότησης συνιστά επίσης εξουσιοδότηση προς τη ΓΓΕΤ, για την περαιτέρω επεξεργασία από τις αρμόδιες Υπηρεσίες, των σχετικών δεδομένων:

- για τις ανάγκες υλοποίησης της παρούσας Δράσης (ενδεικτικά: έλεγχοι και διασταυρώσεις κατά την υποβολή, παρακολούθηση τήρησης των υποχρεώσεων των δικαιούχων),
- για το σκοπό της εξαγωγής στατιστικών δεδομένων (δεικτών), καθώς και
- για το σκοπό της διενέργειας ερευνών και της εκπόνησης μελετών για την αξιολόγηση της Δράσης.

Σε κάθε περίπτωση διασφαλίζεται η τήρηση της νομοθεσίας περί προσωπικών δεδομένων βάσει του Ν 2472/97 όπως ισχύει κάθε φορά και του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων). Οι δικαιούχοι αποδέχονται επίσης ότι τα μηνύματα που θα αποστέλλονται μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και ειδικότερα στη(ις) διεύθυνση(εις) email που έχουν δηλωθεί στο σχετικό έντυπο επέχουν θέση κοινοποίησης και συνεπάγονται την έναρξη όλων των εννόμων συνεπειών και προθεσμιών.

Αξιολόγηση αιτήσεων χρηματοδότησης

Για τις ανάγκες της εγκριτικής διαδικασίας της Δράσης σε εθνικό επίπεδο θα συσταθεί **τριμελής Επιτροπή Αξιολόγησης με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Έρευνας και Τεχνολογίας.**

Έργο της Επιτροπής θα είναι :

- α) ο έλεγχος της πληρότητας της αίτησης από πλευράς περιεχομένου, συνοδευτικών εντύπων και δικαιολογητικών,
- β) η ταυτοποίηση της πρότασης που υποβλήθηκε στο PRIMA με την πρόταση που υποβλήθηκε στη ΓΓΕΤ,
- γ) ο έλεγχος επιλεξιμότητας των δικαιούχων,

δ) ο έλεγχος της συμφωνίας των επιμέρους στοιχείων του προτεινόμενου έργου (αιτούμενη δημόσια δαπάνη, κατηγορίες έρευνας, επιλέξιμες δαπάνες κλπ) με τους κανόνες επιλεξιμότητας του παρόντος και τους εθνικούς κανόνες συμμετοχής,

Ελέγχεται επίσης εάν το έργο δεν έχει υποβληθεί για ένταξη σε άλλο πρόγραμμα που χρηματοδοτείται από εθνικούς ή κοινοτικούς πόρους πριν από την έκδοση της απόφασης ένταξης/απόρριψης της Αίτησης Χρηματοδότησης.

Για την αντιμετώπιση εξειδικευμένων θεμάτων η Επιτροπή μπορεί να χρησιμοποιεί εμπειρογνώμονες οι οποίοι συντάσσουν σχετική ειδική έκθεση αξιολόγησης και καλούμενοι από την Επιτροπή μπορούν να συμμετέχουν σε αυτή χωρίς δικαίωμα ψήφου.

Οι εμπειρογνώμονες προέρχονται από το Μητρώο Πιστοποιημένων Αξιολογητών του άρθρου 27 του ν. 4310/2014, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, και διαθέτουν τα προσόντα που προβλέπονται στις διατάξεις αυτές και τα οποία σχετίζονται με το αντικείμενο του προτεινόμενου έργου. Οι εμπειρογνώμονες ορίζονται με σχετική απόφαση του Γενικού Γραμματέα Έρευνας και Τεχνολογίας, με κριτήρια τη συνάφεια μεταξύ της εξειδίκευσης του εμπειρογνώμονα και του αντικειμένου του υπό ένταξη έργου, τη μη ύπαρξη σύγκρουσης συμφερόντων και τη διαθεσιμότητα του εμπειρογνώμονα.

Τα μέλη των Επιτροπών Αξιολόγησης καθώς και οι ανεξάρτητοι εμπειρογνώμονες, υποβάλλουν Υπεύθυνη Δήλωση περί μη σύγκρουσης συμφερόντων και περί εμπιστευτικότητας.

Η ΓΓΕΤ συντονίζει και υποστηρίζει το έργο των επιτροπών αξιολόγησης και των εμπειρογνώμονων με κάθε πρόσφορο μέσο.

Το πρακτικό της Επιτροπής Αξιολόγησης διαβιβάζεται στην αρμόδια Δ/νση της ΓΓΕΤ η οποία εισηγείται στον Γενικό Γραμματέα Έρευνας και Τεχνολογίας την ένταξη των έργων.

Η αρμόδια Δ/νση της ΓΓΕΤ δύναται επίσης να προβεί σε δειγματοληπτική εξέταση/επανελέγχο όσων αναφέρονται στο πρακτικό της Επιτροπής και τυχόν διαφορετικά ευρήματα περιλαμβάνονται στη σχετική εισήγησή της προς τον Γενικό Γραμματέα Έρευνας και Τεχνολογίας.

Τυπικές προϋποθέσεις συμμετοχής

Οι παραδεκτές Αιτήσεις Χρηματοδότησης ελέγχονται ως προς την πληρότητα και τις τυπικές προϋποθέσεις συμμετοχής.

α) Για κάθε επιχείρηση - δυνητικό δικαιούχο ελέγχεται:

- Εάν εκκρεμεί εκτέλεση προηγούμενης απόφασης ανάκτησης της Ευρωπαϊκής επιτροπής για αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθείσες κρατικές ενισχύσεις.
- Εάν η επιχείρηση είναι προβληματική κατά τον ορισμό του άρθρου 2 του Καν. ΕΕ 651/2014.
- Εάν η επιχείρηση έχει λάβει ενίσχυση διάσωσης ή αναδιάρθρωσης.
- Εάν η επιχείρηση είναι ΜμΕ σύμφωνα με το ορισμό του Παραρτήματος Ι του Καν. ΕΕ 651/2014.
- Εάν οι επιχείρηση είναι ανεξάρτητη ή συνδεδεμένη σύμφωνα με τον ορισμό του Παραρτήματος Ι του Καν. ΕΕ651/2014.
- Εάν οι επιχειρήσεις έχουν συσταθεί νομίμως και λειτουργούν ως νομικά πρόσωπα, ανεξαρτήτως του τύπου τους (π.χ. ΑΕ, ΕΠΕ, ΟΕ, ΙΚΕ, ΚοινΣΕπ).

β) Για κάθε οργανισμό έρευνας και διάδοσης γνώσεων - δυνητικό δικαιούχο ελέγχεται:

- Εάν έχει ως πρωταρχικό σκοπό τη διεξαγωγή δραστηριοτήτων εκπαίδευσης για την εξασφάλιση περισσότερων και πιο ειδικευμένων ανθρώπινων πόρων ή/και ανεξάρτητης Ε&Α για περισσότερη γνώση και καλύτερη κατανόηση,
- Εάν προβλέπεται η ευρεία διάδοση των αποτελεσμάτων των εν λόγω δραστηριοτήτων σε μη αποκλειστική και χωρίς διακρίσεις βάση για παράδειγμα μέσω διδασκαλίας, βάσεων δεδομένων, δημοσιεύσεων ή λογισμικού ανοικτής πρόσβασης.
- Εάν η χρηματοδότηση του εν λόγω Οργανισμού από τη Δράση αφορά στην κύρια δραστηριότητά του και εάν το σύνολο των κερδών από δραστηριότητες μεταφοράς γνώσης, όταν αυτές διενεργούνται είτε από τον ερευνητικό οργανισμό (συμπεριλαμβανομένων των τμημάτων ή των θυγατρικών του) είτε από

κοινού με ή εξ ονόματος άλλων τέτοιων φορέων επανεπενδύεται στις κύριες δραστηριότητες του ερευνητικού οργανισμού.

-Εάν οι επιχειρήσεις που μπορούν να επηρεάσουν μια τέτοια οντότητα π.χ. με την ιδιότητα του μετόχου ή του μέλους, δεν έχουν προνομιακή πρόσβαση στο ερευνητικό δυναμικό του ή στα ερευνητικά του αποτελέσματα.

-Στην περίπτωση που ασκεί δραστηριότητες οικονομικής και μη οικονομικής φύσης, εάν τα δύο είδη δραστηριοτήτων, καθώς και οι δαπάνες, η χρηματοδότηση και τα έσοδά τους από παροχή υπηρεσιών ή πώληση αγαθών, διαχωρίζονται σαφώς και με λογιστική παρακολούθηση.

-Εάν εκκρεμεί εκτέλεση προηγούμενης απόφασης ανάκτησης της Ευρωπαϊκής επιτροπής για αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθείσες κρατικές ενισχύσεις.

γ) Για κάθε έναν από τους Λοιπούς φορείς που αντιμετωπίζονται ως οργανισμοί έρευνας και διάδοσης γνώσεων - δυνητικό δικαιούχο ελέγχεται:

- Εάν ανήκει σε μία από τις οντότητες της Ενότητας 3 και εάν πληροί αθροιστικά τις τρεις παρακάτω προϋποθέσεις:

- 1.Οι κύριες δραστηριότητές του δεν είναι οικονομικές, σύμφωνα με τον ορισμό του κοινοτικού δικαίου.
2. Υπάρχει στο Καταστατικό του πρόβλεψη για δραστηριότητα έρευνας.
3. Η συμμετοχή του Φορέα στο ερευνητικό έργο αφορά σε μη-οικονομική δραστηριότητα του Φορέα και:

α) Τα αποτελέσματα της έρευνας θα διαχέονται ευρέως σε μη αποκλειστική και χωρίς διακρίσεις βάση, για παράδειγμα μέσω διδασκαλίας, βάσεων δεδομένων, δημοσιεύσεων ή λογισμικού ανοικτής πρόσβασης και

β) τυχόν κέρδη που προκύπτουν από το έργο θα επανεπενδύονται στις μη οικονομικές δραστηριότητες του Φορέα.

- Στην περίπτωση που ο ίδιος φορέας ασκεί δραστηριότητες οικονομικής και μη οικονομικής φύσης, εάν τα δύο είδη δραστηριοτήτων, καθώς και οι δαπάνες, η χρηματοδότηση και τα έσοδά τους από παροχή υπηρεσιών ή πώληση αγαθών, διαχωρίζονται σαφώς και με λογιστική παρακολούθηση.

-Εάν εκκρεμεί εκτέλεση προηγούμενης απόφασης ανάκτησης της Ευρωπαϊκής επιτροπής για αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθείσες κρατικές ενισχύσεις.

8. ΕΓΚΡΙΣΗ – ΕΚΔΟΣΗ ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ

8.1 ΑΠΟΦΑΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ

Μετά το τέλος της διαδικασίας ελέγχου εκδίδεται απόφαση του Γενικού Γραμματέα Έρευνας και Τεχνολογίας με τον τελικό κατάλογο των Δικαιούχων, τον εγκεκριμένο προϋπολογισμό και την αναλογούσα δημόσια χρηματοδότηση για κάθε επιχορηγούμενη Αίτηση Χρηματοδότησης, ενώ για τις απορριφθείσες αιτήσεις αναγράφεται ο αιτούμενος προϋπολογισμός και η σχετική τεκμηρίωση για την απόρριψή τους.

Οι αποφάσεις χρηματοδότησης εκδίδονται από τον Γενικό Γραμματέα Έρευνας και Τεχνολογίας. Στην απόφαση χρηματοδότησης των εγκεκριμένων έργων και στο επισυναπτόμενο σε αυτή Τεχνικό Παράρτημα, ορίζονται το αντικείμενο του έργου, η χρονική του διάρκεια, ο συνολικός προϋπολογισμός και το ύψος χρηματοδότησης συνολικά και ανά επιλέξιμη δραστηριότητα/κατηγορία δαπάνης, το ύψος της εγγυητικής επιστολής για την προκαταβολή (όπου απαιτείται), τα στάδια εκτέλεσης αυτού, τα παραδοτέα και η σύνθεση (ειδικότητα) του προσωπικού που θα το εκτελέσει, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία σχετική λεπτομέρεια.

Μετά την έκδοση των Αποφάσεων Χρηματοδότησης, στοιχεία των εγκεκριμένων έργων δημοσιεύονται στον Δικτυακό τόπο της ΓΓΕΤ (www.gsrt.gr) και παράλληλα ενημερώνονται με σχετική επιστολή οι

ενδιαφερόμενοι για την ένταξη ή την απόρριψη της αίτησης χρηματοδότησης κατά περίπτωση. Στην περίπτωση απόρριψης στην σχετική επιστολή θα αναφέρονται οι λόγοι απόρριψης.

Στην περίπτωση έγκρισης, με την επιστολή καλείται ο δικαιούχος να υποβάλει εντός συγκεκριμένης προθεσμίας Υπεύθυνη Δήλωση περί αποδοχής των όρων της απόφασης χρηματοδότησης, και του Τεχνικού Παραρτήματος όπως αυτό διαμορφώθηκε μετά την αξιολόγηση καθώς και όλους τους όρους που τίθενται στον παρόντα Οδηγό Εφαρμογής για την υλοποίηση του έργου και την παρακολούθηση αυτού.

Σε περίπτωση μη εμπρόθεσμης υποβολής της Υπεύθυνης Δήλωσης η ΓΓΕΤ δύναται να αναθεωρήσει την έγκριση χρηματοδότησης του εν λόγω έργου.

Σε περίπτωση απόρριψης αίτησης χρηματοδότησης κατά τη διαδικασία ελέγχου της Ενότητας 7.2 ή μη εμπρόθεσμης υποβολής της ανωτέρω Υπεύθυνης Δήλωσης και εφόσον υπάρξει σχετική δυνατότητα/έγκριση σε επίπεδο PRIMA η ΓΓΕΤ ενδέχεται να καλέσει σε διαδικασία υποβολής αίτησης χρηματοδότησης τα επόμενα σε βαθμολογία έργα, με βάση τη σειρά της βαθμολογικής κατάταξης του PRIMA και μέχρι το προκαθορισμένο όριο βαθμολογίας σε επίπεδο PRIMA, υπό την προϋπόθεση ύπαρξης διαθέσιμων πόρων, και μέχρι εξαντλήσεως αυτών.

Τονίζεται ότι οι τυπικές προϋποθέσεις επιλεξιμότητας θα πρέπει να πληρούνται τόσο κατά την εξέταση της Αίτησης Χρηματοδότησης/έκδοση απόφασης όσο και κατά τη διάρκεια υλοποίησης του έργου/χορήγησης της ενίσχυσης.

Εάν σε οποιοδήποτε χρονικό σημείο της διαδικασίας αξιολόγησης/έγκρισης ή/και υλοποίησης του έργου η ΓΓΕΤ διαπιστώσει ότι ο δικαιούχος υπέβαλε ψευδή/ανακριβή στοιχεία ή αίτηση απορρίπτεται ή το έργο απεντάσσεται και αναζητείται το σύνολο της τυχόν καταβληθείσας χρηματοδότησης.

8.2 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΝΣΤΑΣΕΩΝ

Οι δυνητικοί δικαιούχοι που συμμετέχουν στην διαδικασία υποβολής και αξιολόγησης αιτήσεων χρηματοδότησης δύνανται να υποβάλουν ένσταση κατά της απόφασης ένταξης/απόρριψης (υπό την έννοια του άρθρου 25 του ν. 2690/1999). Δεν υποβάλλεται ένσταση επί της απόφασης με τον προσωρινό κατάλογο δυνητικών δικαιούχων.

Οι ενστάσεις υποβάλλονται άπαξ, στη ΓΓΕΤ, εντός αποκλειστικής προθεσμίας **είκοσι (20)** ημερολογιακών ημερών, από την επομένη της έκδοσης του οριστικού καταλόγου των προς χρηματοδότηση έργων.

Η ένσταση κατατίθεται στη ΓΓΕΤ από ειδικά εξουσιοδοτημένο προς τούτο πρόσωπο ή αποστέλλεται ταχυδρομικά με συστημένη επιστολή (σφραγίδα ταχυδρομείου) ή διά μέσου εταιρίας ταχυμεταφορών (courier).

Οι ενστάσεις εξετάζονται από την ΓΓΕΤ τόσο ως προς τη νομιμότητα της πράξης κατά της οποίας στρέφονται, όσο και ως προς την ουσία της υπόθεσης και είτε απορρίπτονται, είτε γίνονται αποδεκτές.

Αρμόδιο όργανο για την εξέταση των ενστάσεων είναι η Επιτροπή Αξιολόγησης Ενστάσεων, η οποία ορίζεται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Έρευνας και Τεχνολογίας.

Η Επιτροπή Ενστάσεων εισηγείται στον Γενικό Γραμματέα Έρευνας και Τεχνολογίας και η εκδοθείσα επί της ενστάσεως απόφαση καθιστά οριστική την πράξη ένταξης ή την τυχόν απόρριψη αυτής αποκλεισμένου έτερου σταδίου διοικητικής προσφυγής.

Οι αποφάσεις επί των ενστάσεων εκδίδονται σύμφωνα με το άρθρο 25 του ν.2690/1999 από τον Γενικό Γραμματέα Έρευνας και Τεχνολογίας, μέσα σε τρεις (3) μήνες από την καταληκτική ημερομηνία υποβολής της ένστασης. Οι αποφάσεις επί των ενστάσεων κοινοποιούνται αμελλητί στους δυνητικούς δικαιούχους και αναρτώνται στη Διαύγεια, και στην ιστοσελίδα ΓΓΕΤ www.gsrt.gr

9. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΕΡΓΩΝ

9.1 ΧΡΟΝΟΣ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ

Το σύνολο των δαπανών του έργου θα πρέπει να έχει πραγματοποιηθεί κατά τη διάρκεια της χρονικής περιόδου που προσδιορίζεται στην απόφαση χρηματοδότησης και το αργότερο μέχρι την ημερομηνία λήξης του έργου.

Σημειώνεται ότι ως ημερομηνία έναρξης του χρόνου υλοποίησης του έργου λαμβάνεται η ημερομηνία έκδοσης της Απόφασης Χρηματοδότησης. Ο ενδιαφερόμενος μπορεί να δηλώσει προγενέστερη ημερομηνία, ανάλογα με την ημερομηνία έναρξης του διακρατικού έργου και τα οριζόμενα στο συμφωνητικό συνεργασίας (consortium agreement) ή την ημερομηνία έναρξης του έργου όπως θα συμφωνηθεί από τους εταίρους και κοινοποιηθεί από τον συντονιστή στις αρμόδιες εθνικές αρχές χρηματοδότησης.

Σε κάθε περίπτωση η ημερομηνία έναρξης του έργου και επιλεξιμότητας των δαπανών δεν μπορεί να είναι προγενέστερη της ημερομηνίας υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης προκειμένου το σχεδιαζόμενο έργο να πληροί τον χαρακτήρα κινήτρου. Σε αντίθετη περίπτωση το σύνολο του ερευνητικού έργου καθίσταται μη επιλέξιμο προς χρηματοδότηση.

Αντίστοιχα το σύνολο των παραστατικών δαπανών (π.χ. τιμολογίων) θα πρέπει να έχει εκδοθεί από την ημερομηνία έναρξης επιλεξιμότητας και μέχρι την ημερομηνία λήξης του έργου. Εξαιρέση αποτελούν τα παραστατικά δαπάνης απασχόλησης των ορκωτών λογιστών που θα ελέγξουν το οικονομικό αντικείμενο του έργου, τα οποία θα είναι επιλέξιμα μέχρι και τρεις (3) μήνες μετά την ημερομηνία λήξης κάθε έργου.

Οι δαπάνες θα πρέπει να έχουν εξοφληθεί έως τη διενέργεια του ελέγχου προκειμένου να πιστοποιηθούν στο πλαίσιο της αντίστοιχης διαδικασίας πιστοποίησης. Δαπάνες που δεν έχουν εξοφληθεί εντός των παραπάνω χρονικών ορίων θα θεωρούνται μη επιλέξιμες κατά τον αντίστοιχο έλεγχο. Στην περίπτωση που αυτό συμβεί κατά τον ενδιάμεσο έλεγχο, οι δαπάνες αυτές μπορούν να υποβληθούν με το αίτημα τελικού ελέγχου, εφόσον έχουν εξοφληθεί. Οποιαδήποτε δαπάνη δεν έχει εξοφληθεί μέχρι την ημερομηνία ολοκλήρωσης του τελικού ελέγχου κρίνεται οριστικά μη επιλέξιμη.

Στην περίπτωση που εγκρίθηκε αίτηση χρηματοδότησης σε επιχείρηση με έδρα σε άλλο κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης (δηλαδή κατά τον χρόνο υποβολής της αίτησης διαθέτει VAT), τότε οι δαπάνες καθίστανται επιλέξιμες εφόσον τα νομίμως εκδοθέντα παραστατικά πραγματοποιούνται από το δικαιούχο με το ελληνικό ΑΦΜ για την υλοποίηση του έργου του.

9.2 ΕΞΟΦΛΗΣΗ ΔΑΠΑΝΩΝ

Για την εξόφληση των δαπανών που πραγματοποιούνται θα εφαρμόζονται κάθε φορά τα οριζόμενα στις εκάστοτε ισχύουσες νομοθετικές και κανονιστικές πράξεις που ρυθμίζουν το πλαίσιο πραγματοποίησης συναλλαγών και τους τυχόν θεσπισμένους σε αυτές περιορισμούς.

Ειδικότερα, η εξόφληση κάθε δαπάνης (τμηματική ή ολική), για να είναι επιλέξιμη, πρέπει να είναι σύμφωνη με τις διατάξεις της φορολογικής νομοθεσίας και τα άρθρα 22 & 23, περ. β του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος, όπως ισχύει κάθε φορά (ν. 4172/2013, ΠΟΛ. 1216/1.10.2014 και ΠΟΛ. 1079/6.4.2015), και μπορεί να γίνει ως ακολούθως:

- Κάθε είδους δαπάνη που αφορά σε αγορά αγαθών ή λήψη υπηρεσιών, από την ημεδαπή ή την αλλοδαπή, αξίας κάτω των πεντακοσίων (500,00) ευρώ (χωρίς ΦΠΑ), εξοφλείται με μετρητά ή μέσω τραπεζικού μέσου πληρωμής.
- Κάθε είδους δαπάνη που αφορά σε αγορά αγαθών ή λήψη υπηρεσιών, από την ημεδαπή ή την αλλοδαπή, αξίας άνω των πεντακοσίων (500,00) ευρώ (χωρίς ΦΠΑ), εξοφλείται τμηματικά ή ολικά με τη χρήση τραπεζικού μέσου πληρωμής. Δεν επιτρέπεται εξόφληση των δαπανών αυτών με μετρητά.

Οι αποδεκτοί τρόποι εξόφλησης και τα ανά περίπτωση απαιτούμενα δικαιολογητικά για την πιστοποίηση της πληρωμής, καθώς και γενικότεροι όροι και επισημάνσεις για τις προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούνται για την επιβεβαίωση της εξόφλησης των δαπανών παρατίθενται στο **Παράρτημα**

ΙΧ «Αποδεκτοί Τρόποι Εξόφλησης Δαπανών». Αποδεικτικά πραγματοποίησης των δαπανών θεωρούνται τα σχετικά παραστατικά (π.χ. τιμολόγια) όπως αυτά καθορίζονται στο **Παράρτημα V**.

Η ΓΓΕΤ έχει το δικαίωμα περικοπής εγκεκριμένων δαπανών κατά την πιστοποίησή τους, αν αυτές δεν εξυπηρετούν τη σκοπιμότητα του έργου ή κριθούν υπερβολικές ως προς το κόστος τους.

9.3 ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ

Κάθε δικαιούχος υποχρεούται να τηρεί λογαριασμό σε αναγνωρισμένο Πιστωτικό Ίδρυμα που λειτουργεί νόμιμα στην Ελλάδα (Τραπεζικός Λογαριασμός του Έργου). Μέσω κινήσεων του λογαριασμού αυτού πραγματοποιείται το σύνολο των εξοφλήσεων των δαπανών του έργου, για τις οποίες με βάση το εκάστοτε θεσμικό και κανονιστικό πλαίσιο απαιτείται η χρήση τραπεζικού μέσου πληρωμής. Στον Λογαριασμό του Έργου θα πρέπει να πιστώνονται τα ποσά των δόσεων της δημόσιας χρηματοδότησης. Στην περίπτωση που ο δικαιούχος είναι ιδιωτική επιχείρηση, είναι δυνατή η αξιοποίηση περισσότερων του ενός λογαριασμών του δικαιούχου, στο ίδιο ή σε διαφορετικά Πιστωτικά Ιδρύματα.

Όσον αφορά στη λογιστική παρακολούθηση του έργου, είναι απαραίτητη η τήρηση ξεχωριστού λογαριασμού στα λογιστικά βιβλία για τις δαπάνες και επιχορηγήσεις του ερευνητικού έργου σύμφωνα με το Ε.Γ.Λ.Σ. Θα πρέπει, δηλαδή, να τηρούνται για το έργο τελευταίας βαθμίδας λογαριασμοί, όπου θα φαίνονται αναλυτικά οι δαπάνες κατά κατηγορία και οι επιχορηγήσεις. **Αυτό ισχύει για όλους τους δικαιούχους.** Στην περίπτωση φορέων που τηρούν απλογραφικά βιβλία (πρώην Β' κατηγορίας), η επιχορήγηση (έσοδα) και οι δαπάνες θα πρέπει να παρακολουθούνται σε ιδιαίτερες στήλες του βιβλίου εσόδων-εξόδων και να εμφανίζονται χωριστά από την λοιπή δραστηριότητα στα αναλυτικά στοιχεία δήλωσης φορολογίας εισοδήματος. Οι λογιστικές καταχωρήσεις στα βιβλία των φορέων θα παρέχουν πλήρη, ακριβή και διακριτή εικόνα των στοιχείων των παραστατικών, που αφορούν στο έργο.

Τονίζεται ότι η μη-τήρηση ξεχωριστού λογαριασμού για κάποιες (ή όλες τις) κατηγορίες δαπανών θα έχει ως συνέπεια να κριθούν οι σχετικές δαπάνες μη επιλέξιμες. Όλα τα δικαιολογητικά, πρωτότυπα τιμολόγια και τα λοιπά παραστατικά στοιχεία των δαπανών του έργου τηρούνται από τον αντίστοιχο δικαιούχο και τίθενται, οποτεδήποτε αυτό ζητηθεί, συγκεντρωμένα στη διάθεση της ΓΓΕΤ και των λοιπών αρμοδίων ελεγκτικών οργάνων που προβλέπονται από την εθνική και κοινοτική νομοθεσία. Φωτοαντίγραφα των τηρουμένων πρωτοτύπων παραστατικών θα τηρούνται σε ιδιαίτερους φακέλους του λογιστηρίου του δικαιούχου ανά έργο, φέροντας ένδειξη του φακέλου όπου βρίσκεται το πρωτότυπο. Τα τιμολόγια δαπανών συνοδεύονται υποχρεωτικά από παραστατικά που αποδεικνύουν την εξόφληση αυτών ή από λογιστικά έγγραφα ισοδύναμης αποδεικτικής ισχύος σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία.

Όλα τα δικαιολογητικά που αφορούν στην εκτέλεση του έργου πρέπει να τηρούνται, τόσο κατά τη διάρκεια της περιόδου εκτέλεσης του έργου, όσο και μετά απ' αυτή για χρόνο τουλάχιστον τεσσάρων (4) ετών μετά την τελευταία καταβολή της δημόσιας επιχορήγησης και πάντως όχι μικρότερο από το χρόνο παραγραφής της αξίωσης του Δημοσίου για την επιστροφή αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών.

Η υποχρέωση τήρησης των πρωτοτύπων δικαιολογητικών του έργου εξακολουθεί να υπάρχει ακόμη και αν από φορολογικές διατάξεις της εθνικής νομοθεσίας προκύπτει ότι ο φορέας απέκτησε δικαίωμα καταστροφής των σχετικών στοιχείων μετά από φορολογικό έλεγχο. Μη τήρηση των στοιχείων που θα έχει ως συνέπεια την αδυναμία ελέγχου των έργων από τα αρμόδια όργανα ελέγχου θα οδηγήσει σε ανάκληση των σχετικών Αποφάσεων χρηματοδότησης και επιστροφή του συνόλου της δημόσιας δαπάνης.

Εφόσον ο φορέας ασκεί οικονομικές και μη οικονομικές δραστηριότητες, με τη διακριτή λογιστική παρακολούθηση επιβεβαιώνεται η μη-σταυροειδής ενίσχυση των μη οικονομικών δραστηριοτήτων.

10. ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΤΗΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ

Η παρακολούθηση και ο έλεγχος της υλοποίησης των έργων πραγματοποιείται από την ΓΓΕΤ, μέσω της αρμόδιας Διεύθυνσης, σύμφωνα με τις διαδικασίες και τους όρους που προβλέπει η παρούσα απόφαση.

Για την αποτελεσματική παρακολούθηση της υλοποίησης των έργων η ΓΓΕΤ συνεργάζεται με το ίδρυμα PRIMA και τους αντίστοιχους φορείς χρηματοδότησης των άλλων κρατών.

Η ΓΓΕΤ διατηρεί το δικαίωμα να ελέγχει, όποτε κρίνεται απαραίτητο, την πορεία υλοποίησης του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου του έργου με επισκέψεις στο χώρο εκτέλεσής του και στην έδρα του δικαιούχου και/ή με επαλήθευση των στοιχείων που προσκομίζονται από τους δικαιούχους.

Οι δικαιούχοι είναι υπεύθυνοι εξ ολοκλήρου απέναντι στην ΓΓΕΤ για την υλοποίηση και τη διασφάλιση της προόδου του έργου τους, την ορθή τήρηση των χρονοδιαγραμμάτων και των λοιπών όρων και περιορισμών, καθώς και την ολοκλήρωση του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου με βάση τα εγκεκριμένα χαρακτηριστικά του έργου τους όπως περιγράφονται στην απόφαση χρηματοδότησης.

Οι δικαιούχοι υποχρεούνται να κοινοποιούν άμεσα και υποχρεωτικά στην ΓΓΕΤ:

- οποιαδήποτε πληροφορία καταστεί αναγκαία σχετικά με το έργο που υλοποιούν, με τη μορφή αναφορών ή παροχής συγκεκριμένων στοιχείων,
- οποιαδήποτε μεταβολή μείζονος σημασίας προκύψει στο φυσικό ή οικονομικό αντικείμενο του έργου που οριοθετεί ανάγκη τροποποίησής του,
- πιθανή αδυναμία από πλευράς τους να συνεχίσουν την υλοποίηση του έργου.

10.1 ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΠΡΟΟΔΟΥ ΚΑΙ ΤΕΛΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

Για την παρακολούθηση της προόδου του έργου και την εκταμίευση των προβλεπόμενων δόσεων της δημόσιας χρηματοδότησης, οι δικαιούχοι υποβάλλουν **αίτημα επαλήθευσης – πιστοποίησης** δαπανών για συγκεκριμένη χρονική περίοδο.

α) Αίτημα ενδιάμεσης επαλήθευσης – πιστοποίησης δαπανών.

Υποβάλλεται υποχρεωτικά **με τη συμπλήρωση 18 μηνών** από την έναρξη της υλοποίησης του έργου ή το αργότερο εντός μηνός από τη συμπλήρωση διαστήματος ίσου με το ήμισυ της διάρκειας του έργου εφόσον η διάρκεια του έργου είναι μικρότερη των 36 μηνών. Με βάση το αίτημα και μετά την έγκριση της υποβληθείσας από το αρμόδιο όργανο έκθεσης επαλήθευσης προωθείται η εκταμίευση των ενδιάμεσων δόσεων της δημόσιας χρηματοδότησης.

β) Αίτημα τελικής επαλήθευσης – πιστοποίησης δαπανών.

Υποβάλλεται το αργότερο εντός μηνός από τη λήξη της εγκεκριμένης χρονικής διάρκειας υλοποίησης του έργου. Έχει ως στόχο την πιστοποίηση της ολοκλήρωσης του φυσικού αντικειμένου, την οριστικοποίηση του τελικού προϋπολογισμού του έργου και της αντίστοιχης δημόσιας χρηματοδότησης και την επιβεβαίωση της τήρησης των όρων της Απόφασης ένταξης.

Τα αιτήματα υποβάλλονται μέσω του Επιστημονικού Υπεύθυνου και συνοδεύεται από στοιχεία προόδου του έργου με τη μορφή τυποποιημένης έκθεσης και τα δικαιολογητικά που καθορίζονται παρακάτω και στο Παράρτημα V.

α) Ενδιάμεση Έκθεση Προόδου

Η Ενδιάμεση Έκθεση Προόδου με το αντίστοιχο **Αίτημα Διενέργειας Ενδιάμεσου Ελέγχου** υποβάλλεται το αργότερο εντός τριάντα (30) ημερών από τη συμπλήρωση 18 μηνών από την έναρξη υλοποίησης του έργου ή από τη συμπλήρωση διαστήματος ίσου με το ήμισυ της διάρκειας του έργου εφόσον η διάρκεια του έργου είναι μικρότερη των 36 μηνών.

Με βάση την υποβληθείσα Έκθεση και τα παραστατικά που τη συνοδεύουν διενεργείται ο σχετικός έλεγχος, πιστοποιείται το ποσοστό ολοκλήρωσης του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου του έργου και ανάλογα γίνεται η εκταμίευση της ενδιάμεσης δόσης.

Η ενδιάμεση έκθεση προόδου περιέχει:

- i) Αναλυτική τεχνική περιγραφή του έργου που υλοποιήθηκε στην εξεταζόμενη χρονική περίοδο, ανά Ενότητα Εργασίας, καθώς και τα προβλεπόμενα για την ελεγχόμενη χρονική περίοδο παραδοτέα που έχουν ολοκληρωθεί
- ii) Καταγραφή ενδεχόμενων αποκλίσεων ή/και προβλημάτων σε σχέση με την υλοποίηση του έργου και τεκμηρίωση των ακολουθούμενων/προτεινόμενων λύσεων,

- iii) Τα οικονομικά στοιχεία του έργου για την περίοδο που καλύπτει ο έλεγχος, ανά κατηγορία δαπάνης,
- iv) Υπεύθυνη Δήλωση του Δικαιούχου, υπογεγραμμένη αρμοδίως, στην οποία θα αναφέρεται ότι:
- Τα υποβαλλόμενα αντίγραφα είναι ακριβή αντίγραφα των πρωτότυπων παραστατικών.
  - Τα πρωτότυπα είναι πάντα στη διάθεση της ΓΓΕΤ.
  - Τα παραστατικά δεν αντιστοιχούν σε δαπάνες που έχουν χρηματοδοτηθεί από άλλο πρόγραμμα.
  - Οι δαπάνες του έργου παρακολουθούνται λογιστικά σε ξεχωριστό λογαριασμό και είναι εις γνώση του υπογράφοντα ότι όσες από αυτές δεν έχουν καταχωρηθεί στο λογαριασμό αυτό θα κριθούν ως μη-επιλέξιμες.
- v) Βεβαίωση/έκθεση ορκωτού λογιστή/ελεγκτή, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρούσα Ενότητα και στο Παράρτημα Χ.

β) Τελική Έκθεση

Εντός μηνός, και σε κάθε περίπτωση εντός δύο (2) μηνών το αργότερο, από την ημερομηνία λήξης του έργου, υποβάλλεται η **Τελική Έκθεση** η οποία περιλαμβάνει απολογισμό του φυσικού και οικονομικού αντικείμενου του έργου και συνοδεύεται υποχρεωτικά από **Αίτημα Διενέργειας Τελικού Ελέγχου** και Πιστοποίησης της Ολοκλήρωσης του έργου.

Η Τελική Έκθεση περιλαμβάνει όσα στοιχεία αναφέρονται ανωτέρω για την ενδιάμεση και επιπρόσθετα:

- Σύνοψη της έκθεσης (στα ελληνικά και στα αγγλικά) σε μορφή κατάλληλη για δημοσίευση, όπου αναφέρονται οι στόχοι και τα επιτεύγματα του έργου.
- Στην περίπτωση παραγωγής ερευνητικών αποτελεσμάτων, μελέτη αξιοποίησης στην οποία ο κάθε δικαιούχος αναφέρει πώς προτίθεται να εκμεταλλευθεί ή να αξιοποιήσει εμπορικά τα αποτελέσματα του έργου και όλα τα δικαιώματα πνευματικής και βιομηχανικής ιδιοκτησίας επί των αποτελεσμάτων, όπου περιλαμβάνονται μεταξύ άλλων και οι εφευρέσεις που έγιναν, τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας που ζητούνται ή πρόκειται να ζητηθούν ή έχουν αποκτηθεί, τα καταχωρημένα σχέδια και παρόμοια νόμιμα δικαιώματα επί των αποτελεσμάτων. Η μελέτη περιλαμβάνει κάθε σχετική έρευνα και στοιχεία που απαιτούνται για την αξιοποίηση των αποτελεσμάτων του έργου.

Ως προς το οικονομικό αντικείμενο, περιλαμβάνονται δαπάνες που δεν είχαν ελεγχθεί και εγκριθεί σε προηγούμενο (ενδιάμεσο) έλεγχο.

Σημειώνεται ότι η υποβολή των ανωτέρω εκθέσεων είναι υποχρεωτική. Η μη υποβολή τους εμπρόθεσμα μπορεί να οδηγήσει στην αναστολή της χρηματοδότησης του έργου για όσο χρονικό διάστημα δεν υποβάλλονται τα σχετικά στοιχεία, αλλά και στην οριστική διακοπή της χρηματοδότησης, την κατάπτωση της εγγυητικής επιστολής και την επιστροφή της καταβληθείσας ενίσχυσης.

Δυνατότητα των δικαιούχων να κάνουν χρήση υπηρεσιών ορκωτών λογιστών

Είναι δυνατή η βεβαίωση των δαπανών του έργου από ορκωτούς λογιστές, εγγεγραμμένους στο μητρώο Ελεγκτών της Ε.Λ.Τ.Ε., σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στον ν. 4310/2014. Το έργο του ορκωτού λογιστή περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, την υποβολή έκθεσης που αφορά στον έλεγχο της νομιμότητας και της κανονικότητας διενέργειας και εξόφλησης των δαπανών και της ορθής λογιστικής καταχώρησής τους. Επίσης, οι ορκωτοί λογιστές ελέγχουν την ύπαρξη επαρκών δικαιολογητικών, την πραγματοποίηση των δαπανών εντός της επιλέξιμης περιόδου και το συσχετισμό αυτών με το συγκεκριμένο έργο, καθώς και τη συμμόρφωση με τους όρους της απόφασης ένταξης. Οι ορκωτοί λογιστές επιλέγονται από τον δικαιούχο και η δαπάνη για την απασχόλησή τους είναι επιλέξιμη εφόσον πραγματοποιείται μέχρι και τρεις (3) μήνες από τη λήξη κάθε έργου. Σε περίπτωση, που κατά τον έλεγχο του φυσικού αντικείμενου του έργου, υπάρξει αποδοχή μέρους ή ποσοστού των παραδοτέων, είτε ως προς την ποσότητα είτε ως προς την ποιότητα, καθώς και στις περιπτώσεις που κατά τον οικονομικό έλεγχο διαπιστωθούν μη επιτρεπόμενες υπερβάσεις προϋπολογισμού, μη επιλεξιμότητα δαπανών κλπ, η ΓΓΕΤ διατηρεί το

δικαίωμα να περικόψει το πιστοποιηθέν από τους ορκωτούς λογιστές ύψος δαπάνης κατά αντίστοιχο ποσό ή ποσοστό.

Στο **Παράρτημα Χ** περιλαμβάνεται υπόδειγμα Έκθεσης/Βεβαίωσης Ελέγχου Ορκωτού Λογιστή Προσυμφωνημένων Διαδικασιών και Οδηγίες για τον έλεγχο των δαπανών από Ορκωτούς λογιστές.

10.2 ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΕΙΣ -ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ - ΟΡΓΑΝΑ ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΗΣ

10.2.1 Όργανα Επαλήθευσης

Με αποφάσεις του Γενικού Γραμματέα Έρευνας και Τεχνολογίας ορίζονται ένας ή περισσότεροι εμπειρογνώμονες ή συστήνεται όργανο επαλήθευσης (επιτροπή πιστοποίησης) αποτελούμενο από τρία (3) μέλη για την παρακολούθηση της εκτέλεσης του έργου για τη συνολική διάρκεια του κύκλου ζωής του, την πιστοποίηση των δαπανών, την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων και τη διαπίστωση της επίτευξης του οικονομικού και τεχνολογικού σκοπού του έργου σύμφωνα με τους όρους της απόφασης χρηματοδότησης.

Οι εμπειρογνώμονες ή τα μέλη των επιτροπών που ορίζονται για την παρακολούθηση και πιστοποίηση του φυσικού αντικειμένου προέρχονται από το Μητρώο Αξιολογητών του άρθρου 27 του ν. 4310/2014, και έχουν ειδικότητα και πείρα ανάλογη με το περιεχόμενο του έργου, ενώ οι εμπειρογνώμονες ή τα μέλη της επιτροπής που ορίζονται για τον έλεγχο του οικονομικού αντικειμένου επιλέγονται μεταξύ των στελεχών της ΓΓΕΤ ή/και από εξωτερικούς συνεργάτες.

Έργο του οργάνου επαλήθευσης ή του αντίστοιχου εμπειρογνώμονα αποτελεί:

- Η αξιολόγηση της προόδου που έχει σημειωθεί στην υλοποίηση του φυσικού αντικειμένου και ο βαθμός επίτευξης των στόχων σε σχέση με τα προβλεπόμενα στην απόφαση χρηματοδότησης για την αντίστοιχη χρονική περίοδο. Ελέγχονται τα παραδοτέα του έργου, καθώς και το τελικό αποτέλεσμα (προϊόν, συσκευή, διάταξη, μέθοδος παραγωγής κλπ)
- Η πιστοποίηση του οικονομικού αντικειμένου με βάση τα προσκομισθέντα παραστατικά και λοιπά δικαιολογητικά και στοιχεία τεκμηρίωσης, συμπεριλαμβανομένης της εξέτασης της άμεσης συσχέτισης των δαπανών με το έργο, της επιβεβαίωσης του εύλογου του κόστους των επιλέξιμων δαπανών και της ύπαρξης επαρκούς διαδρομής ελέγχου
- Η επαλήθευση της τήρησης των λοιπών όρων υλοποίησης του έργου σύμφωνα με την παρούσα απόφαση και τα εγκεκριμένα χαρακτηριστικά του έργου
- Η επιβεβαίωση της τήρησης ξεχωριστής λογιστικής μερίδας για το έργο ή επαρκούς λογιστικής κωδικοποίησης
- Η επαλήθευση της εφαρμογής των κατά περίπτωση όρων ενωσιακού και εθνικού δικαίου που διέπουν την υλοποίηση του έργου
- Η επιβεβαίωση της συμμόρφωσης του δικαιούχου με τυχόν συστάσεις προγενέστερων επαληθεύσεων
- Η διατύπωση πιθανών συστάσεων για διορθωτικές ενέργειες
- Η διατύπωση άποψης σε σχέση με τη συνέχιση ή μη της χρηματοδότησης του έργου

10.2.2 Διαδικασία επαλήθευσης

Οι επαληθεύσεις/πιστοποιήσεις των έργων διακρίνονται σε διοικητικές και επιτόπιες. Οι διοικητικές επαληθεύσεις/πιστοποιήσεις διενεργούνται εξ αποστάσεως με βάση τα στοιχεία που υποβάλλονται από τους δικαιούχους των έργων, ενώ για τις επιτόπιες επαληθεύσεις/πιστοποιήσεις είναι απαραίτητη η επιτόπια επίσκεψη στο σημείο (-α) που θα επιλεγεί (-ούν) από τη ΓΓΕΤ ως καταλληλότερο (-α) για την πιστοποίηση του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου.

Προκειμένου οι δικαιούχοι να είναι κατάλληλα προετοιμασμένοι κατά την ημερομηνία της επιτόπιας επαλήθευσης/πιστοποίησης, η ΓΓΕΤ, κατόπιν συνεννόησης, αποστέλλει μέσω συμβατικού ή ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, σε εύλογο χρονικό διάστημα πριν τη διενέργεια του επιτόπιου ελέγχου ενημερωτικό έγγραφο ειδοποίησης, στο οποίο αναφέρεται η ακριβής ημερομηνία και ο τόπος του

ελέγχου, η εκτιμώμενη διάρκεια και ο τρόπος διενέργειάς, καθώς και όλα τα στοιχεία ή το προσωπικό που πρέπει να βρίσκονται στη διάθεση του οργάνου επαλήθευσης. Ο δικαιούχος από την πλευρά του θα πρέπει να διευκολύνει τα μέλη του οργάνου επαλήθευσης/πιστοποίησης, να τηρεί τις οδηγίες του, και τις προθεσμίες που θέτει ως προς την αποστολή στοιχείων για τυχόν εκκρεμότητες που διαπιστώθηκαν. Η παρουσία κατά τη διάρκεια της επιτόπιας επαλήθευσης/πιστοποίησης των αρμόδιων στελεχών εκ μέρους του δικαιούχου αποτελεί βασική προϋπόθεση για την ομαλή διεξαγωγή της.

Η συμπλήρωση των ελλείψεων που ενδεχομένως θα εντοπισθούν στο πλαίσιο του ελέγχου θα πραγματοποιείται εντός προθεσμίας δεκαπέντε (15) ημερολογιακών ημερών από την γνωστοποίησή τους (έγγραφο ή ηλεκτρονική) στον δικαιούχο.

Μετά τη διενέργεια της επαλήθευσης/πιστοποίησης και την κάλυψη τυχόν ελλείψεων που εντοπίστηκαν ή την άπρακτη παρέλευση του δεκαπενθημέρου, ολοκληρώνεται η επαλήθευση/πιστοποίηση με τη σύνταξη της σχετικής έκθεσης.

Η έκθεση επαλήθευσης/πιστοποίησης θα πρέπει να είναι σαφώς, ειδικώς και επαρκώς τεκμηριωμένη, ιδίως στις περιπτώσεις που τα ευρήματα επιφέρουν στους δικαιούχους δυσμενείς έννομες συνέπειες (π.χ. απομείωση της αιτούμενης δημόσιας δαπάνης).

Έγκριση αποτελεσμάτων επαλήθευσης – αντιρρήσεις δικαιούχου

Η συνταχθείσα κατά τα ανωτέρω έκθεση επαλήθευσης υποβάλλεται στη ΓΓΕΤ, η οποία τη διαβιβάζει προς έγκριση στον Γενικό Γραμματέα Έρευνας και Τεχνολογίας μαζί με σχετική εισήγηση.

Μετά την έγκριση των αποτελεσμάτων της έκθεσης επαλήθευσης αυτή κοινοποιείται στον δικαιούχο.

Στην περίπτωση που ο δικαιούχος διαφωνεί με τα αποτελέσματα της έκθεσης πιστοποίησης, μπορεί να υποβάλει εγγράφως τυχόν **αντιρρήσεις** στη ΓΓΕΤ το αργότερο εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την κοινοποίηση των αποτελεσμάτων του ελέγχου από την ΓΓΕΤ. Μετά την πάροδο της προθεσμίας αυτής, θα θεωρείται ότι οι ενδιαφερόμενοι έχουν αποδεχτεί τα αποτελέσματα και δε θα γίνεται δεκτή η υποβολή ενστάσεων. **Οι ενστάσεις θα εξετάζονται κατά περίπτωση από την επιτροπή διενέργειας του ελέγχου ή την επιτροπή ενστάσεων που θα ορίζεται από το Γενικό Γραμματέα Ε&Τ.**

Μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας υποβολής και εξέτασης αντιρρήσεων, επικαιροποιείται ή συμπληρώνεται, αν απαιτείται, η σχετική έγκριση από τον Γενικό Γραμματέα Έρευνας και Τεχνολογίας, οριστικοποιούνται τα αποτελέσματα της επαλήθευσης- πιστοποίησης δαπανών και ενημερώνονται οι δικαιούχοι.

Η θετική αξιολόγηση της ενδιάμεσης έκθεσης προόδου αποτελεί την προϋπόθεση καταβολής της επόμενης δόσης της χρηματοδότησης, ενώ με βάση τα αποτελέσματα της τελικής πιστοποίησης, οριστικοποιούνται τα οικονομικά στοιχεία του έργου, επιβεβαιώνεται η τήρηση των όρων της απόφασης χρηματοδότησης και εκδίδεται απόφαση ολοκλήρωσης, η οποία αποτελεί την προϋπόθεση καταβολής της τελικής δόσης της χρηματοδότησης (αποπληρωμής), καθώς και για την επιστροφή της εγγυητικής επιστολής.

Όταν από τα αποτελέσματα επαλήθευσης διαπιστώνεται ότι το έργο δεν εκτελείται σύμφωνα με τις προδιαγραφές ή ότι τα ως εκείνη τη στιγμή διαθέσιμα αποτελέσματα δεν εγγυώνται την επιτυχία του έργου στο σύνολό του ή ότι στην κατάσταση των δαπανών έχουν συμπεριληφθεί μη επιλέξιμες δαπάνες, τα όργανα ελέγχου ή/και η αρμόδια Υπηρεσία της ΓΓΕΤ μπορούν να εισηγηθούν τη διακοπή του έργου, την περικοπή αντίστοιχου ποσού ή/και την επιστροφή της ήδη καταβληθείσας χρηματοδότησης.

Σε περίπτωση έκδοσης απόφασης ανάκλησης επιστρέφεται η ήδη καταβληθείσα ενίσχυση ως αχρεωστήτως καταβληθείσα και σε περίπτωση μη επιστροφής της, καταπίπτουν υπέρ του Δημοσίου οι εκδοθείσες υπέρ αυτού εγγυητικές επιστολές (εφόσον υπάρχουν).

Σε περίπτωση αποδοχής από τον πιστοποιητή του φυσικού αντικείμενου του έργου, μέρους ή ποσοστού των παραδοτέων ερευνητικού έργου είτε ως προς την ποσότητα, είτε ως προς την ποιότητα αυτού, η αρμόδια Υπηρεσία περικόπτει από το πιστοποιηθέν από τους ορκωτούς λογιστές/ελεγκτές ύψος δαπάνης αντίστοιχο ποσό ή ποσοστό.

Η ακριβής διαδικασία ανάκτησης αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντων ποσών στο πλαίσιο της παρούσας δράσης καθώς θα καθοριστεί σε κοινή υπουργική απόφαση που θα εκδοθεί για τον σκοπό αυτό.

10.3 ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ

Η αρμόδια Διεύθυνση της ΓΓΕΤ εισηγείται στον Γενικό Γραμματέα Έρευνας και Τεχνολογίας την έκδοση τροποποιήσεων της απόφασης Χρηματοδότησης ή ανάκλησης αυτής και μεριμνά για τη δημοσιοποίηση των αποφάσεων.

Τροποποίηση επιμέρους στοιχείων της απόφασης χρηματοδότησης είναι δυνατή εφόσον υποβάλλεται σχετικό αίτημα και τηρούνται αθροιστικά οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- παρέχεται επαρκής τεκμηρίωση για την αναγκαιότητα των προτεινόμενων μεταβολών ως προς την ομαλή υλοποίηση του φυσικού αντικείμενου του έργου και την επίτευξη των στόχων του,
- δεν αλλοιώνονται η φύση και οι στόχοι του έργου,
- δεν μεταβάλλονται στοιχεία με τρόπο που να ακυρώνονται η επιλεξιμότητα ή/και η θετική αξιολόγηση της πρότασης, βάσει των κριτηρίων αξιολόγησης του PRIMA
- δεν αυξάνεται το ποσό της εγκεκριμένης δημόσιας χρηματοδότησης του έργου.

Στην περίπτωση που η αιτούμενη τροποποίηση επηρεάζει την υλοποίηση του συνολικού διακρατικού έργου απαιτείται παράλληλα θετική εισήγηση του Συντονιστή του έργου.

10.3.1 Αιτήματα Τροποποιήσεων

Τα αιτήματα τροποποίησης υποβάλλονται από τον δικαιούχο με όλα τα κατά περίπτωση απαραίτητα έγγραφα ή δικαιολογητικά με τα οποία θα τεκμηριώνεται η αναγκαιότητά τους.

Τα αιτήματα τροποποίησης μπορούν να αφορούν είτε:

- τροποποιήσεις στοιχείων του έργου ήσσονος σημασίας, οι οποίες δεν αλλάζουν τη φύση του έργου και τους στόχους αυτού, είτε
- τροποποιήσεις στοιχείων του έργου μείζονος σημασίας, οι οποίες σχετίζονται με κρίσιμες παραμέτρους του έργου που ενδέχεται να επηρεάσουν την ομαλή υλοποίησή του. Επιτρέπεται η υποβολή μέχρι δύο (2) αιτημάτων τροποποίησης μείζονος σημασίας για κάθε δικαιούχο ανά έργο.

Τα αιτήματα μείζονος σημασίας εξετάζονται, κατά περίπτωση, από Επιτροπή Ελέγχου Αιτημάτων Τροποποιήσεων της Δράσης ή την αρμόδια Διεύθυνση της ΓΓΕΤ και εγκρίνονται από τον Γενικό Γραμματέα Έρευνας και Τεχνολογίας.

Η Επιτροπή Ελέγχου Αιτημάτων Τροποποιήσεων συστήνεται και συγκροτείται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Ε&Τ και απαρτίζεται από έμπειρα στελέχη της ΓΓΕΤ ή/και από εξωτερικούς εμπειρογνώμονες, εγγεγραμμένους ή μη στο Μητρώο Πιστοποιημένων Αξιολογητών, που τηρείται στην ΓΓΕΤ.

Η Επιτροπή ή η αρμόδια Διεύθυνση της ΓΓΕΤ έχει τη δυνατότητα να ζητά γνωμοδότηση από ανεξάρτητους εμπειρογνώμονες, οι οποίοι προέρχονται από το Μητρώο Πιστοποιημένων Αξιολογητών του άρθρου 27 του ν. 4310/2014, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει. Οι εμπειρογνώμονες ορίζονται με σχετική απόφαση του Γενικού Γραμματέα Έρευνας και Τεχνολογίας.

Τα αιτήματα τροποποιήσεων, που εξετάζονται είτε από την Υπηρεσία είτε από την Επιτροπή, εκτός αυτών που υποβάλλονται για λόγους ανωτέρας βίας¹⁰, μπορούν να υποβάλλονται μέχρι τριάντα (30) ημερολογιακές μέρες πριν από την ημερομηνία λήξης του έργου (σύμφωνα με την απόφαση χρηματοδότησης). Αιτήματα που υποβάλλονται μετά από αυτή την προθεσμία δεν θα εξετάζονται. Στα αιτήματα αποτυπώνονται με ευδιάκριτο τρόπο οι προτεινόμενες αλλαγές σε σχέση με τα εκάστοτε ισχύοντα στοιχεία της απόφασης χρηματοδότησης και επισυνάπτονται όλα τα κατά περίπτωση

---

¹⁰ Ως ανωτέρα βία νοείται κάθε απρόβλεπτη, έκτακτη κατάσταση ή συμβάν, πέραν του ελέγχου του δικαιούχου που τον εμποδίζει ρητώς και βεβαιωμένα να ολοκληρώσει μία ή περισσότερες από τις υποχρεώσεις του που απορρέουν από την απόφαση χρηματοδότησης και δεν μπορούσε, στη συγκεκριμένη περίπτωση, να αποτραπεί ούτε με ενέργειες άκρας επιμέλειας και σύνεσης.

απαραίτητα έγγραφα ή δικαιολογητικά με τα οποία τεκμηριώνεται η αναγκαιότητά τους. Τα αιτήματα τροποποιήσεων δεν θα εξετάζονται έως ότου υποβληθούν όλα τα απαραίτητα συνοδευτικά στοιχεία και δικαιολογητικά που προβλέπονται από την παρούσα ενότητα ή την απόφαση χρηματοδότησης.

Εφόσον υποβληθούν όλα τα απαραίτητα στοιχεία, η Επιτροπή επεξεργάζεται τα αιτήματα τροποποιήσεων και γνωμοδοτεί επ' αυτών και στη συνέχεια η Υπηρεσία αποστέλλει ηλεκτρονικά τις σχετικές απαντητικές επιστολές ή/και τροποποιητικές αποφάσεις χρηματοδότησης, όπου απαιτείται.

10.3.2 Κατηγορίες Τροποποιήσεων

A. Τροποποιήσεις ήσσονος σημασίας

Στο πλαίσιο της υλοποίησης του έργου, επιτρέπονται χωρίς αριθμητικό περιορισμό τροποποιήσεις ήσσονος σημασίας ως ακολούθως:

- 1) Αντικατάσταση μέλους της ομάδας έργου από ένα ή περισσότερα μέλη με ισότιμα προσόντα
- 2) Τροποποίηση του οικονομικού αντικείμενου που επηρεάζει επιμέρους στοιχεία του προϋπολογισμού δικαιούχου του έργου σε ποσοστό μικρότερο του 25% [π.χ. μεταφορά δαπάνης μεταξύ κατηγοριών δαπανών ή ενοτήτων εργασίας (με ίση ή μικρότερη ένταση ενίσχυσης) του δικαιούχου, μεταφορά κονδυλίων σε μη εγκεκριμένη -με μηδενικό προϋπολογισμό κατά την ένταξη- αλλά επιλέξιμη κατηγορία δαπάνης, ποσού μέχρι 5% του συνολικού προϋπολογισμού του δικαιούχου].

Οι τροποποιήσεις ήσσονος σημασίας μπορούν να πραγματοποιηθούν με ευθύνη των δικαιούχων σε όλη την διάρκεια του έργου **χωρίς προηγούμενη έγκριση**. Ενσωματώνονται στο επερχόμενο αίτημα επαλήθευσης – πιστοποίησης, και αποτυπώνονται με ευδιάκριτο τρόπο οι προτεινόμενες αλλαγές σε σχέση με τα εκάστοτε ισχύοντα στοιχεία της απόφασης ένταξης. **Η αποδοχή τους τελεί υπό την αίρεση έγκρισης του οργάνου** που διενεργεί την επαλήθευση-πιστοποίηση, και το οποίο εξετάζει την πλήρωση των προϋποθέσεων που αναφέρονται ανωτέρω για το χαρακτηρισμό κάποιας τροποποίησης ως ήσσονος σημασίας και τη συμμόρφωσή τους με τους υπόλοιπους όρους της παρούσας Πρόσκλησης.

B. Τροποποιήσεις μείζονος σημασίας

Ως τροποποιήσεις μείζονος σημασίας, που εξετάζονται από την Επιτροπή Ελέγχου Αιτημάτων Τροποποιήσεων, είναι οι εξής:

1. Παράταση της χρονικής διάρκειας υλοποίησης του έργου.

Εάν υπάρχουν λόγοι, εκτός του άμεσου ελέγχου του δικαιούχου, για τους οποίους η υλοποίηση του έργου υστερεί του προβλεπόμενου χρονοδιαγράμματος, είναι δυνατή η παράταση της υλοποίησης του έργου, χωρίς αντίστοιχη αύξηση του προϋπολογισμού του. Η σχετική αίτηση θα πρέπει να τεκμηριώνει ικανοποιητικά τους λόγους για τους οποίους ζητείται η χρονική παράταση και να συνοδεύεται από θετική εισήγηση του Συντονιστή του διακρατικού έργου.

Χρονική παράταση μπορεί να δοθεί μόνο μια (1) φορά και σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να υπερβαίνει το ένα έτος.

2. Αντικατάσταση υπεργολάβου παροχής υπηρεσιών/έρευνας επί συμβάσει που έχει αξιολογηθεί στο πλαίσιο της αξιολόγησης της πρότασης.

3. Αντικατάσταση **Επιστημονικού Υπεύθυνου** του έργου.

4. Αντικατάσταση εξοπλισμού που ενισχύεται στο πλαίσιο του έργου.

5. Τροποποίηση στοιχείων που επηρεάζουν σημαντικά την έκταση και τον τρόπο υλοποίησης του φυσικού αντικείμενου (π.χ. εφαρμογή τεχνικών/μεθοδολογίας εκτέλεσης χαμηλότερης τεχνολογικής στάθμησης, περιορισμός των προβλεπόμενων παραδοτέων, συρρίκνωση των εξεταζόμενων από την έρευνα παραμέτρων).

Όπως και στην περίπτωση της παράτασης το αίτημα τροποποίησης θα πρέπει να συνοδεύεται από θετική εισήγηση του Συντονιστή του διακρατικού έργου και σε περίπτωση έγκρισης να τροποποιείται αναλόγως το συμφωνητικό κοινοπραξίας.

Αλλαγές στις τεχνικές μεθοδολογίες υλοποίησης του ερευνητικού αντικείμενου που προκαλούνται από τις συνθήκες τεχνολογικές ή άλλες εξελίξεις στο αντίστοιχο επιστημονικό πεδίο δε συνιστούν

τροποποίηση του φυσικού αντικειμένου, εφόσον η τεχνολογική στάθμιση είναι υψηλότερη των υπαρχόντων.

6. **Τροποποίηση του οικονομικού αντικειμένου** που επηρεάζει επιμέρους στοιχεία του προϋπολογισμού σε ποσοστό μεγαλύτερο του 25% (π.χ. μεταφορά δαπάνης μεταξύ κατηγοριών δαπανών ή ενοτήτων εργασίας) ή μεταφορά κονδυλίων σε μη εγκεκριμένη -με μηδενικό προϋπολογισμό κατά την ένταξη- αλλά επιλέξιμη κατηγορία δαπάνης, ποσού μεγαλύτερου του 5% επί του συνολικού προϋπολογισμού του δικαιούχου).

Οι τροποποιήσεις ενσωματώνονται στην απόφαση χρηματοδότησης του έργου με ανάλογη τροποποίηση αυτής.

Γ. Τροποποιήσεις που αφορούν σε στοιχεία του δικαιούχου

Αφορούν μεταβολές στοιχείων, όπως:

- 1) Μεταβολή επωνυμίας ή/και νομικής μορφής
- 2) Αλλαγή Νόμιμου Εκπροσώπου
- 3) Μεταβολή εταιρικής/μετοχικής σύνθεσης
- 4) Μεταβολή της έδρας ή/και μετεγκατάσταση της ενισχυθείσας δραστηριότητας,

Οι ανωτέρω τροποποιήσεις εξετάζονται από την Υπηρεσία, και εφόσον απαιτείται, τροποποιούνται τα στοιχεία της απόφασης χρηματοδότησης και ενημερώνεται σχετικά ο δικαιούχος. Κάθε άλλο θέμα ή τροποποίηση που δεν μπορεί να χαρακτηριστεί ως μείζονος ή ήσσονος σημασίας εξετάζεται από την Υπηρεσία.

Πέραν των ανωτέρω τροποποιήσεων που πραγματοποιούνται μετά από αίτημα του δικαιούχου, είναι δυνατή η τροποποίηση της απόφασης χρηματοδότησης μετά από εισήγηση της Υπηρεσίας (π.χ. οριζόντια τροποποίηση που αφορά στην παράταση της χρονικής διάρκειας υλοποίησης των έργων).

10.3.3 Περιορισμοί Τροποποιήσεων

Δεν επιτρέπονται οι παρακάτω τροποποιήσεις:

- τροποποίηση της ημερομηνίας έναρξης του έργου,
- αύξηση της ενίσχυσης (δημόσιας δαπάνης)
- αντικατάσταση αναδόχου
- μεταφορά κονδυλίων μεταξύ Ελλήνων εταίρων που συμμετέχουν στο ίδιο διακρατικό συνεργατικό έργο (PRIMA)

11. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΚΑΤΑΒΟΛΗΣ ΤΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ

Η Δημόσια Δαπάνη (Εθνική επιχορήγηση) κάθε εγκεκριμένου έργου ανέρχεται κατά μέγιστο στο ποσό, το οποίο αναφέρεται στην απόφαση χρηματοδότησης. Η δημόσια χρηματοδότηση που αναλογεί στους δικαιούχους καταβάλλεται από την ΓΓΕΤ μέσω του Ειδικού Λογαριασμού της Γενικής Γραμματείας Έρευνας και Τεχνολογίας, σύμφωνα με το κανονιστικό πλαίσιο που διέπει τη διενέργεια των πληρωμών του. Ο χρόνος καταβολής της δημόσιας χρηματοδότησης εξαρτάται από την άμεση διαθεσιμότητα ή μη των αντίστοιχων πιστώσεων.

Η δημόσια χρηματοδότηση καταβάλλεται απευθείας στους δικαιούχους και δεν επιτρέπεται η εκχώρησή της σε τρίτους.

Κατ' εξαίρεση είναι δυνατή η εκχώρηση της δημόσιας χρηματοδότησης (εκτός της προκαταβολής) σε χρηματοπιστωτικό ίδρυμα για την παροχή δανείου που θα αντιστοιχεί σε μέρος ή στο σύνολο της δημόσιας χρηματοδότησης που χρησιμοποιείται για την υλοποίηση του έργου. Η εκχώρηση είναι δυνατή υπό την προϋπόθεση ότι γνωστοποιείται η πρόθεσή του στη ΓΓΕΤ πριν από την πραγματοποίηση της εκχώρησης και το περιεχόμενο της πράξης εκχώρησης, ότι η ανάδοχος Τράπεζα ή άλλος φορέας αποδέχεται ότι η εκχώρηση ενεργείται με το ρητό όρο ότι η ΓΓΕΤ δεν οφείλει να καταβάλει οποιοδήποτε

ποσό στον τρίτο παρά μόνο σύμφωνα με τους όρους της απόφασης χρηματοδότησης και ότι θα τηρηθούν οι κείμενες διατάξεις και διατυπώσεις περί εκχώρησης.

Σε αυτές τις περιπτώσεις η καταβολή της δημόσιας χρηματοδότησης γίνεται απευθείας στο χρηματοπιστωτικό ίδρυμα με το οποίο έχει υπογραφεί η σύμβαση εκχώρησης, για το ισόποσο τμήμα του βραχυπρόθεσμου αυτού δανείου. Στις περιπτώσεις εκχώρησης, ο δικαιούχος είναι υποχρεωμένος να προσκομίσει τη σύμβαση εκχώρησης με το χρηματοπιστωτικό ίδρυμα στην ΓΓΕΤ.

Η καταβολή της επιχορήγησης γίνεται σε στάδια (προκαταβολή/ενδιάμεση) κατά τη διάρκεια του έργου. Η τελευταία δόση (αποπληρωμή) καταβάλλεται μετά τη λήξη και οριστική παραλαβή του έργου και το ύψος της δεν είναι προκαθορισμένο, αλλά εξαρτάται από τις συνολικές πιστοποιημένες δαπάνες.

Για την καταβολή της επιχορήγησης απαιτείται η υποβολή από το δικαιούχο του αντίστοιχου αιτήματος.

Για την καταβολή των δόσεων της επιχορήγησης απαιτούνται τα δικαιολογητικά που περιλαμβάνονται στο Παράρτημα VI.

Επιτρέπονται οι ακόλουθες καταβολές δημόσιας χρηματοδότησης:

A. Επιχειρήσεις και λοιποί φορείς που αντιμετωπίζονται ως επιχειρήσεις

I. Προκαταβολή (δυνητική) με ισόποση εγγυητική επιστολή

Μετά την υπογραφή της απόφασης χρηματοδότησης, είναι δυνατή η χορήγηση προκαταβολής, σε ποσοστό μέχρι 40% της δημόσιας χρηματοδότησης, εφόσον ο δικαιούχος προσκομίσει ισόποση εγγυητική επιστολή προκαταβολής από αναγνωρισμένο προς τούτο ίδρυμα, η οποία εκδίδεται υπέρ της ΓΓΕΤ, με διάρκεια ισχύος ορισμένου χρόνου και λήξη 12 μήνες μετά την καταληκτική ημερομηνία ολοκλήρωσης του έργου. Σε περίπτωση παράτασης της χρονικής διάρκειας υλοποίησης του έργου θα πρέπει η διάρκεια ισχύος της εγγυητικής επιστολής σε κάθε χρονικό διάστημα να καλύπτει χρονικό διάστημα έως και 12 μήνες μετά την καταληκτική ημερομηνία ολοκλήρωσης του έργου. Αποτελεί ευθύνη της ΓΓΕΤ να παρακολουθεί και να εξασφαλίζει ότι η κατά τα ανωτέρω προσκομισθείσα από δικαιούχο εγγυητική επιστολή είναι έγκυρη και παραμένει σε ισχύ για το χρονικό διάστημα που απαιτείται.

Η εγγυητική επιστολή προκαταβολής δύναται να απομειώνεται σταδιακά με βάση ισόποσο συμψηφισμό της με αναλογούσα σε πραγματοποιηθείσες και πιστοποιηθείσες δαπάνες του έργου δημόσια χρηματοδότηση και επιστρέφεται στον δικαιούχο μετά τον πλήρη συμψηφισμό της ως ανωτέρω.

Παρέχεται η δυνατότητα/επιλογή σε δικαιούχο που έλαβε προκαταβολή έναντι εγγυητικής επιστολής, όταν ελεγχθούν και πιστοποιηθούν δαπάνες του έργου του, να ζητήσει τη διατήρηση της υπάρχουσας εγγυητικής επιστολής από την ΓΓΕΤ με σκοπό τη χορήγηση πρόσθετης δημόσιας χρηματοδότησης.

Σε οποιαδήποτε χρονική στιγμή κατά τη διάρκεια υλοποίησης του έργου, η συνολική προκαταβολικά ληφθείσα δημόσια χρηματοδότηση δεν μπορεί να υπερβαίνει το 40% της εγκεκριμένης δημόσιας χρηματοδότησης.

Στην περίπτωση που η επιχείρηση δεν επιθυμεί να καταθέσει εγγυητική επιστολή, δεν θα καταβάλλεται προκαταβολή ενίσχυσης και η ροή χρηματοδότησης θα γίνεται στη βάση πιστοποιημένων δαπανών που υποβάλλονται στο πλαίσιο της ενδιάμεσης και τελικής έκθεσης.

II. Ενδιάμεση δόση

Καταβάλλεται έπειτα από υποβολή αιτήματος ενδιάμεσης επαλήθευσης από το δικαιούχο και έγκριση της υποβληθείσας από το αρμόδιο όργανο έκθεσης ενδιάμεσης επαλήθευσης, όπου και προσδιορίζεται το ύψος των επιλέξιμων δαπανών του έργου μέχρι τη στιγμή της υποβολής του αιτήματος και η αναλογούσα δημόσια χρηματοδότηση.

III. Τελική Δόση - Αποπληρωμή

Το υπόλοιπο της εγκεκριμένης ενίσχυσης καταβάλλεται κατόπιν υποβολής του αιτήματος τελικής επαλήθευσης από το δικαιούχο και μετά την έγκριση της υποβληθείσας από το αρμόδιο όργανο έκθεσης τελικής επαλήθευσης. Στο στάδιο αυτό οριστικοποιείται το τελικό επιλέξιμο προς χρηματοδότηση κόστος του έργου, η αναλογούσα δημόσια χρηματοδότηση και εκδίδεται η Απόφαση Ολοκλήρωσης του έργου.

Σε περίπτωση χορήγησης προκαταβολής και προκειμένου να μην υπάρξει υπέρβαση της έντασης της ενίσχυσης, οι καταβολές των ενισχύσεων και οι επιλέξιμες δαπάνες ανάγονται στην αξία τους κατά το χρόνο χορήγησης της ενίσχυσης (με βάση το προεξοφλητικό επιτόκιο που ισχύει κατά το χρόνο χορήγησης της ενίσχυσης). Ο υπολογισμός αυτός πραγματοποιείται πριν την τελική δόση – αποπληρωμή του έργου.

B. Οργανισμοί έρευνας και διάδοσης γνώσεων και λοιποί φορείς που αντιμετωπίζονται ως Οργανισμοί έρευνας και διάδοσης γνώσεων I. Προχρηματοδοτήσεις

Οι εκταμιεύσεις της δημόσιας δαπάνης στους ως άνω δικαιούχους (των οποίων η χρηματοδότηση χαρακτηρίζεται ως μη κρατική ενίσχυση), γίνεται με τη μορφή προχρηματοδοτήσεων, δηλαδή προκαταβάλλονται χωρίς να απαιτείται αντιστοίχιση με δαπάνες που έχουν πραγματοποιηθεί, δηλωθεί και επαληθευθεί. Σε κάθε σημείο της χρονικής περιόδου υλοποίησης ενός έργου, η διαφορά ανάμεσα στο άθροισμα των εκταμιεύσεων προς τους ως άνω δικαιούχους και στην Πιστοποιηθείσα Δημόσια Δαπάνη (Π.Δ.Δ.) δεν μπορεί να ξεπερνά σε ποσοστό το 40% της εγκεκριμένης Δημόσιας χρηματοδότησης του έργου για τον συγκεκριμένο δικαιούχο. Ο ανωτέρω περιορισμός εφαρμόζεται και για τον προσδιορισμό του μέγιστου ύψους της αρχικής δόσης της χρηματοδότησης προς τους ως άνω δικαιούχους (μέγιστη αρχική δόση 40%).

II. Αποπληρωμή

Η τελευταία δόση της δημόσιας χρηματοδότησης προς τους ως άνω δικαιούχους, καταβάλλεται μετά την έγκριση της υποβληθείσας από το αρμόδιο όργανο έκθεσης τελικής επαλήθευσης. Το ύψος της αποπληρωμής δεν είναι προκαθορισμένο, αλλά εξαρτάται από τις συνολικές πιστοποιημένες δαπάνες του κάθε δικαιούχου για το σύνολο του έργου

Για όλες τις κατηγορίες δικαιούχων επισημαίνονται τα εξής:

Το άθροισμα των εκταμιεύσεων της δημόσιας χρηματοδότησης, πλην της αποπληρωμής, για κάθε δικαιούχο (επιχείρηση ή Οργανισμό Έρευνας και Διάδοσης Γνώσεων) δεν μπορεί να υπερβαίνει σε ποσοστό το 80% της εγκεκριμένης δημόσιας χρηματοδότησης για τον συγκεκριμένο δικαιούχο.

Εάν κατά την ολοκλήρωση του έργου διαπιστωθεί ότι η συνολική ενίσχυση/δημόσια χρηματοδότηση που έχει ήδη καταβληθεί από την ΓΓΕΤ, σε κάποιο δικαιούχο είναι μεγαλύτερη από αυτή που δικαιούται βάσει των συνολικών πιστοποιημένων δαπανών του, όπως αυτές προκύπτουν από τη διαδικασία επαλήθευσης, τότε ο δικαιούχος επιστρέφει εντόκως τη διαφορά σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις περί ανάκτησης αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών και είσπραξης δημοσίων εσόδων για την περίπτωση έργων εθνικής και κοινοτικής χρηματοδότησης.

12. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ – ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΕΡΓΩΝ

Οι δικαιούχοι, των οποίων τα έργα θα υπαχθούν στην παρούσα Δράση, αναλαμβάνουν τις ακόλουθες ειδικότερες υποχρεώσεις:

12.1 ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ

Οι δικαιούχοι, των οποίων τα έργα θα υπαχθούν στην παρούσα Δράση, θα πρέπει να τηρούν τις παρακάτω ειδικότερες υποχρεώσεις:

A. Υποχρεώσεις που αφορούν στο χρονικό διάστημα υλοποίησης του έργου

Οι δικαιούχοι υποχρεούνται:

- i. να τηρούν τους όρους της απόφασης χρηματοδότησης, το νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο που διέπει την υλοποίηση της Δράσης, τις οδηγίες και τις κατευθύνσεις της ΓΓΕΤ, τους κανόνες της επιστήμης και τις θεμελιώδεις δεοντολογικές αρχές της έρευνας. Στο πλαίσιο αυτό, η έρευνα θα πρέπει να συμμορφώνεται με όλες τις συναφείς εθνικές και διεθνείς νομοθετικές διατάξεις,

συμβάσεις και κώδικες δεοντολογίας και κατά περίπτωση να έχει τη ρητή έγκριση των τοπικών ή εθνικών επιτροπών που εξετάζουν θέματα δεοντολογίας,

- ii. να τηρούν την ενωσιακή και εθνική νομοθεσία, και ιδίως τις διατάξεις που αφορούν στο δίκαιο των δημοσίων συμβάσεων, κρατικών ενισχύσεων, την αειφόρο ανάπτυξη, την ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών και τη μη διάκριση,
- iii. να μη μεταβάλουν την εταιρική τους σύνθεση ως προς τα πρόσωπα ή τα ποσοστά συμμετοχής τους χωρίς να προηγείται επίσημη ενημέρωση και έγκριση της ΓΓΕΤ,
- iv. να τηρούν ξεχωριστή λογιστική μερίδα για το έργο ή να διαθέτουν επαρκή λογιστική κωδικοποίηση, από την οποία να προκύπτει η καταχώρηση όλων των δαπανών που αντιστοιχούν πλήρως προς τις δαπάνες που δηλώνονται,
- v. να μη λαμβάνουν ενίσχυση από άλλο εθνικό ή κοινοτικό πρόγραμμα για την υλοποίηση του ίδιου έργου ή τμήματος αυτής,
- vi. να μην εκμισθώνουν, μεταβιβάζουν ή αντικαθιστούν πάγια περιουσιακά στοιχεία που ενισχύονται, εκτός εάν αυτά αντικατασταθούν από άλλα κυριότητας του φορέα και ανάλογης αξίας, που ανταποκρίνονται στην εξυπηρέτηση του έργου. Στη περίπτωση αυτή οφείλουν πριν από οποιαδήποτε ενέργεια να υποβάλουν αίτημα τροποποίησης στη ΓΓΕΤ και εφόσον εγκριθεί να προβούν στην αντικατάσταση με τήρηση όλων των παραστατικών που αφορούν τόσο στο νέο, όσο και στον παλαιό εξοπλισμό,
- vii. να τηρούν τις απαιτήσεις δημοσιότητας αναφορικά με τη συγχρηματοδότηση του προγράμματος PRIMA από πόρους της Ε. Ένωσης χρησιμοποιώντας το κατάλληλο λεκτικό, αλλά και τα σχετικά λογότυπα που θα τους υποδειχθούν από την ΓΓΕΤ σε κάθε είδους ενέργεια δημοσιότητας που αφορά στο έργο (π.χ. ανακοινώσεις στον έντυπο και ηλεκτρονικό τύπο, παρουσιάσεις σε ημερίδες και συνέδρια, επιστημονικές εργασίες σε εθνικά και διεθνή περιοδικά, εκδηλώσεις),
- viii. να αποδέχονται τη συμπερίληψή τους στα στοιχεία που δημοσιοποιεί η ΓΓΕΤ για κάθε εγκρινόμενο έργο ΕΤΑΚ, αναφέροντας την ημερομηνία χορήγησης, το όνομα ή την επωνυμία του χρηματοδοτούμενου, το είδος της επιχείρησης, τον τίτλο του έργου, το είδος της ενίσχυσης, το ύψος της χρηματοδότησης, την Περιφέρεια εγκατάστασης και τον τομέα δραστηριότητας κατά NACE (651/2014, αρ.9 παρ.1 περ. γ ΠΑΡΑΡΤ III).
- ix. να παρέχουν τα δεδομένα φυσικού αντικείμενου, τα οποία είναι απαραίτητα για τη συμπλήρωση των δεικτών του Παραρτήματος II και των δεικτών επιπτώσεων του PRIMA, σύμφωνα με τις κατευθύνσεις που θα τους δοθούν από την ΓΓΕΤ. Μη ανταπόκριση σε αίτημα λήψης στοιχείων, που απαιτούνται για τον υπολογισμό των ανωτέρω θα οδηγεί σε ανάκληση της απόφασης Χρηματοδότησης.

B. Υποχρεώσεις μετά τη λήξη του έργου

- i. Όλοι οι δικαιούχοι είναι υποχρεωμένοι να παρέχουν στοιχεία για την αποτίμηση της επίτευξης των γενικών και ειδικών στόχων του PRIMA (Key Performance Indicators), καθώς και οποιαδήποτε πληροφορία ζητηθεί από τη ΓΓΕΤ σχετικά με το έργο τους, με τη μορφή αναφορών ή παροχής συγκεκριμένων στοιχείων. Επίσης, οι δικαιούχοι ενδέχεται να συμπεριληφθούν σε δείγμα διενέργειας έρευνας για την αξιολόγηση της Δράσης.
- ii. Όλα τα δικαιολογητικά που αφορούν στην εκτέλεση του έργου πρέπει να τηρούνται τόσο κατά τη διάρκεια της περιόδου εκτέλεσης του έργου, όσο και μετά από αυτή για χρόνο τουλάχιστον τεσσάρων (4) ετών μετά την τελευταία καταβολή της δημόσιας επιχορήγησης, και πάντως όχι μικρότερο από το χρόνο παραγραφής της αξίωσης του Δημοσίου για την επιστροφή αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών. Τα σχετικά δικαιολογητικά τίθενται στη διάθεση των αρμοδίων οργάνων του Δημοσίου, ή των αρμοδίων οργάνων του PRIMA και της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εφόσον ζητηθούν στο πλαίσιο ελέγχου και τούτο ανεξαρτήτως αν από άλλες διατάξεις της εθνικής νομοθεσίας δεν υποχρεούνται στη διατήρηση των δικαιολογητικών και παραστατικών. Τα ανωτέρω στοιχεία και δικαιολογητικά έγγραφα διατηρούνται είτε υπό τη μορφή πρωτοτύπων, ή επικαιροποιημένων αντιγράφων των πρωτοτύπων ή σε κοινώς αποδεκτούς φορείς δεδομένων, περιλαμβανομένων των

ηλεκτρονικών εκδόσεων των πρωτότυπων εγγράφων ή εγγράφων που υπάρχουν μόνο σε ηλεκτρονική μορφή.

Οι Οργανισμοί έρευνας και διάδοσης γνώσεων που είναι δικαιούχοι έργων της παρούσας Δράσης και η χρηματοδότησή τους στο πλαίσιο του έργου έχει χαρακτηριστεί ως μη κρατική ενίσχυση, θα πρέπει να παρέχουν τα αποδεικτικά στοιχεία που απαιτούνται για την τεκμηρίωση της προβλεπόμενης κατανομής μεταξύ οικονομικών και μη οικονομικών δραστηριοτήτων (βλ. Παράρτημα XI). Η ΓΓΕΤ ελέγχει ιδιαίτερα την πλήρωση των προϋποθέσεων, με τις οποίες θεωρήθηκε ότι ο Οργανισμός έρευνας και διάδοσης γνώσεων εμπίπτει στις διατάξεις του άρθρου 2.1.1, σημείο 19 της Ανακοίνωσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής «Πλαίσιο σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για την έρευνα και ανάπτυξη και την καινοτομία» (2014/C 198/01), στο πλαίσιο ολοκλήρωσης των πράξεων.

12.2 ΕΞΕΤΑΣΗ ΤΗΡΗΣΗΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ

Η ΓΓΕΤ τηρεί λεπτομερείς φακέλους των έργων για **μία δεκαετία** μετά την ολοκλήρωση των έργων και είναι υπεύθυνη για τη διαχείριση της Δράσης σύμφωνα με την αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης. Για την εκπλήρωση του σκοπού αυτού θέτει στη διάθεση των δικαιούχων πληροφορίες σχετικά με την εκτέλεση των υποχρεώσεών τους και την υλοποίηση των έργων.

Μετά την σύνταξη της Τελικής Έκθεσης Επαλήθευσης, και με βάση τα αποτελέσματά της, η ΓΓΕΤ προβαίνει στη έκδοση της Απόφασης Ολοκλήρωσης, την οποία κοινοποιεί ηλεκτρονικά στο Δικαιούχο.

Με την Απόφαση Ολοκλήρωσης πράξης:

- βεβαιώνεται η ολοκλήρωση της υλοποίησης του φυσικού αντικείμενου του έργου (παραδοτέα και στόχοι),
- βεβαιώνεται η ολοκλήρωση της υλοποίησης του οικονομικού αντικείμενου και αποτυπώνεται το τελικό αποτέλεσμα της επαλήθευσης δαπανών (συνολική δαπάνη και αντιστοιχούσα δημόσια δαπάνη),
- ορίζεται το τελικό καταβλητέο ποσό της δημόσιας συνεισφοράς και αποτυπώνονται ποσά που ενδεχομένως έχουν ήδη καταβληθεί καθώς και το υπολειπόμενο προς καταβολή ποσό,
- καθορίζεται το τελικό χρηματοδοτικό σχήμα του έργου,
- διαπιστώνεται η τήρηση των υποχρεώσεων του δικαιούχου,
- διαπιστώνεται η συμμόρφωση των δικαιούχων με τυχόν συστάσεις προγενέστερων επαληθεύσεων/επιθεωρήσεων/ελέγχων που έχουν διενεργηθεί στο έργο.

12.3 ΕΠΙΒΟΛΗ ΚΥΡΩΣΕΩΝ

Σε περίπτωση μη-τήρησης των υποχρεώσεων που αναφέρονται στις Ενότητες 12.1 και 12.2, καθυστέρησης πλέον των δύο μηνών υποβολής της ενδιάμεσης έκθεσης προόδου/τελικής έκθεσης από το τέλος της περιόδου στην οποία αφορά, διαπίστωσης προβλημάτων/σοβαρών παραβάσεων των όρων της απόφασης χρηματοδότησης, ή έλλειψη ορατής προόδου στην υλοποίηση του έργου από τους δικαιούχους, λαμβάνονται διορθωτικά μέτρα και εφαρμόζονται οι προβλεπόμενες από τους όρους της απόφασης χρηματοδότησης και την παρούσα απόφαση κυρώσεις.

Τα διορθωτικά μέτρα μπορεί να κλιμακώνονται από τη διατύπωση απλών συστάσεων συμμόρφωσης εντός συγκεκριμένων προθεσμιών μέχρι και την ενεργοποίηση των διαδικασιών ανάκλησης της απόφασης χρηματοδότησης και έντοκης επιστροφής της τυχόν καταβληθείσας δημόσιας χρηματοδότησης κατά τις διατάξεις του Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (ΚΕΔΕ).

Τα ανωτέρω μέτρα δεν γεννούν κανένα δικαίωμα έναντι του Δημοσίου οποιασδήποτε φύσης για τον χρηματοδοτούμενο και το προσωπικό που απασχολεί. Σε κάθε περίπτωση ο χρηματοδοτούμενος καλείται εγγράφως να παράσχει εξηγήσεις για τις παραβάσεις του.

Επίσης τονίζεται ότι οι όροι υλοποίησης του έργου, όπως ορίζονται στην απόφαση χρηματοδότησης, είναι ουσιώδεις και οποιαδήποτε μονομερής αλλαγή από το δικαιούχο χωρίς προηγούμενη έγκριση από τη ΓΓΕΤ συνιστά βάσιμη αιτία διακοπής χρηματοδότησης. Οι πληρωμές που πραγματοποιούνται ως συνέπεια αυτής της αλλαγής δεν είναι επιλέξιμες μέχρι την αναγνώρισή τους από την ΓΓΕΤ. Υποτροπή του δικαιούχου συνιστά βάσιμη αιτία ανάκλησης της απόφασης χρηματοδότησης του έργου και επιβολής των δημοσιονομικών επιπτώσεων.

13. ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

Η ΓΓΕΤ έχει δικαίωμα να αξιοποιήσει τα ερευνητικά αποτελέσματα, που έχουν προκύψει από χρηματοδοτούμενα ερευνητικά έργα, εφόσον τρία χρόνια μετά από την ολοκλήρωση του έργου ο δικαιούχος της επιχορήγησης δεν προέβη σε πράξη κατοχύρωσης ή αξιοποίησης του αντίστοιχου ερευνητικού αποτελέσματος. Με κοινή απόφαση της παρ.4 του άρθρου 24 του ν.4310/2014 καθορίζεται κάθε σχετικό θέμα για την αξιοποίηση των ερευνητικών ή τεχνολογικών αποτελεσμάτων.

14. ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ

Η παρούσα απόφαση θα αναρτηθεί στη ΔΙΑΥΓΕΙΑ και στην ιστοσελίδα της ΓΓΕΤ (www.gsrt.gr).

Για περαιτέρω πληροφορίες οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να απευθύνονται στη Γενική Γραμματεία Έ&Τ (ΓΓΕΤ), Διεύθυνση Διεθνούς Ε&Τ Συνεργασίας, Τμήμα Α' Ευρωπαϊκής Ένωσης και συγκεκριμένα στα ακόλουθα στελέχη της ΓΓΕΤ:

-Δρ. Κόνιαρης Μάριος, τηλ: 210 7458094, e-mail: m.koniaris@gsrt.gr

-κα Δημητροπούλου Σοφία, τηλ: 210 7458187, e-mail: s.dimitropoulou@gsrt.gr

**Η Γενική Γραμματέας Έρευνας και
Τεχνολογίας**

Δρ. Μ. Κυπριανίδου

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΩΝ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι	ΟΡΙΣΜΟΙ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΔΡΑΣΗΣ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ	ΟΡΙΣΜΟΣ ΜΜΕ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙV	ΟΡΙΣΜΟΣ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V	ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΗΣ ΔΑΠΑΝΩΝ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI	ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΚΑΤΑΒΟΛΗΣ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗΣ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VII	ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΓΚΡΙΣΗ ΤΗΣ ΑΙΤΗΣΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VIII	ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΔΗΛΩΣΗΣ ΜΜΕ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙX	ΑΠΟΔΕΚΤΟΙ ΤΡΟΠΟΙ ΕΞΟΦΛΗΣΗΣ ΔΑΠΑΝΩΝ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ X	ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΛΕΓΧΟ ΑΠΟ ΟΡΚΩΤΟΥΣ ΛΟΓΙΣΤΕΣ & ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΒΕΒΑΙΩΣΗΣ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ XI	ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ ΕΥΚΕ «ΚΡΑΤΙΚΕΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ – ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ»
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ XII	ΔΙΕΥΚΡΙΝΙΣΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΚΑΝ. ΕΕ 651/2014 ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟ ΜΙΑΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ ΩΣ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΚΗΣ